

*Non, si male nuns, et olim sic
erit.*

*(Якщо зараз погано, то не
завжди буде так.)*

Горацій

Іван Сміян

МИТТЄВІСТЬ

Книга 33

Я ЩЕ В ДИТИНСТВІ СВОЄ ВІДБОЯВСЬ...

В полі моєму вітрище згаса.
Електровежа — як циркуль.
З нас вже немало пішло в небеса,
Решта прямує на цвинтар.

Я в оту решту війду свогочас:
Тут вже не вимолиш в долі.
Я ще в дитинстві своє відбоявсь,
Вийшовши з мінного поля.

Меду кохання спізнав тайну.
Плакав на отчій могилі.
Нині пече гіркота полину
Долі моєї на схилі.

Як ти дійшла, Україно моя,
Що на горбові твоєму
Містить гніздо чужинницька змія,
Вп'явшись в підівські тотеми.?

Нас емісари звели залюбки
Під Іловайськом до смерті.
Самі ж хихикають зоздалеки,
Як ми вмираєм за третіх.

Гей, ну хоч нині спинімось, аби
Час не прогавить всує.
То придивімось, хто в нас на горбі
Всівся і нами ж правує.

Ворон хай кряче комусь на біду —
Ми вже пройшли свої біди.
Доста! Ми долю свою молоду
Вручим тому, що все віда!

Олександр Лисак

Тернопіль
2017

В авторській редакції

Дизайн обкладинки *Світлани Бедної*
Випусковий редактор *Маргарита Більчук*

Сміян І. С.

С 50 Миттевість. Книга 33 / І. Сміян. — Тернопіль, 2017. — 192 с.

Миттевість... Яка це маленька фізична частка! Яке це неосяжне та глибинне життєве явище! Як без руху, так і без миттевості життя не буває. Народження — миттевість. Смерть — миттевість. Навіть життя кожної людини — своєрідна миттевість. Ось один із прикладів її, який наводить М. Лермонтов:

Так есть м г н о в е н ь я, краткие мгновенья,
Когда, столпясь, все адские мученья,

Слетаются на сердце и грызут!
Века печали стоят тех минут...

УДК 82-94

© Сміян І. С.,

2017

Ніхто з нас ще не народився
безсмертним, і, якби подібне з ким-небудь
трапилося, він не був би щасливим, як це
вважає більшість.

Платон

ПРИСВЯТА

Так, оцю «Миттевість» я присвячую своїй ALMA MATER —
Харківському державному медичному інституту (тепер національному
медичному університету). Вузу, з яким мене пов'язує не лише шестирічне
навчання, а й усе життя... Вузу, колектив якого під керівництвом ректора
Іларіона Пилиповича Кононенка докладав усіх сил, щоб я був, як

ДОБРИЙ ЯНГЕЛ

Буває часом, як заплюшу очі,
Полину думкою туди, куди захочу.
Здається, крила за спиною відчуваю
І добрим янголом себе я уявляю.
Здіймусь у височінь небес
І звідти оглядаю світ увесь.

Спішу туди, де зло й добро воюють,
Де ненависть і заздрість владарюють.
Я зроблю так, щоб всі жили ми в мирі,
Щоб юнь росла здорова і щаслива.
Подбаю, аби жодної сльозини
Не пролила безпомічна людина.
Я дітям подарую сміх і радість,
Бабусям-дідусям — щасливу старість.
Батькам від діточок своїх поваги,
Усім самотнім — дружньої уваги.

*Дар'я Роскошна, 12 років,
м. Охтирка Сумської області*

Що глаголить дитина, «доросла» дитина (12 років), то правда. Мої
викладачі Харківського... добре знали свою справу. Адже за шість років
навчання я не знайшов у жодного свого викладача помітних вад у
спілкуванні зі своїми студентами. А немало було наставників таких,

поради яких залишилися в моїй пам'яті на все життя. Професор, доктор медичних наук, заслужений діяч науки, член-кореспондент АМН СРСР, завідувач кафедри шпитальної педіатрії Белоусов Володимир Олександрович був керівником моєї кандидатської дисертації та консультантом докторської, був прикладом бездоганності, чесноти, працьовитості та доброзичливості. Доцент тієї ж кафедри — Лідія Миколаївна Кулик — була найдорожчою для мене людиною (за винятком моїх близьких родичів), яка не лише звернула на мене увагу, коли я був студентом, а й до кінця свого життя вболівала за мою долю. Після захисту кандидатської дисертації вона подарувала мені золоті запонки, вирішувала всі питання, пов'язані із захистом дисертацій, комунікацією з іншими вченими... А я собі пробачити не можу, що не лише не подарував Лідії Миколаївні чогось путнього (а міг), а навіть на словах не висловив глибоку вдячність. Іноді мені на думку приходить і таке: чи існують сьогодні такі в е л и ч н і та безкорисливі вчені-педагоги?

Лише наявність душі в людини дозволяє їй бути л ю д и н о ю. У Лідії Миколаївни не лише була д у ш а, а вона й діяла постійно в спілкуванні з близькими, в спілкуванні з маленькими пацієнтами.

ДУШІ

Готов я сперечатись з усіма,
що душі є, хоч мислячі істоти,
буває, носять у собі пустоти,
в яких душі шукатимеш дарма.

Чи тешемо руками обома,
чи на кону виспівуєм до ноти, —
нікому радощів не буде від роботи,
як у майстрів натхненних душ нема.

Хоч краплю влий — і камінь оживає,
не охолоне кований метал,
в творінні кожнім тлітиме запал,
що трепетне у серці воскрешає.
Світ у життя повірив потойбічне,
тому що в людях відчував щось вічне.

Петро Тимочко

Так, студенти і професорсько-викладацький склад працювали весь час мого навчання натхненно, з ентузіазмом, з радістю життя. Про це свідчить і наведена нижче фотографія з календаря Харківського національного медичного університету на 2015 рік.

*Президія студентської наукової конференції, присвяченої 150-річчю ХМІ.
Зліва направо: проф. Н. П. Татаренко, доц. І. П. Кононенко,
студент І. С. Сміян (1955)*

І ще таке. Після цієї конференції Іларіон Пилипович запитав мене, де я мешкаю. А потім на своїй службовій машині підвіз мене до гуртожитку. Читачу, чи знаєш ти подібний випадок, щоб ректор відвозив студента на своєму авто в гуртожиток? Якщо знаєш, то повідом мене. Це буде другий випадок в історії вищої школи.

Як тут не вигукнеш на адресу своєї Alma mater:

Ні, не погасла Ти мені,
А світиш, як світила,
Твої проміння чарівні

Були мені, як крила.
На них літав я у світи,
Що ти мені відкрила.
Але і там світила Ти
І душу мою гріла.

Олександр Олесь

Quidquid honestum est, idem est utile.
(Що благородне, те корисне.)

То так. Благородне — завжди корисне. Завжди взаємкорисне. Адже «Б л а г о р о д н а душа стоїть вище від образ, несправедливості, засмученості, глузування; вона була б невразливою, якби не страждала від співчуття» (Ж. Лабрюйєр).

Устремління до благородного ніколи не покидало людство. Свідченням цього є і послання нашого ПРОРОКА:

**І МЕРТВИМ, І ЖИВИМ, І НЕНАРОДЖЕННИМ
ЗЕМЛЯКАМ МОЇМ В УКРАЇНІ І НЕ В УКРАЇНІ
МОЄ ДРУЖНЄ ПОСЛАНІЄ**

Аще кто речеть, яко люблю Бога,
а брата своего ненавиждить, ложь есть.

*Соборно[е] послание Иоанна.
Глава 4, с. 20*

І смеркає, і світає,
День божий минає,
І знову люд потомлений,
І все спочиває.
Тільки я, мов окаянний,
І день і ніч плачу
На розпуттях велелюдних,
І ніхто не бачить,
І не бачить, і не знає —
Оглухли, не чують;
Кайданами міняються,
Правдою торгують.
І Господа зневажають,
Людей запрягають
В тяжкі ярма. Орють лихо,
Лихом засівають,
А що вродить? побачите,
Які будуть жніва!
Схаменіться, недолуди,
Діти юродиві!

Подивіться на рай тихий,
На свою країну,
Полюбіте щирим серцем
Велику руїну,
Розкуйтеся, братайтесь,
У чужому краю
Не шукайте, не питаєте
Того, що немає
І на небі, а не тільки
На чужому полі.
В своїй хаті своя й правда,
І сила, і воля.
Нема на світі України,
Немає другого Дніпра,
А ви претеся на чужину
Шукати доброго добра,
Добра святого. Волі! волі!
Братерства братнього! Найшли,
Несли, несли з чужого поля
І в Україну принесли

Великих слов велику силу,
Та й більш нічого. Кричите,
Що Бог створив вас не на те,
Щоб ви неправді поклонились!..
І хилитесь, як і хилились!
І знову шкуру дерете
З братів незрящих, гречкосіїв,
І сонця-правди дозрівать
В німецькі землі, не чужії,
Претеся знову!.. Якби взяв
І всю мізерію з собою,
Дідами крадене добро,
Тойді оставсь би сиротою
З святими горами Дніпро!

Ох, якби те сталося, щоб ви не
вертались,
Щоб там і здихали, де ви поросли!
Не плакали б діти, мати б не
ридала,
Не чули б у Бога вашої хули.
І сонце не гріло б смердячого гною
На чистій, широкій, на вольній
землі.

І люди б не знали, що ви за орли,
І не покивали б на вас головою.
Схаменіться! будьте люди,
Бо лихо вам буде.
Розкуються незабаром
Заковані люде,
Настане суд, заговорять
І Дніпро, і гори!
І потече сторіками
Кров у синє море
Дітей ваших... і не буде
Кому помагати.
Одцурається брат брата
І дитини мати.

І дим хмарою заступить
Сонце перед вами,
І навіки прокленетесь
Своїми синами!
Умийтесь! образ Божий
Багном не скверніте.
Не дуріте дітей ваших,
Що вони на світі
На те тільки, щоб панувать...
Бо невчене око
Загляне їм в саму душу
Глибоко! глибоко!
Дознаються небожата,
Чия на вас шкура,
Та й засядуть, і премудрих
Немудрі одурять!

Якби ви вчилися так, як треба,
То й мудрость би була своя.
А то залізете на небо:
«І ми не ми, і я не я,
І все те бачив, і все знаю,
Нема ні пекла, ані Раю.
Немає й Бога, тільки я!
Та куций німець узловатий,
А більш нікого!..» — «Добре,
брате,
Що ж ти такеє?»
«Нехай скаже
Німець. Ми не знаєм».
Отак-то ви навчаєтесь
У чужому краю!
Німець скаже: «Ви могли».
«Могли! могли!»
Золотого Тамерлана
Онучата голі.
Німець скаже: «Ви слав'яне».
«Слав'яне! слав'яне!»

Славних прадідів великих
Правнуки погані!
І Коллара читаєте
З усієї сили,
І Шафарика, і Ганка,
І в слав'янофілі
Так і претесь... І всі мови
Слав'янського люду —
Всі знаєте. А своєї
Дас[т]ьбі... Колись будем
І по-своєму глаголять,
Як німець покаже
Та до того й історію
Нашу нам розкаже, —
Отойді ми заходимось!..
Добре заходились
По німецькому показу
І заговорили
Так, що й німець не второпа,
Учитель великий,
А не те, щоб прості люде.
А гвалту! а крику!
«І гармонія, і сила,
Музика та й годі.
А історія!.. поема
Вольного народа!
Що ті римляне убогі!
Чортзна-що — не Брути!
У нас Брути! і Коклеси!
Славні, забути!
У нас воля виростала,
Дніпром умивалась,
У голови гори слала,
Степом укривалась!»
Кров'ю вона умивалась,
А спала на купак,
На козацьких вольних трупах,
Окрадених трупах!

Подивіться лишень добре,
Прочитайте знову
Тую славу. Та читайте
Од слова до слова,
Не минайте ані титли,
Ніже тії коми,
Все розберіть... та й спитайте
Тойді себе: що ми?..
Чиї сини? яких батьків?
Ким? за що закуті?..
То й побачите, що ось що
Ваші славні Брути:
Раби, подножки, грязь Москви,
Варшавське сміття — ваші пани
Ясновельможнії гетьмани.
Чого ж ви чванитесь, ви!
Сини сердешної України!
Що добре ходите в ярмі,
Ще краще, як батьки ходили.
Не чваньтесь, з вас деруть ремінь,
А з їх, бувало, й лій топили.
Може, чванитесь, що братство
Віру заступило.
Що Синопом, Трапезондом
Галушки варило.
Правда!.. правда, наїдалися.
А вам тепер вадить.
І на Січі мудрий німець
Картопельку садить,
А ви її купуєте,
Їсте на здоров'я
Та славите Запорожжя.
А чиєю кров'ю
Ота земля напоєна,
Що картопля родить, —
Вам байдуже. Аби добра
Була для городу!
А чванитесь, що ми Польщу

Колись завалили!..
Правда ваша: Польща впала,
Та й вас роздавила!

Так от як кров свою лили
Батьки за Москву і Варшаву,
І вам, синам, передали
Свої кайдани, свою славу!

Доборолась Україна
До самого краю.
Гірше ляха свої діти
Її розпинають.
Заміс[т]ь пива праведную
Кров із ребер точать.
Просвітити, кажуть, хочуть
Материні очі
Современними огнями.
Повести за віком,
За німцями, недоріку,
Сліплюю каліку.
Добре, ведіть, показуйте,
Нехай стара мати
Навчається, як дітей тих
Нових доглядати.
Показуйте!.. за науку,
Не турбуйтеся, буде
Материна добра плата.
Розпадеться луда
На очах ваших неситих,
Побачите славу,
Живу славу дідів своїх
І батьків лукавих.
Не дуріте самі себе,
Учіться, читайте,
І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь.
Бо хто матір забуває,
Того Бог карає,

Того діти цураються,
В хату не пускають.
Чужі люди проганяють,
І немає злomu
На всій землі безконечній
Веселого дому.
Я ридаю, як згадаю
Діла незабуті
Дідів наших. Тяжкі діла!
Якби їх забути,
Я оддав би веселого
Віку половину.
Отака-то наша слава,
Слава України.
Отак і ви прочитай[те],
Щоб не сонним снилися
Всі неправди, щоб розкрилися
Високі могили
Перед вашими очима,
Щоб ви розпитали
Мучеників, кого, коли,
За що розпинали!
Обніміте ж, брати мої,
Найменшого брата —
Нехай мати усміхнеться,
Заплакана мати.
Благословить дітей своїх
Твердими руками
І діточок поцілує
Вольними устами.
І забудеться срамотня
Давня година,
І оживе добра слава,
Слава України,
І світ ясний, невечерній
Тихо засіє...

Обніміться ж, брати мої.
Молю вас, благаю!

Життя не лише взагалі, а й зокрема переповнене зразками добра і зла... Але людство більш схильне до добра. Про це свідчить і наступне:

...На завершення своєї проповіді Іван Павло вернувся до двох тем, які виділялись впродовж усього його понтифікату. Він часто говорив про закон дару — закон самодарування вбудований в людську особу, твердження II Ватиканського собору, що «людина може повністю віднайти себе саму лише у щирому самодаруванні», було одним з найчастіших цитованих у навчанні Івана Павла серед текстів II Ватиканського собору. Однак жити за законом дару нелегко. Адже «нелегко любити глибокою любов'ю, яка полягає в справжньому самодаруванні. Цієї любові можна навчитися, лише проникнувши у тайну Божої любови. Споглядаючи Бога, єднаючись з його батьківським серцем, ми можемо новими очима подивитись на наших братів і сестер — подивитися в поставі безкорисливості та солідарності, щедрості і прощення. Усе це і є милосердя!». І прийняти це милосердя дуже важливо, якщо ми хочемо, щоб у третьому тисячолітті не було тих жахливих переживань, які були в другому.

Саме ця любов має надихати нині людство, щоб воно могло протипоставитися кризі сенсу життя, прийняти виклики найрізноманітніших потреб і, зокрема, виконати обов'язок захисту гідності кожної людської істоти. Отже, вістка про Боже милосердя є також вісткою про цінність кожної людської особи. Кожна людина цінна в Божих очах; Христос віддав своє життя за кожного; кожному Отець дає свого Духа і робить близьким до себе.

Ця утішна вістка звернена передусім до всіх, хто, зазнавши особливо важких випробувань або придавлений тягарем скоєних гріхів, втратив довіру до життя і схильний піддатися розпачу. Таким людям являється лагідне обличчя Христа; нехай промені з його серця торкнуться їх і засяють над ними, зігріють їх, покажуть їм шлях і сповнять надією... (із книги «Кінець і початок. Папа Іван Павло II: перемога свободи, останні роки, спадщина». Джордж Вайгель. Львів. 2013. с. 248–249).

Незважаючи на такі поглиблені повчання великих, людство (люди) в ХХІ столітті не стало більш заможним у самодаруванні, аніж у минулих століттях. Незважаючи не лише на заклик Слуг Господніх, а й на заклик великих українців:

Не такого посту хоче Бог від нас,
Щоб сушив ти тіло й дух приспав ураз.

Бо який пожиток тілом голод знати,
А без добрих вчинків духом умирати?

І який пожиток від їди здержатися,
І на блуд і здирство пильно поспішатися?

І який пожиток, щоб лиця не мити,
А в холодну пору голого не вкрити?

І яка заслуга, що в нас тіло сохне,
А у нас голодний під порогом дохне?

Чи то дуже чесно всю ніч в темній хаті
Гаряче молиться, к Богу припадати,

Поки там під тином з голоду та стужі
Умирають бідні, зойкають недужі?

*Іван Франко
(з твору «Паренетікон»)*

З а к о н д а р у, з а к о н с а м о д а р у в а н н я, який Іван Павло втокмачував в наші голови тривалий час, на жаль, не всіма, не в повній мірі засвоївся. Це в Україні суттєво відчувається під час зовнішньої агресії Росії (Путіна), внутрішньої злоби (збільшення податків в декілька разів, відсутність уваги до голодних і холодних...).

Хоча треба зазначити, що закон дару ж и в и й і він постійно проявляється в житті кожного із нас. Тому хотілося б навести приклад власного відчуття цього закону.

Свято Івана Хрестителя.

ІСУСОВЕ СВІДЧЕННЯ ПРО ІВАНА ХРИСТИТЕЛЯ

(Євангелія від св. Луки 7)

24. А коли відійшли посланці Іванові, Він почав говорити про Івана народів: «На що ви дивитись ходили в пустиню? Чи на очерет, що вітер гойдає його?

25. Та на що ви дивитись ходили? Може на чоловіка у м'які шати одягненого? Адже ж, хто одягається славно, і розкішно живе, — на палатах царських.

26. На що ж ви ходили дивитись? На пророка? Так, кажу вам, — навіть більше, аніж пророка.

27. Це той, що про нього написано:

«Ось перед обличчя Твоє посилаю Свого посланця.
який перед Тобою дорогу Твою приготує!»

28. Кажу вам: «Між народженими від жінок нема більшого понад Івана. Та найменший у Божому Царстві — той більший за нього».

29. І всі люди, що слухали, і митники визнали Божу волю за слушну, — і охрестились Івановим хрещенням.

20.01.2016 р. (День Івана Хрестителя) 10:00. До моєї хати «шумною юрбою» заходить близько чотирьох десятків веселих, гамірних, яскраво вдягнених студентів та викладачів нашого медичного університету — посланців керівництва та колективу вузу до дещо призабутого пенсіонера (це перше таке квітчасте вітання моєї особи після того, як я залишив крісло ректора в кінці серпня 1997 року). Для мене це святкове дійство було неочікуваним, а тому, мабуть, викликало надзвичайно значне хвилювання, велику гаму прекрасних відчуттів та видіння на небосхилі лише сонячних промінчиків, ніжних та привітних. І я, як Лесі Українки

АВРЕЛІЯ

Я довго-довго в ту ніч не спала...

Я марила про Божеє дитятко,
що в світ прийшло при співах ангелинних,
при яснім промінні зорі нової.

У думці я до нього шлях верстала
з трьома царями і несла дари,
та миру, злота й ладану замало

мені для Сина Божого здавалось.
Я пурпуром вертеп йому встеляла,
вибірні квіти сипала у ясла,
в серпанки щонайтонші огортала
і забавки робила з самоцвітів.

З твору «Адвокат Мартіан»

Безумовно, динаміку цього дійства, яке продовжувалось біля години, неможливо відтворити в фотографіях, адже тут були прояви різноманітних видів святкового мистецтва: Різдвяні декламування, драматичні сцени з подій більш як двохтисячолітньої давності (народження Ісуса Христа), побажання Миру і Добра Україні, українцям, людям доброї волі, господарям оселі... Та призыви:

АНГЕЛИ, СНИЖАЙТЕСЯ

Ангели, знижайтеся,
Ко землі зближайтеся,
Господь Бог, сотворивши віки,
Живе нині з чоловіки.

Станьте хором всі собором.
Веселітеся, яко з нами Бог.

Се час ісполняється,
Се Син посилається,
Се літа прийшла кончина,
Се Бог посилає Сина.

День приходить, Діва родить,
Веселітеся, яко з нами Бог.

Ми Тобі, рожденному,
Господу блаженному
Серця всіх нас отверзаєм,
В дом душевний призиваєм.

Піснь співаєм, восклицая.
Веселящися, яко з нами Бог.

*З книги «Колядки і щедрівки».
Львів. 2007*

Про що свідчать ці миттєвості? Насамперед, про нескінченність багатства людської душі, душі українця! Скільки необхідно було відтяти свого часу, щоб підготувати таке цікаве, патріотичне дійство? Скільки зусиль витрачено на це? Скільки творчої невгамовності виклав кожен з учасників святкових віншувань? І це без матеріального заохочування, без моральної підтримки держави! На фоні трагічних подій в Україні (війна), на фоні обкрадання українського народу керманичами України! На фоні посиленої пропаганди ворогами України різнокольорової брехні про нашу н е н ь к у та занепадництва... Як тут не вигукнеш: Слава енергійному, веселому, огорнутому святістю творчому художньо-мистецькому колективу медичного університету! Слава Україні! Як тут не вигукнеш: ДУША УКРАЇНЦЯ

ОГОРНУТА СВЯТІСТЮ

Олена-Степанида Нечаїха не в батька, а в покійну матір вдалася. Співчутлива, м'якосерда, огорнута сумовитою святістю — такою поставала в очах світу, добро робила всім, не чекаючи віддяки. Ніхто не

чув з її уст поганого слова, ніхто її сердитою не бачив. За всіх, здавалося, терпіла, всі болі у своє серце брала. Ще молоденькою пішла у світ із батьківського гніздовища та мало коли в Чигирині й Суботові бувала.

У ті небезпечні часи Україна і тріщала, і хиталася, як не викинчена ще, але зрушена з місця будівля. Богданове діло могло пропасти навіки. Отож усяк дивився на Олену, наче спомин про недавню світлу минувшину оживляв, і бодай через поріг хотів глянути на неї. Відчайдухи присягалися: «За вас ми умерти готові. Ви краса нашої землі, її честь і оздоба!» «Цур їй, отій лихий долі! Вороги зуби поламають, а нас не з'їдять!» — набиралися хоробрості маловіри (Богдан Лепків).

Лише українська святість знаходить місце нашій в и ш и в а н ц і навіть у найтрагічніші хвилини життя:

ВИШИВАНКА

*Пам'яті Станіслава Дмитрієва
та всіх полеглих в боях за Україну*

Не приймала хата біла
Разом стільки люду.
Аж оце гостей зустріла —
Люди звідусюди.
Стоїть гомін на дворищі...
~~27~~ Чи везуть, чи ні ще?..
Сльози, зойки. Та все ближче,
Та все голосніше.
— Що з матір'ю? — непокоївсь
Хтось поміж дядьками.
— Там лікарі із «Швидкої»
Приводять до тям.
Вийшла, ніби з хреста знята,
Та й спинилась скраю.
Силкувалася сказати:
— Сина зустрічаю.
Він же лише позавчора
Поїхав з відпустки,

Люди добрі! Яке горе,
Яка в серці пустка...
Чом його я не тримала,
Чом не впала в ноги?
Побратими його ждали,
Збирались в дорогу.
І — до труни. Розступились,
Підвели. Спинились.
Ще трималась. Не хрестилась.
Знов заговорила:
— Прости мене, мій синочку,
Не встигла сказати,
Що закінчила сорочку
Тобі вишивати.
Чи я ж так оце гадала?
Кладу в узголів'я.
Як ти просив — готувала
На твоє весілля.

Буду легше пізнавати
Вже на тому боці.
Будеш мене зустрічати
В вишитій сорочці.

Захиталась. Підхопили.
А оркестру хвилі
Понад дворницем злетіли,
Тяжко в серце били.

...І зривалося пекуче,
Не до місця наче
Між людей щось неминуче
І лихе, й гаряче:

— Будьте прокляті навіки
Призвідці розбою!
З «нашим» пребрехливим ликом,
З вашим «гумконвоєм»!

З тими, хто на смерті вершить
Свої темні справи...
Щоб вдавились ви нарешті
Багатством кривавим!

...Пливе горе по вулиці.
Усіх не минає.
Стоять хати похнюпились
І... «скраю» немає.

11.02.15. О. О. Мороз

Ось таке життя!.. Спочатку сльози радості, а потім найбільш печальні сльози, яким немає порівняння. Але в таких випадках нам видиться

МАЙБУТНЄ ВОСКРЕСІННЯ

(із Євангелія від св. Івана 5)

25. Поправді, поправді кажу вам: Наступає година і тепер уже є, коли голос Божого Сина почують померлі, а ті, що почують, оживуть.

26. Бо як має Отець життя Сам у Собі, так і Синові дав життя мати в Самому Собі.

27. І Він дав Йому силу чинити і суд, бо Він — Людський Син.

28. Не дивуйтесь цьому, бо надходить година, коли всі, хто в гробах, — Його голос почують.

29. І повиходять ті, що чинили добро, на воскресіння життя, а котрі зло чинили, на воскресіння Суду.

30. Я нічого не можу робити Сам від Себе. Як Я чую, суджу, і Мій суд справедливий, — не шукаю бо волі Своєї, а волі Отця, що послав мене.

Мабуть, не знайдеться людини, яка б спокійно читала «Вишиванку», у якої б не повернулась сльоза в очах від жалю та співчуття нашої мамі. Я лише за цей вірш вважав би Олександра Мороза великим українцем,

послідовником Тараса Шевченка, Івана Франка, Олександра Олесья... А він... «Він більш відомий як політик, Голова Верховної Ради II і V скликання. Та Олександр Мороз — автор 19-ти книжок (поезія, проза, публіцистика), лауреат багатьох міжнародних літературно-мистецьких премій і кількох телерадіофестивалів (автор текстів пісень), а ще ведучий авторської програми «Обличчям до вогню» на радіоканалі «Культура». Так написано в «Літературній Україні» (10 грудня 2015 р.) на 10 сторінці «Дорога до себе», яка присвячена поезії Олександра Мороза, у тому числі й «Вишиванці».

«Він більш відомий як політик...». Кому як! Мені він більш відомий як поет, неперевершений поет-патріот. І мої теперішні переконання підтвердить історія, підтвердять мої правнуки... Я в цьому переконаний. Адже «Кожен, хто може виростити два колоски, дві травинки там, де раніше росла лише одна, має більшу заслугу перед людством і надає значно більшу послугу своїй країні, аніж ціле плем'я п о л і т и к і в, узятих разом» (Дж. Свіфт).

Ось чому мене огортає гордість за багаторічне спілкування (переважно шляхом листування) з відомим поетом і політичним філософом Олександром Морозом. І в цьому моя миттєвість щастя, і в цьому мій сенс життя...

Нижче я наводжу передсвятковий лист Олександра Мороза:

Шановний Івану Семеновичу!

Сердечно вітаю Вас з новорічними і різдвяними святами! Бажаю творчої наснаги на ще багато літ!

Дякую за книжку. Прочитав її відразу. Навіть не сподівався, що думки наші (як і багатьох з Ваших колег, на листи яких Ви посилаєтесь) будуть так збігатися.

Особливо це стосується оцінок стану та перспектив медицини., інших речей, що свідчать про суспільне життя, корупцію в т. ч. Потрібна зміна системи влади, — те, чого добиваюся багато років і проти чого кожний владний режим бореться завзято...

Тим часом «дні змінюються днями» (назва моєї книги — І. С.). Минулого тижня від комітету і від Фонду культури вручав премії ім. Г. Сковороди. Серед нагороджених — поет Володимир Григорович Калініченко, людина з унікальною біографією і рідкісним талантом поета, фотохудожника...

В'язень концентраційного табору в Австрії (куди потрапив дитиною), засуджений до 10-ти років у «нашому» таборі за вільнодумство, журналіст, шахтар, письменник... Маючи таку біографію, ніде нею не спекулював, залишався сам собою, достойною людиною. Сьогодні він вигнанець на рідній землі, з Єнакієво переїхав до знайомих у Київ, пославши... подалі тих, хто пропонував йому балотуватись у т. зв. Парламенти т. зв. ДНР.

Власне, чому про нього розповідаю? (Кілька його віршів у перекладі є в книжці, яку я Вам надсилав). Розповідаю тому, що він — приклад громадської, професійної і людської послідовності, без якої будь-які справи нічого не варті. А Ви в цьому сенсі — його відображення. Жаль, таких людей не так багато, як потрібно в суспільстві і державі. У тому чи не головна проблема України.

Бажаю Вам добра і здоров'я.

І пишіть.

З повагою підпис

О. Мороз

30. 12. 15 12. 15

Щоб зрозуміти глибинний зміст цього листа, його необхідно читати не один раз. Цей лист є доказом того, що замінити листування телефонними розмовами, спілкуванням через Інтернет неможливо. Колись, може, і молодь це зрозуміє. Правда, надій небагато. Хіба це станеться тоді, коли молодь буде уже «дорослою».

Разом з цим листом невтомний Олександр Мороз надіслав і свій новий витвір «Технікум», у якому йдеться про енергійність молодості. Та з таким словом — зверненням:

Олександр МОРОЗ

ТЕХНІКУМ

Нахиляйтесь до криниці,
Із якої ви пили.
Повертайтеся наодинці
В час, де разом ви були.
Повертайтеся.
Проживіте
Знову мить хоча б одну.
Може, в тому на сім світі
Чути справжнього луку?
Може, в тому
Невблаганно
Нас чатує сивий час.
Придивляється. Та з нами
Є він.
І нема — без нас.

Я щиро казав про те, що моя 32-га книга спогадів та роздумів остання... Але... Але численні листи, розміщені в 32-й книзі, та наступні, з якими ви ознайомитеся в цьому творі, своїм наполегливим поступом не залишили мій організм спокійним та споглядальним, незважаючи на те, що я вступив на стежу 88-го року життя.

А тому, мабуть більш доцільним мені було б сказати та й зробити так:

Однаково! Не жити вдруге.
А раз як-небудь проживу.
І ріку, в бурю і в негоду
Без ваших човнів пропливу.
На скелях буду спочивати,
Один в своїй самотині.

Для мене хвилі будуть грати,
Вітри співатимуть мені.
До мене чайка сизокрила
На груди квіткою впаде...
І затремтить у мене серце,
І крила щастя розведе.

Олександр Олесь

Я навіть став турбуватися щодо свого фізіологічного стану. Ну, скажіть, читачу, наскільки я здоровий, коли в день В е л и к о г о Свята — Різдва Христового — пишу такого електронного листа:

Президії Національної академії медичних наук України
Щодо Вашого листа за № 7/2585 повідомляю таке:

1. На жаль, узяти участь у роботі Загальних зборів НАМН не маю можливості.
2. Прошу Президію НАМН і Загальні збори обговорити та дати свою оцінку висловлюванням міністра охорони здоров'я Олександра Квіташвілі щодо його статті «Українські лікарні — це не надбання народу, а його сором» (журнал «Тиждень» № 51–52 25.12.2015–14.01.2016 р.) взагалі і зокрема, щодо його думки «Найкраща клініка, яку я бачив в Україні, у десять разів гірша за посередню в Тбілісі...» (с. 43).
3. За моїм власним переконанням, настав час, коли МОЗ України необхідно самоліквідувати, а керівництво охороною здоров'я, насамперед методичне, передати НАМН України (без розширення штату), де профільні інститути Академії будуть нести відповідальність по своєму фаху за стан справи в країні разом із відповідним комітетом Верховної Ради України.
4. Копію цього листа направляю в Комітет Верховної Ради.

З повагою — Іван Сміян

Р. S. Всіх зі Святами!

Сам собі я пояснюю своє дійство — п р о с в і т л і н н я м. Просвітлінням посланим Всевишнім! Просвітлінням, яке було декілька разів в моєму житті: перед мною виникало наскільки складне життєве питання, що я не міг його вирішити ні за день, ні за тиждень. І раптом, у найвідповідальнішу мить, у моєму мозку блискавкою виникає проста, зрозуміла і прийнятна відповідь. А по моєму тілу розтікається хвиля заспокоєності, умиротворення та вдячності. Вдячності Господу Богу. Вдячності всім, хто мене оточував.

І ось тепер, у день народження Ісуса Христа. Справді, у нашій країні днями, тижнями, місяцями, роками і навіть десятиліттями гвалтується все. Але особливо це видно в медицині, з якою майже кожна людини має с в о ї відносини. Цей стан нашої медицини я, як і більшість людей нашої країни, постійно критикую, пропоную якісь заходи щодо її покращення. Але ці пропозиції не мають вирішального значення (правда і те, що їх взагалі ніхто не бере до уваги). І ось я пропоную ліквідувати міністерство охорони здоров'я, цей тяжкий хомут на шії не лише медиків, а й усього населення України. Ну скажіть мені, читачу, будь ласка: хто краще може

організувати, налагодити і впровадити в практику профілактику і хірургічне лікування відповідних захворювань серця? Усі ми разом вигукнемо: колектив Інституту серцевої хірургії та Інститут кардіології ім. М. Д. Стражеска! Ясно, як Божий день. Так чому цим має опікуватися філолог та ще й з Грузії? (Я не боюся міністра охорони здоров'я, я боюся його знань в охороні здоров'я людини). І так за всіма напрямками. Це була б реформа, своє українське вподобання, а не набір «чогось» із різних країн.

Пройшло багато часу, а Богомолець з Верховної Ради і моя рідна Національна медична академія, куди я направив свій лист, вирішують, чи я при своєму розумі, а чи ні. Ну як іти на роботу, працювати, поспішати до своєї хати, спати... без міністерства? Без міністерства — найбільшої бюрократичної машини всіх народів світу. Воно в наших «жилах» (генах). Коли Велика Британія мала найбільше число (десятки) колоній у різних частинах світу, не було літаків, не було радіозв'язку..., ними, колоніями, керували 2 000 чоловік; коли колоній залишилось лише дві, з'явилися літаки, радіозв'язок..., ними опікувалось вже двадцять тисяч осіб. Бюрократія — це така з а р а з, яка не виліковується нічим, і знищити її неможливо. Хоча їй, бюрократії, достатньо чітку оцінку дав ще Володимир Ленін: «...Ведомства — говно; декрети — говно...» (цитую з книги Володимира Успенського «Тайный советник вождя»). Але найкращий ґрунт (чорнозем!) у неї (бюрократії) — на Україні.

Нам ближче ось таке:

...Але ж і фільми показують по телебаченню, але ж фільми! Якийсь малюк в американській стрічці хвастається іншому малюкові: «А ти знаєш, що можу пропердіти мелодію гімну, американського гімну?»

Наші теж можуть. Вони це давно вже зробили з українським гімном. І не малюки, а дорослі. Вони вже це зробили і з Україною, з культурою, з усім.

Але чому, звідки це все взялося? Які шлюзи прорвало? Чому стоїть у суспільстві густий дух плебейства? Чому до влади дорвалися шахраї і невігласи? Чому все купується і продається? Чому все це називається — демократія, народовладдя?!

— У Біблії це називається: «Пішло у гору Хамове плем'я», — сказала дружина.

6 червня, день народження Пушкіна.

І хоч Єльцин казав, що Пушкін — «ето наше всьо», в Одесі з його пам'ятника вкрали бронзову палочку, так що не тільки Шевченка оскверняють, хамове плем'я може осквернити все. І наші святині, і їхні. Збили літери на барельєфі Даля. Пошкодили пам'ятник Героям Крут. В Одесі украли «Рибачку Соню». На майдані в козака Мамаю відпиляли баклагу. Навіть бронзового «Чижика-пижика» на Фонтанці в Петербурзі крали кілька разів... (Ліна Костенко. «Записки українського самашедшого». 2011. с. 292–293).

У «Букварях» мого покоління бронзовіло гасло «Раби не ми. Ми не раби!». Самообман! Ми (люди) завжди були рабами, ми завжди будемо рабами! Найбільш яскравим прикладом рабства є любов чоловіка до жінки (і навпаки). По телебаченню я почув: «раз ревнує, то любить». Брехня: ревності — це страх втратити власність. Любов — це готовність завжди йти на самопожертву! Це само собою зрозуміле всепрощення любимої (любимого). Не лише всепрощення, а й ідеальне сприйняття всього, чим володіє коханий (кохана): фізичними та духовними надбаннями. Любов — це почуття, яким володіють лише окремі особистості... І це рабство.

Рабство всесвіту, планети Земля, держави, установи, сім'ї, індивідуума... Парадокс: найбільших рабовласників — нерідко любили люди — Адольф Гітлер, Йосип Сталін... Не лише прості люди, а й великі люди: «Новый президент США Гарри Трумен в послании Сталину отметил, что «Вы продемонстрировали способность свободолюбивого и в высшей степени храброго народа сокрушать злые силы варварства, как бы мощны они ни были бы. По случаю нашей победы мы приветствуем народ и армию Советского Союза и их превосходное руководство»; Черчилль: «Я шлю Вам сердечное приветствия по случаю блестящей победы, которую Вы одержали, изгнав захватчиков из Вашей страны и разгромив нацистскую тиранию. Я твердо верю, что от дружбы и взаимопонимания между британским и русским народом зависит будущее человечества. Здесь, в нашем островном отечестве, мы сегодня очень часто думаем о Вас, и мы шлем Вам из глубины наших сердец пожелания счастья и благополучия. Мы хотим, чтобы после всех жертв и страданий той мрачной долины, через которую мы вместе прошли, мы

теперь в лояльной дружбе и симпатии могли бы дальше идти под ярким солнцем победоносного мира...»; Де Голль: «Вы создали из СССР один из главных элементов борьбы против держав-угнетателей, именно благодаря этому могла быть одержана победа. Великая Россия и Вы лично заслужили признательность всей Европы, которая может жить и процветать только будучи свободной» (Дмитрий Волкогонов. «Триумф и трагедия»).

На жаль — не все розуму людському підвладне: «Illecrucem sceleris pretium tulit, hic diadema» (Тому була кара за злочин хрест, а цьому діадема — за однакові злочини один був розп'ятий на хресті, а інший отримав царську владу. Ювенал).

Влада, партія... — рабовласники. Міністерства проміжна ланка рабовласників. І ми ніколи не позбудемося їх. Раби без рабовласників — нісенітниця. «Чого не знаємо, того й не бажаємо» (Овідій) — Ignoti nulla cupido.

Фантазія! Фантастика! Вони безмежні. Особливо у дітей і старих. І за це не потрібно лаяти нікого: чим би дитя (і старі) не тішилося, аби не плакало.

Що я тут можу сказати? Хай допоможе нам

МОЛИТВА

Отче, у Триєдності Єдиний,
Що послав Спасителя на скруху,
На валу, при Церкві Десятинній,
Уповаю на твою потугу:

Не введи, Безмежно-Безначальний,
У спокусу тіло наше грішне,
Над земні марноти і печалі
Прихили десницю всеоутішну!

Стримай гнів на винних без
провини,
Загримі в архангелові труби
Нерозважним чадам України
І остережи від самозгуби!

Відпусти гріхи, Великий Боже,
Пройдами ошуканому люду,
Втретє відпусти, молю, бо схоже,
Що в четверте випадку не буде!

Сину, розп'ятий на Хрестові,
На осліплх сяєвом пролийся:
Ти ж простив апостолу Петрові,
Що до третіх тричі відступився!

Навіть кривовірові прощаю
За твоїми приписами, Отче,
А собі єдиного благаю:
Не прости, як на криве ізбочу!

Всім, хто відступився від присяги,

—

Не нашли жорстокої відплати.
А мені впечи тавро зневаги,
Як почну на вірі гендлювати!

Відпусти, Всевадний, безголовим,
Що могили потоптали отчі.
Не прости мені, коли хоч словом
Предківські могили опорочу!

Змилуйся над братами, що в
гордині

І мене затоптували в сажу.
Не пропусти й зернини,
Коли навіть недругові зраджу!

За Твоїм Священним Заповітом,
Всім дарую, заблуклим в пущі:
Виведи їх благовісним світлом
На дорогу правди неминущу!

Отче, Ти всепрощення віщуєш...
Я ж Тебе благаю про єдине:
Не прости мені, коли прошу я
Тим, що й за «любов до України»
Вимагають плату з половини!
...Не прости їм, Господи, — прошу я!

Борис Олійник

Я знову повертаюся до свого листа «нагору». Для цього наводжу порядок денний Загальних зборів НАМН України:

П'ятниця 15 січня
10-00

Відкриття Загальних зборів
Національної академії медичних наук України

- Про результати діяльності Національної академії медичних наук України у 2011-2015 рр.
Президент НАМН академік А.М.Сердюк

- Концепція розвитку Національної академії медичних наук України на 2016-2020 рр.
Перший віце-президент НАМН академік Ю.І.Кудісєв

- Про внесення змін до статутних документів НАМН України.
*Головний учений секретар
член-кореспондент НАМН В.А.Міхньов*

*Обговорення доповідей.
Прийняття рішень.*

Перерва

- Вибори президента, віце-президентів, головного ученого секретаря і членів Президії НАМН України.

Закриття Загальних зборів

Про що він (порядок денний) говорить? Про те, що ми діти вчорашнього дня, що ми пов'язані з минулим, не здатні зламати систему, корені якої в СРСР. Адже, ми, «старійшини», виховувались та жили, коли в нас була єдина керівна сила... На банкеті в Івано-Франківському медичному університеті після успішного захисту дисертацій професор нашого вузу, член спецради розпочав свій тост такими словами-зверненням до своїх колег: «Шановне панство, колишні комуністи...». Дотепніше не скажеш. Правда, достатньо дотепним був і Зеленський у палаці «Березіль» у Тернополі, коли звернувся до 1000 глядачів: «Підніміть руки, хто вірить у Діда Мороза!» Підняли руки декілька десятків глядачів. Потім: «Хто вірить в Арсенія Яценюка?» Руки не підняв жоден глядач. — «Отже, будемо рекомендувати в прем'єр-міністри Діда Мороза!» Зеленський втер носа численним науково-дослідним інституціям, які витрачають значні кошти на визначення соціальних опитувань... Простотою, безкоштовністю і кепкуванням.

Що найбільш демократичним у Союзі вважалось? Це звіт «вище сидячих» перед «нижче лежачими». Те саме і сьогодні: Про результати діяльності Національної академії медичних наук України у 2011–2015 рр. Президент... (Порядок денний Загальних зборів Національної академії медичних наук)

У мене питання, на яке відповідь відома. Що може сказати у своєму звіті Президент..., який би розумний він не був, чого не знають учасники цього зібрання? Нічого! Висновок: 1. Даремно витрачений час. 2. Данина минулому. 3. Несвідома, інстинктивна боязнь будь-чого незвичного. 4. Немоżliвість позбутися кайданів найбільш досконалої бюрократії минулого...

І мені зрозуміла думка Антіна Мухарського:

«Часом я ненавиджу свій народ! Ненавиджу до такого ступеня, що готовий сам разом з ним кинутися в прірву або вчинити акт самоспалення, чи сам себе розстріляти, повісити, отруїти, бо той сором, гниль, нищість, мерзенність і жлобство, яке він продукує, не дають йому права називатися народом! Хохли, жлобенята, недолугі малороси, злодюги-українці, дикі укри, содоміти, імперські холоуї, рагулі, російські запродавці, ополячене бидло, срані дияспоряне — все це існує насправді й співіснує в часовому та історичному просторі з усіма тими чеснотами мого народу, про які пишуть класики, але насправді дедалі рідше трапляються в реальному житті.

Нація деградує й деморалізується. Та й чи можна назвати те тупе постсовкове бидло, яке складає переважну більшість нинішнього народонаселення України в тих межах, у яких вона постала на мапі світу від 1991 року, нацією? Однозначно ні! Ту п'ятидесятимільонну біомасу, що лишилася нам у спадок від майже семи десятиліть панування на нашій землі комуністичної ідеології, назвати нацією не можна, бо усі ці роки націю нищили, вбивали, морили голодом, відправляли на Сибір, викорчувували з корнем сам дух нації, який складався з одвічної непокори та бажання вивільнити карк з-під Польщі чи Росії. І, треба сказати, Росії це вдалося зробити краще! Зросійшити, принизити, зрівняти із землею саме поняття «українець», опустивши його до мерзенно-підлабузницького «малорос» чи «хохол». Для цього був задіяний увесь репресивний апарат імперії. Кращі сини віддавали своє

життя за ту Україну, про яку вони марили, а бидло тим часом множилося й набувало сили. «Яка така незалежна Україна? — кричать по всіх усядах імперські холуї, кадебістські перевертні та шовіністи-історики. — Не буде такої країни ніколи й не буде довіку! Немає у них мови, бо та балачка, якою вони розмовляють, лише «южноросійське наречіє», а Крим, Донбас і Таврія — ісконно русская земля!»

Що панове, російські імперські шовіністи, кісткою в горлі вам стала незалежна Україна? Дивіться не подавіться! Бо як почне тріщати по швах Расея-матушка, беручи з нас приклад, то тут вашій імперії жаба цицьки і дасть! Безумовно, розуміючи це, реваншистські проімперські сили зроблять усе аби незалежна Україна не відбулася як повноцінна держава. Я не маю сумніву, що боротьбу за справжню Незалежність моєї держави ще не завершено. Боротьба триватиме, але чи готові ми до цієї боротьби? Чи готовий народ виборювати свої права та свободи, будуючи цивілізовану, європейську країну? Щодо цього бере мене сумнів. Ми — нащадки найгірших. Генетичне сміття, що знаходиться на маргінесах цивілізації. Адже усіх кращих за довгі роки борні повибивали, бо те народонаселення (народом його теж назвати важко), яке зараз стоїть у чергах, продає (купує) приватизаційні ваучери, бере участь у фінансових пірамідах, торгує на базарах, ганяє з-за кордону уживані автівки, мурує якісь недолугі садиби, живиться з городини, яку сам вирощує, скавчить про якісь соціальні пільги, просиджує півжиття перед зомбоящиками, жлуктить дешевий, роз'їдаючий мозок та печінку міцний напій «Козацький», щось собі викручує, обманує, хитрує, чи може оте бидло збудувати щось гідне? Чи можуть учорашні раби, вирвавшись із зоопарку під назвою СРСР, збудувати щось повноцінне й красиве? Відповідь однозначна — ні! Раби мріють не про свободу, а про власних рабів!..» («Доба. Сповідь молодого бандерівця» — Харків, 2015).

І наступне питання: Концепція розвитку Національної академії медичних наук на 2016–2020 рр. Перший віце-президент... Що тут головне? Що тут звучить гордо? К о н ц е п ц і я! Усе інше — похідне. Адже не може одна людина, навіть перший віце-президент..., незалежно від кількості звивин в його головному мозку, пророкувати колективам майже чотирьох десятків різнонаправлених у своїй діяльності

науково-дослідних інститутів їх долю в майбутньому. В минулому це могла робити лише одна сила — КПРС:

Как широко,
Как глубоко!
Нет, Бога ради...

А. С. Пушкин

Сьогодні ми наслідуємо її (КПРС). Отож, панове колишні комуністи!..

Тому я й запропонував звичне, замінити незвичним. Обговоренням бачення нашої медицини очами міністра-філолога-іноземця. Замість перших двох питань. І запропонувати конкретні заходи, щоб «наш» міністр побачив нашу медицину в майбутньому в десятки разів кращою, ніж у Тбілісі, а не в десятки разів гіршою, як він це бачить.

Віталію Івановичу, друже мій, пробач мене за мої наведені вище слова, я люблю твою академію, я люблю всіх членів академії, я поважаю їх великий творчий потенціал.

Забгато офіціозу в моїх роздумах про медицину, багато нездійсненого... Краще про натхнення Сергія Єсеніна:

Стихии, ветер,
Не лай, водяное стекло.
С небес через красные сети
Дождит молоко.

Мудростью пухнет слово,
В'язью колося поля,
Над тучами, как корова,
Хвост задрала заря.

Вижу тебя из окошка,
Заждатель щедрый,
Ризою над землею
Сवेशивший небеса.

Ныне
Солнце, как кошка,

С небесной вербы
Лапкою золотою
Трогает мои волоса.

Зреет час преображенья,
Он сойдет, наш светлый гость,
Из распятого терпенья
Вынуть выржавленный гвоздь

От утра и от полудня
Под поющий в небе гром,
Словно ведра, наши будни
Он наполнит молоком.

И от вечера до ночи,
Незакатный славя край,

Будет звездами пророчит
Среброзлачный урожай.

А когда над Волгой (Днепром —
I. С.) месяц

Склонит лик испить воды, —
Он, в ладью златую свесясь,
Уплывет в свои сады.

И из лона голубого,
Широко взмахнув веслом,
Как яйцо, нам сбросит слово
С проклевывшимся птенцом.

Из поэмы «Преображение»

Духовність людська, духовність українця завжди жила, завжди дивувала, завжди надихала...

Усе це так. І свідченням цього є те, що мені спокій лише сниться... І це — незважаючи на відсутність відгуку на мої пропозиції навіть від моїх близьких однодумців у медицині: членів Президії Національної академії медичних наук! І це — незважаючи на відволікаючі та піднесені за змістом рядки Сергія Єсеніна! І це — незважаючи навіть на мій... старечий вік! Вік упокорення, угамування, лагідності та сумирності! І я знову за комп'ютером... Вирішив звернутися до головного менеджера нашої держави — Глави Адміністрації Президента...

Audi, vide, tace, si vis in pace.

*(Слухай, дивись, мовчи,
якщо хочеш жити спокійно)*

Главі Адміністрації Президента України
Ложкіну Б. Є.

Шановний Борисе Євгеновичу!

МОЇ ВАМ ПРОПОЗИЦІЇ

(для роздумів)

1. [Само]ліквідація МОЗ України. Відповідальність (повну) за здоров'я людини в Україні покласти на Президію Національної академії медичних наук. Кожний науково-дослідний інститут (разом з відповідними кафедрами вузів) академії забезпечує ефективну діяльність свого фаху (кардіологія, офтальмологія...) в країні. Штати не збільшувати. Зарплату — так.
2. Зобов'язати керівників усіх державних установ в найближчій 3–6 місяців забезпечити повне усунення в с і х паперових носіїв, замінивши їх електронними. Розпочати це дійство бажано з найбільш

прогресивних установ: науково-дослідні та освітні (НДІ, вуз, коледж, школа). Але виникне дуже складне питання: де очільнику «ставити» резолюцію?

3. Усунути існування інституту помічників, радників, консультантів, секретаріату, водіїв, у тому числі і в депутатського корпусу («Дабы дурь сразу была видна...»). Наприклад, для чого Вам радники..., коли Ви маєте надлишок заступників та «бійців» видимого і невидимого фронтів? Отож, на мою думку, це буде сприяти не лише підвищенню працездатності та зосереджуванні керівників різного рівня, а й удосконаленню їх індивідуальної інтелектуальної праці щодо державницької діяльності. Лише в такому випадку ми можемо «узріти» обличчя політика та керівника всякого рівня; сьогодні ж обличчя політика, міністра... одне на друге схоже, тому що працюють не вони, а їх помічники, радники, консультанти...

Висновок (суб'єктивний): реалізація лише цих трьох пропозицій принесе державі значні заощадження та оптимізує відношення: громадянин-держава.

Щиро та з пошаною, майже, Ваш земляк (закінчував Харківський медичний... у 1957 році)

Іван Сміян (людина з великим чемоданом вільного часу)

P.S. 1. 3 біографії: фельдшер, зав. фельдшерсько-акушерським пунктом, лікар-ординатор, завідувач відділення, головний лікар, старший науковий співробітник, завідувач відділу (клініки) науково-дослідного інституту, зав. кафедри педіатрії, проректор з навчальної роботи, ректор медичного вузу (Тернопільського), пенсіонер. Мені пішов 88-й рік. З під мого «пера» вийшло понад 100 книг. 2. Мій тел. 050-577-74-71.

Написав, прочитав раз, другий, третій... Думав довго-довго... І під впливом статті Юрія Касьянова («ДТ» 28.04.2016) вирішив залишити цей лист «без розгляду»... Хоча

СПОЧАТКУ БУЛО СЛОВО

*Спочатку було Слово,
і Слово було в Бога,
і Слово було Бог.*

Щось іде не так. Багато хто це відчуває, знає. Багато хто знає, що робити, щоб виправити ситуацію — змінити/ухвалити потрібні закони; об'єднати всіх хороших проти всіх поганих; змінити прізвища перших осіб при владі. Рецепти з року в рік — однакові, тільки прізвища подекуди різні: поки одні сидять — інші правлять і навпаки. Не працює. При Януковичі ухвалили безліч «європейських» законів, а закінчилося все проєвропейським Майданом. Після Майдану, здається, об'єднали хороших і змінили прізвища при владі — але вже за рік стало зрозуміло, що прізвища не ті й об'єднання не те... Закони не працюють — навіть правил дорожнього руху не дотримуються, податків і зарплат чесно не платять, безплатна медицина існує тільки на папері, з корупцією борються запеклі корупціонери, контрактна армія називається професійною, парламентсько-президентська республіка є, по суті, конституційною монархією, політичні партії — олігархічними кланами, правду називають брехнею, а брехню врочисто іменують правдою... У цьому задзеркаллі, що побудоване брехнею і кероване брехнею, почуваються як риба у воді тільки ті, хто брехнею живе і брехнею заробляє. Брехня стала частиною професії державного керівника, чиновника, який іде у владу, сподіваючись «заробити» на розподілі землі, фінансових ресурсів, матеріальних цінностей. Загальна система злодійства пронизує всі сфери державного управління знизу догори і пов'язує її учасників круговою порукою. Наприклад, чиновники «Укроборонпрому», які контролюють виробництво військової техніки та озброєнь, діляться «доходами» з чиновниками Міноборони, які формують оборонзамовлення. Частина дивідендів іде на самісінький політичний верх і тим, хто контролює цю схему в прокуратурі й СБУ. І навіть якщо в цій системі когось випадково візьмуть на місці злочину (що, як правило, трапляється внаслідок міжкланової «конкурентної боротьби»), то наші найсправедливіші у світі суди завжди залишають шанс тим, хто хоче і може домовитися. У нашій державній «системі координат» народ живе окремо, так звана еліта — окремо. Це фактично дві цивілізації, розділені екранами телевізора, бронесклом віп-автомобилів і парканами в шість метрів заввишки. Вони майже ніяк не перетинаються, хіба тільки на телешоу, під час виборів і майданів. Щоб потрапити «у політику» або

«піти у владу», треба мати надзвичайно високий негласний майновий ценз, потрібні зв'язки, бути цинічним, безпринципним і лицемірним. Наївно думати, що якийсь відчайдушний Робін Гуд раптом якимось дивом потрапить у свята святі і «змінить систему» зсередини. Він або сам стане частиною системи, або система з ним розправиться — великі гроші штовхають людей на будь-які злочини. Жоден з «нових людей» — депутатів, міністрів, їхніх заступників, хто пішов у політику й владу після Майдану, не зміг змінити систему й на децицію або не схотів з нею боротися, знайшовши там своє тепле місце. Злодійську систему тотальної брехні не можна змінити еволюційним шляхом, бо, якщо люди йшли у владу красти і робили це багато років дотепер, чому вони мають раптом відмовитися від цієї дохідної звички?.. Вони не зупиняться, хоч які європейські закони ухвалюють і хоч у скільки разів збільшуватимуть зарплату. Це очевидно. Змінити систему може тільки критична маса нових людей — нових політиків, нових чиновників, із цілком іншою мотивацією і принципами. Саме принципи, заборонені в заповищеній прикомірок малиновими піджаками в бурхливих дев'яностих, — найважливіший складник успіху. Щоб у нашій державі щось нарешті «пішло так», потрібні люди, які живуть за зрозумілими вічними принципами — не вбий, не вкради, захищай Україну, працюй на благо своєї країни. Старі номенклатурні пройдисвіти та їхні бізнес-діти на таке не спроможні. Принципи, ідеологія суспільства, ідея і конкретний план реконструювання держави, а не набір зужитих гасел і нафталінових «політиків» мають стати основою для можливого об'єднання справді чесних, принципових людей, готових на самопожертву заради України. Скільки їх буде, і що це буде — партія чи громадський рух, не важливо. Важливо нарешті почати біле називати білим, чорне — чорним, перестати брехати й красти. Тільки так можна домогтися успіху.

Це по-друге. А по-перше. Мої пропозиції, це думки старця з не найвищим розумовим потенціалом свого життя. Нас знищує вік, який супроводжується склерозом взагалі, і головного мозку зокрема. Чому зник з планети Земля Радянський Союз? Через те, про що пишуть політологи всіх країн світу? Ні! Радянський Союз зник тому, що його очолювали старі з різним ступенем склерозу головного мозку, навіть із маразмом. Якраз вони, старі, своєю неадекватною поведінкою привели до

розвалу одну з наймогутніших країн світу. Справа в тому, що «...Немає і д і о т а, який не думав би, що він велика людина, немає такого віслюка, який, споглядаючи себе в річці, не дивився б на себе із задоволенням і не знаходив би в себе рис коня» (Г. Флобер). Це моя думка, особиста думка старого з першим ступенем склерозу (я так думаю). Ідеологія тут на другому плані. Ідеологію створюють люди. На свою власну користь. Адже «Ідеї громихають на весь світ гучніше гармат. Думки могутніші армій. Принципи одержали більше перемог, аніж кіннота і колісниця» (У. Пакстон). Хоча необхідно зауважити: «І д е ї — рідкісна дичина в лісі слів...» (В. Гюго). Ми з вами, читачу, побачили і відчули діяльність п'яťох президентів України. Про відмінність в їх діях ми можемо сказати мало, а про загальні особливості — багато. Тому наслідки правління п'яťох президентів більш близькі, аніж віддаленні. Це все ще й тому, що всі п'ять президентів «вийшли» з одного середовища, з одного «гнізда». А як би хотілося, щоб не лише названі п'ять президентів, а й майбутні президенти (та не лише президенти, а всі ми) закарбували в своєму мозку

ЗОЛОТЕ СЛОВО МОНОМАХА

Володимир Мономах увійшов в історію не тільки мудрим правителем, а й відомим письменником. Цей князь дбав про просвіту рідної землі, кохався в книгах, вільно володів п'ятьма мовами. Він залишив знамените «Повчання» дітям. Це слово зрілої людини про те, як належить жити на світі, яких законів слід дотримуватися. Ось деякі поради Володимира Мономаха.

«Діти мої або хто інший, слухаючи мою грамотицю, не смійтесь над нею, а прийміть її до свого серця. І не лінуйтесь, а щиро трудіться.

Перш за все не забувайте убогих, а яко можете, по силі годуйте їх і подавайте сиротам. І вдову захистіть, не дайте сильним губити людину. Старих шануйте, як батька, а молодих, яко братів. Брехні остерігайтесь, і пияцтва, і облуди, від того душа гине і тіло. Куди б ви не верстали шлях своєю землею, не давайте отрокам своїм чинить зло і шкоду ні селам, ні посівам, щоб люди не проклинали вас. А куди б не прийшли, і де б не зупинилися, напійте і нагодуйте нужденного. Хворого навідайте, покійника проведіть в останню дорогу, бо всі ми смертні. Не променіть ніколи людину, не привітавши її, і добре слово їй мовте (М. Слабошпицький).

Як усе просто і як нам складно всі ці п р о с т і настанови виконувати. Особливо, коли очі

ВИЛІЗЛИ НА ЛОБА

— Щось у мене із очима,
Я й сама не знаю! —
Каже Ганна окулісту, —
Бо чогось моргаю!

А коли я на базарі —
Очі розбігаються,
А як дурять бізнесмени —
Вони закриваються!

Торгуватись з продавцями
Я зовсім не вмію,
А як бачу страшні ціни —
То в очах темніє!

Та коли уже я вдома —
То ледве не плачу:
Бо в своєму гаманцеві
Грошей вже не бачу!

Наливаю я чарчину —
Може, проясниться:
Лиш туман перед очима,
і вони — сльозяться!

То скажіть мені, лікарю, —
Що то за причина?
Щось у мене ненормально,
Мабуть, із очима?

— Заспокойтесь! — той сміється,
—
Відома хвороба!
Просто — цін злякались очі
Й вилізли на лоба!

Микола Сенчило

І по-третє. Виявилось, що теперішній в. о. міністра МОЗ України Віктор Шафранський — випускник нашого медичного вузу. Випускник останнього року існування СРСР (червень 1991 року). І я, будучи ректором, урочисто вручав йому диплом лікаря. І мені, і всьому колективу Тернопільського медичного університету приємно, що наші учні такі здібні, що їх цінують на найвищому щаблі влади... А тому: хай живе наш міністр!

Я думав, що великий фантаст у царині реформ медицини лише я, а виявилося, що є і більш радикальні фантасти:

**ПОЧЕМУ НУЖНО УНИЧТОЖИТЬ
ПОЧТИ ВСЕ МИНИСТЕРСТВА УКРАИНЫ ИЛИ
«ЧИНОВНИКИ И ДЕНЬГИ — ВЕЩИ НЕСОВМЕСТИМЫЕ»**

13:50 1 июня 2017

Никита Гамлет (блогер)

Сейчас в нашей любимой Украине числится **18** различных министерств и еще ходят разговоры о создании **19-го** — министерства по делам ветеранов, задачей которого будет помогать ветеранам АТО получать необходимые разрешения, льготы и документы, ведь сейчас для этого нужно обойти десятки кабинетов. Такое министерство есть, например, в США — оно было образовано из администрации по вопросам ветеранов. Занимается социальным обеспечением бывших военных и их семей. В США, где до сих пор живы ветераны Корейской кампании, Вьетнамской, Афганской, Иракской, Иранской и многих других. США участвует **почти во всех военных конфликтах** после Второй мировой. Поэтому, там такое министерство **действительно** имеет право на жизнь.

Я считаю, что ветераны АТО должны получать значительно больше помощи и уважения от государства, чем сейчас, **но** даже сами ветераны согласятся — создание нового министерства повлечет за собой новые коррупционные и бюрократические схемы, новые кабинеты, которые в конце концов повлияют **на кошельки самих ветеранов**. Ветеран АТО будет счастливым не тогда, когда для него создадут специальное министерство, а тогда, **когда он получит обещанное жилье**, медицинскую помощь, возможность получить высшее образование и, в конце концов, **нормальные деньги для обеспечения своей семьи**.

Каждое министерство предполагает еще и существование **соответствующих департаментов** и комиссий при всех государственных администрациях наших городов. В то время, как наше государство находится в состоянии затяжной изнурительной войны и экономического кризиса, нужно делать **разумные поступки**. Вместо министерства по делам ветеранов должен быть разработан **прозрачный законопроект**, где прямо и полностью будут прописаны обязанности соответствующих структур к реализации соответствующих процедур. Министерство обороны Украины имеет полную возможность взять вопрос ветеранов **в свои руки**. Закон будет предусматривать, что такой ветеран — получит такую помощь, а такой — такую. Но, как все мы знаем, проблема в

Украине комплексная и никто ничего не хочет делать. Ну, сейчас хотя бы пообщаемся о теории — что же нам предстоит сделать.

И я скажу что — надо **УНИЧТОЖИТЬ** почти все министерства Украины. В них нет никакой необходимости. И я пойду по порядку, описывая почему нужно или не нужно оставить каждое из министерств, указав в скобках сколько было потрачено на каждый из них в 2016 году (по данным с сайта Минфина):

- **УНИЧТОЖИТЬ** Министерство аграрной политики и продовольствия Украины (2,2 млрд) — в его обязанности входит формирование и реализация государственной аграрной политики и политики использования и охраны земель сельскохозяйственного назначения. У нас что, до сих пор действует советская плановая экономика? Или у нас есть какие-то государственные предприятия, которые производят пищу и другие продукты для населения? Нет, **все является частным и давно регулируется рынком**. Такое министерство только **вмешивается** в дела аграрных предпринимателей, **препятствуя** их нормальной работе. Удалив из государства это министерство, **очень быстро снизятся цены** на продукты питания. Каждый пенсионер, получающий пенсию в 1400 гривен **должен ненавидеть** это министерство.

Министерство внутренних дел Украины (50,3 млрд) — это МВД и все хорошо знают их функции. Здесь нечего дополнять, министерство **обязательно должно существовать**. Вопрос в другом — как оно работает? Здесь нужны **решительные изменения**.

- **УНИЧТОЖИТЬ** Министерство экологии и природных ресурсов Украины (6,4 млрд) — оно должно регулировать все процессы в государстве, которые влияют на экологию связаны с естественными ресурсами украинских недр. Заниматься экологией должны **профессора-экологи**, которые сидят в институтах и **никак не влияют** на эти государственные процессы. Институты и экологи должны давать **рекомендации и замечания** государству — а правительство в соответствии с их рекомендациями разрабатывать законопроекты. Не надо никаких отдельных разрешений — если нарушается закон, полиция и прокуратура должны **задержать и наказать** правонарушителей.

- **УНИЧТОЖИТЬ** Министерство экономического развития и торговли Украины (1,2 млрд) — уже за то, что **за 25 лет существования**, наша страна **никак не развивается** ни в экономике, ни в мировой торговле. И то, что за эти годы **Украина потеряла свои традиционные рынки** сбыта продукции, хорошо показывает — **министерство тупо прожирает деньги**. Это коррупция, бюрократия и другие плохие вещи, которые **срочно надо убирать**.

- **УНИЧТОЖИТЬ** Министерство энергетики и угольной промышленности Украины (2,7 млрд) — на их сайте даже не расписано какие оно должно выполнять функции. Понятно, что оно формирует и реализует государственную политику в отношении энергетики. Соответствующие институты так же могут предоставлять свои **рекомендации и нормативы**. Возможно, надо создать комиссию, которая будет в соответствующие сроки **проверять работу всех предприятий**. Но не надо никакого министерства. А прокуратура и МВД пусть накажут всех, кто захочет навариться на государственной энергетике.

Министерство иностранных дел Украины (2,8 млрд) — это дипломатия и формирования украинской внешней политики. Тоже **очень важное министерство**, а вот относительно его эффективности — можно долго спорить. Сейчас СБУ необходимо провести там **полную проверку**.

- **УНИЧТОЖИТЬ** Министерство информационной политики Украины (0,1 млрд) — это можно воспринимать как **Министерство пропаганды**. К слову, обращаю внимание как мало денег на это выделяют. Правильно сформулированная государственная пропаганда **очень нужна**, чтобы регулировать почти все процессы в стране — повышать сознание населения, повышать рождаемость, противостоять пропаганде враждебных стран. Но так как у нас это **все равно не работает**, а правительство саботирует все соответствующие проблемы, министерство тоже необходимо **уничтожить**. В идеале — таким делом должно заниматься **секретное подразделение** СБУ, где будут отобраны лучшие и достойнейшие.

- **УНИЧТОЖИТЬ** Министерство инфраструктуры Украины (0,6 млрд + 15,1 млрд на дороги) — должно регулировать логистику, общественный транспорт, и всю остальную инфраструктуру в

государстве, как это и понятно из названия. Оно работает **крайне ужасно**, ведь инфраструктура Украины никогда ни у кого из нас **не ассоциировалась** с чем-то хорошим. Все соответствующие вопросы уже давно перешли в руки частных компаний, а министерство лишь **мешает** им.

- **УНИЧТОЖИТЬ** Министерство культуры Украины (2,6 млрд) — вообще **самое никчемное** министерство, которое можно себе представить. Оно **прикрывается** тем, что культура — это очень важно и нужно. **Это правда**. Но такое министерство только **уничтожает культуру нашего народа**, накладывая **кучу ограничений**, требуя кучи разрешительных документов и тому подобного. Тяжело представить, насколько сильно Минкульт препятствует украинской культуре. **Немедленно уничтожить!**

- **УНИЧТОЖИТЬ** Министерство молодежи и спорта Украины (1,4 млрд) — **такое же бестолковое**, как и предыдущее. Ни молодежь не чувствует их присутствия, ни спортсмены. Подготовкой и оформлением наших олимпийцев и международников занимаются соответствующие комиссии и организации. Спортзалов бесплатных мы больше **не имеем**, как и бесплатных государственных спортивных секций. Возможно, где-то в глубинке это и можно найти (в ужасном состоянии), но это лишь **инерция от советских времен**. Но есть еще один вопрос — **какое отношение** данное министерство имеет к молодежи? Где бесплатные тесты по профориентации? Где помощь по трудоустройству для выпускников? Ведь сейчас **молодежь не может найти себе работу** из-за отсутствия опыта и это **критическая проблема**. Это чуть ли не главным мотивом, почему молодые ребята **пополняют банды титушок или просто покидают Украину**.

- **УНИЧТОЖИТЬ** Министерство по вопросам временно оккупированных территорий и внутренне перемещенных лиц Украины (0,2 млрд) — дело хорошее и нужное, но непонятно, почему для этого создано **целое министерство**. Возможно, министерству удастся **более эффективно** выполнять эту функцию чем обычной комиссии? Почему же вместо того, чтобы помогать направлениям, все документы и прочее приходится получать в **миграционных службах** или в каком либо еще учреждении, но не в соответствующем министерстве? Спросите любого

переселенца, легко ли ему получить хоть что-то из обещанного и сразу **станет понятно**, что надо **сделать** с этим министерством.

Министерство обороны Украины (58 млрд) — так же, как с МВД и МИД — необходимое министерство. И так же, стоит **вопрос об эффективности**.

● **УНИЧТОЖИТЬ В ТЕЧЕНИЕ 5 ЛЕТ** Министерство образования и науки Украины (28,2 млрд) — за этот отведенный срок **реформировать и усовершенствовать** систему образования. Достаточно лицемерия и кощунства, все прекрасно знают, что **образование в Украине давно платное**. И совсем **не дешевое**. Мы все платим налоги, которые идут в том числе и на министерство образования. Эти деньги могут **напрямую идти на банковские счета школ** и высших учебных заведений, чтобы обеспечить льготные места для малоимущих детей, детей-инвалидов и других, кто не имеет возможности платить свое обучение. И останется еще **очень большая сумма денег** — которая должна пойти на **стипендии для отличников**. Это мое личное видение, и я не уверяю, что оно совершенно. Но главная мысль заключается в том, что министерство это тоже не нужно в современном мире.

● **УНИЧТОЖИТЬ В ТЕЧЕНИЕ 5 ЛЕТ** Министерство здравоохранения Украины (57 млрд) — такая же ситуация, как и с образованием. Граждане Украины едва не **самые незащищенные** в вопросе здоровья во всей Европе. Кто-то скажет: «А как пенсионеры позволять себе лечение?», на что я отвечу — пенсионер должен получать **не бесплатные больницы** (которые в крайне ужасном состоянии), а **пенсию, которой хватит на лечение в частной**. Несовершеннолетних детей должно **субсидировать государство** и я скажу больше — даже сейчас, действующим законодательством это **предусмотрено!** Но не выполняется. Поэтому зачем нам такая бюрократическая, коррумпированная и **неэффективная** система здравоохранения?

● **УНИЧТОЖИТЬ** Министерство регионального развития, строительства и жилищно-коммунального хозяйства Украины (5,6 млрд) — дают разрешения на строительства, и формируют политику по этому вопросу. Все строительные компании в стране являются **частными**, государство **ничего не строит**, и реставрировать без помощи инвесторов

тоже не спешит. Их единственная работа пока, это **получение взятки** для того, чтобы предоставить разрешение, которое можно получить **совершенно бесплатно**. Законодательство в этом вопросе разработано таким образом, чтобы любое строительство или уже существующее здание можно было классифицировать одновременно как **легальное**, и как **нелегальное**. Вы, наверное, догадались, что легальными признаются те, кто **достаточно за это заплатил**.

● **УНИЧТОЖИТЬ** Министерство социальной политики Украины (152,1 млрд + 142,6 млрд пенсий) — здесь каждый «свой парень» может получить денег на ... **вообще что угодно**. Это может быть, как бюджетирование ветеранских или спортивных организаций, так и проведение социальных мероприятий. **Ветераны-чекисты** ежегодно получают деньги просто за то, что они являются ветеранами. А ветеранов Великой Отечественной почему-то мы знаем только как **обнищавших пенсионеров**, подталкивает на **соответствующие выводы**. Недавно был скандал в России — закупали вилки по **250 долларов** и пледы по **2500 долларов**. Министерство социальной политики помогает различным полугосударственным организациям заниматься примерно тем же.

● **УНИЧТОЖИТЬ** Министерство финансов Украины (208,2 млрд) — полностью **дублирует** функции Центрального банка Украины. Это то место, куда поступают все государственные средства, после чего их **никто никогда не увидит**. Не просто **разогнать это министерство**, но и **допросить** всех сотрудников и **посадить** виновных в разворовывании денег граждан Украины.

● **РЕФОРМИРОВАТЬ** Министерство юстиции Украины (6,9 млрд) — должно заниматься судебной системой, нормотворческой деятельностью, правовым образованием населения и давать рекомендации правительству в отношении законотворческих вопросов. Ни один украинец **даже не слышал** о том, что Министерство юстиции то должно заниматься его **правовым образованием**, но это даже указано на официальном сайте. Слово «**юстиция**» переводится как «**справедливость**», что в свою очередь происходит от слова «**право**». К сожалению, сейчас в нашей стране с этими понятиями дела **очень плохи**. Поэтому необходимо прежде всего реформировать само Министерство

юстиции Украины, после чего уже на обновленной и усовершенствованной правовой базе смогут работать силовые структуры.

Что мы имеем?

- *12 министерств уничтожить.*
- *2 министерства уничтожить в течение 5 лет.*
- *3 министерства оставить и усовершенствовать*
- *1 министерство полностью реформировать. Я выделил министерство юстиции из-за того, что его реформировать надо так, чтоб было не узнать.*

И надо подчеркнуть, что вместе с ними будут **уничтожены все соответствующие департаменты.**

На все министерства в 2016 году было выделено около **646 765 000 000** гривен. **528 561 000 000** из них ушло на министерства, которые надо **уничтожить**. Это почти по **12 000** гривен на каждого из **45 миллионов украинцев**. Представьте себе, если бы эти деньги были потрачены на что-то действительно **эффективное и нужное?**

Почти треть (30,42%) государственных средств была выделена на Министерство финансов. То есть, министерство, которое должно **приумножать** богатство Украины — **пожирает наибольшую долю этого богатства.**

4 министерства на всю страну. **И все.** Проблем с государственными закупками не будет, потому что **не будет столько закупок.** И не нужно будет создавать никакого **Прозорро.**

Сейчас они все, по факту, **украли будущее нашей молодежи.** Они **издеваются** над нашими родителями. **Они сломали нашу жизнь.**

Деньги, идущие на эти **14 ненужных** министерств — могут или не собираться из кошельков украинцев, или пойти на **более хорошие дела** и наконец **модернизировать** нашу страну. **Чиновники и деньги — вещи не совместимые.** Система должна быть такой, чтобы ни на каком этапе своей работы чиновник **не сталкивался с реальными деньгами.**

Государство — это система, очень большая и сложная. В программировании, чем сложнее и непонятнее код, тем **больше риски возникновения логических ошибок.** Такой же принцип действует и в других сферах жизни. Чтобы государство работало более эффективно, чтобы возникало меньше ошибок — его надо **упрощать и**

совершенствовать. Более половины процессов, которые сейчас выполняют чиновники — **уже 20 лет** как могут выполнять компьютеры. Да, надо признать, что каждое министерство — это очень **серьезная и тяжелая структура**, для ее отладки работало **не одно поколение людей**. Достаточно тяжело признать, что такой огромный пласт работы надо **отсечь и забыть**.

Лучшее — враг хорошего. Но это известное французская пословица работает и в обратном направлении. Есть хорошие вещи, которые иногда **приходится отсекаать**, чтобы достичь **лучшего**.

Украина **не должна** равняться на страны первого мира. Чтобы достичь успеха, мы их уровень должны сделать своим **минимумом**, мы должны стремиться быть **лучше**.

Говорять, пишуть, призивають, закликають..., у тому числі і я. І кожний вважає, що він робить щось важливе та корисне. Я це до того, що ми, як правило, переоцінюємо свої зусилля в напрямку покращення нашого буття. Ну чого ми кудись, думаємо, що вперед, премося! Чому більшість із нас, в тому числі і я, забуваємо відому латинську аксіому: «Bene qui latuit, bene vixit — гарно прожив той, хто прожив непомітно»? А з наших вуст летить

ПЕСЕНКА-ПРЕДСТАВЛЕНИЕ РОБИН ГУСЯ

Я — Робин Гусь, не робкий гусь!
Да, я не трус — но я боюсь.
Что обо мне вы слышать не могли.
Я — славный гусь, хорош я гусь!

Я вам клянусь, я вам клянусь,
Что я из тех гусей, что Рим спасли.

Владимир Высоцкий

Мрійники! Я думаю, що кожна людина мрійник. Лише ступінь прояву в кожного своя. Мене мрійність не покидає ні на мить з дитинства, з часу, відколи себе пам'ятаю. І я сьогодні сам собі кажу: дивись, який мрійник знайшовся!

Мрійник колись

Мрійник понад усе відчуває реальність: занадто часто він падає з неба на землю (Кароль Іжиковський).

Мрійник тепер

Екс-ректор (я) та теперішній ректор, професор Корда Михайло Михайлович на одній з конференцій із педіатрії. Вони впевнені, що «Успіх не буде шукати тебе. Ти сам мушиш шукати його» (Форестер Амалія).

Тепер я знаю, що таке

БОЧКА ЗЕВСА

Надія (і мрія — І. С.) одна мешкає серед людей і обіцяє досягнуть невлемиме для них щастя.

Зевс запечатав усе людське щастя в бочку і віддав одній людині. А людина була допитлива і побажала пізнати, що там в середині. Збила вона печатку, і щастя полетіло в обитель богів (Езоп).

Отож. Але краще зайнятися своїми, близькими, майже особистими справами... Та будучи впевненим, що

Не умрешь, народ!
Бог тебя хранит!

Сердцем дал — гранат,
Грудью дал — гранит.

Процвітай, народ, —
Твердий, як скрижаль,
Жаркий, як гранат,
Чистий, як хрусталь.

Марина Цветаєва

Вельмишановні Іване Семеновичу, Лідіє Василівно!
Прийміть щирі вітання з прийдешнім Новим роком і
Величним святом Різдва Христового.
До побажань здоров'я, добра, мирного неба долучаю
вірш О.Кобець.

Дочекались ми свята
І для серця, й для душі:
На столі кутя багата,
Пиріжки, узвар, книші.
В хаті ладан в'ється димно,
В пасмах затишку й тепла...
Тільки перша зірка блимне,
Посідаєм до стола.
Й тих згадаєм, хто бідує
У неволі та нужді.
Хто і в цей рік не скуштує
Свят-вечірньої куті...
Ми надіями ясними
Обдаруємо сумних,
І пожуримося з ними,
І помолимося за них,
З повагою Ю.Заводович

17 грудня 2015 року

Вельмишановні Іване Семеновичу, Лідіє Василівна!

Прийміть щирі вітання з прийдешнім Новим роком і Величним
святом Різдва Христового.

До побажань здоров'я, добра, мирного неба долучаю вірш О.
Кобець:

Дочекались ми свята
І для серця, й для душі:
На столі кутя багата,
Пиріжки, узвар, книші.
В хаті ладан в'ється димно,
В пасмах затишку й тепла...
Тільки перша зірка блимне,
Посідаєм до стола.
Й тих згадаєм, хто бідує

У неволі та нужді.
Хто і в цей рік не скоштує
Свят-вечірньої куті...
Ми надіями ясними
Обдаруємо сумних
І пожуримося з ними,
І помолимося за них.

З повагою Ю. Завадович підпис

27 грудня 2015 року

Ось так, ніби коротко, а насправді суттєво та всебічно привітав Юрій Степанович мене та мою дружину зі Святами. Адже ми з дружиною разом із Юрієм Завадовичем тривалий час працювали в дитячій обласній клінічній лікарні. Разом вболівали за долі та здоров'я малюків... Та вчилися один в одного. Вчилися лікарняного мистецтва. Про численні напрямки в медицині та житті, якими оволодів Юрій Степанович, можна сказати:

*Краще і докладніше він, ніж Хрісіпп або Крантор, повчає,
Що є гідке, що — прекрасне, що користь приносить*

(Горацій. Послання 1, 2, 3).

Через кілька днів після листівки я отримую розлогий лист від Ю. З., який засвідчує значний літературно-мистецький дар л і к а р я та нездоланність душевних почуттів. Різнонаправлених почуттів:

Гроза проходила десь поруч. Було то блискавка, то грім.
Дорога йшла кудись на Овруч в лісах і травах до колін.

Латаття ніжилось в озерах, хитали ряску карасі.
Черкнула блискавка по зелах, аж полягали вони всі.

Над світом білим, білим світом, хтось всі спіралі перегрів.
А хмари бігли, хмари бігли і спотикалися об грім.

Гроза погримувала грізно, були ми з нею тет-а-тет.
Тремтіла річенька рогізна, човни ховала в очерет.

Ліна Костенко

З ДНЕМ НАРОДЖЕННЯ!
Вельмишановний Іване Семеновичу!

Вважаю за честь для себе, привітати Вас з нагоди Дня народження.

Зичу Вам здоров'я, родинного благополуччя, душевного спокою, мирного неба.

Сиджу, читаю Вашу 32-гу книгу і вчуся (хоча, можливо, запізно в 75) життєвим премудростям, розуміння добра, поваги до праці, творчості.

Без сумніву, перечитуючи і аналізуючи Ваші публіцистично-творчі роздуми на різноманітні життєві проблеми, кожен з нас, Ваших шанувальників, стає мудрішим, поповнює свою скарбничку знань і життєвого досвіду.

Ви спонукуєте до творчої праці не лише колег-медиків, але й митців, в чому признається знаний літератор, поет Б. І. Мельничук, стверджуючи: «Ваші книги аж плечі розправили...».

Ви запитуєте мене — Куди крокує медицина? І я без коментарів погоджуюся — В провалля..., з якого наші нащадки витягуватимуть її «скалічену» дуже довго і дорогою ціною.

Наприкінці книги Ви пишете: І як підсумок... Щось матеріальне відійшло від мене, а духовне приплинуло!

Але, шановний Іване Семеновичу, не забувайте вдячних Людей, котрі вчилися у Вас професійній майстерності, життєвим премудростям. Добро вкладене Вами в добрі справи перевершує можливе і з Божою благодаттю повертається до Вас, до Ваших рідних.

Дозвольте навести витяг з Інтернету:

На початку ХХ століття один шотландський фермер повертався додому. Проходячи коло болота він раптом почув крик про допомогу. Фермер побіг на голос і побачив хлопчика, що намагався видертися з трясины. Фермер швидко зрубав товстий сук, обережно наблизився і протягнув гілку потопаючому. Коли хлопчик вибрався він довго не міг вгамувати сльози, він весь тремтів.

— Підемо до мене в будинок, — сказав фермер. — Треба заспокоїтися і зігрітися.

— Ні-ні, — хлопчик похитав головою, — мене чекає батько. Він, напевно, дуже хвилювався.

Хлопчик подякував своєму рятівнику, втік... А вранці фермер побачив, що до його будинку під'їхала карета, запряжена породистими скакунами. З карети вийшов добре одягнений джентльмен і запитав:

— Це ви вчора врятували життя моєму сину?

— Так, я, — відповів фермер.

— Скільки я вам винен?

— Не ображайте мене, пане. Ви мені нічого не винні. Я поступив так, як повинна була поступити нормальна людина.

— Ні, я не можу залишити це просто так, тому що мій син мені дуже дорогий. Назвіть будь-яку суму, — наполягав відвідувач.

— Я більше не хочу говорити на цю тему. До побачення. Фермер обернувся, щоб піти. І тут на ганок вискочив його синочок.

— Це ваш син? — запитав гість.

— Так, — з гордістю відповів фермер, погладжуючи хлопчика по голові.

— Давайте зробимо так. Я візьму вашого сина з собою до Лондона і сплачу за його освіту. Якщо він так само благородний, як і його батько, то ні ви, ні я не будемо шкодувати про це рішення.

Минуло декілька років син фермера закінчив школу, потім медичний університет, і незабаром його ім'я стало всесвітньо відомим, як ім'я людини, що відкрила пеніцилін. Його звали Олександр Флемінг.

Перед самою війною в одну з Лондонських клінік поступив з важкою формою запалення легенів син того самого джентльмена. Як ви думаєте, що врятувало життя на цей раз? Так, пеніцилін, відкритий Олександром Флемінгом. Ім'я джентльмена, що дав освіту Флемінгу, було Рандольф Черчілль. А його сина звали Уїнстон Черчілль, який згодом став прем'єр-міністром Англії. Можливо, саме ці події згадував Уїнстон Черчілль, кажучи: «Зроблене тобою до тебе ж і повернеться».

З повагою Ю. Завадович підпис

Головний лікар Медичного центру ТОВ «Прохелес»,

Заслужений лікар України,

Лауреат конкурсу «Людина року 2015»

05 січня 2016 року, м. Тернопіль

3 Днем народження!

Величавий Іване Семеновичу!

Важко за честь для себе, привітати Вас з нагоди Дня народження.
Заче Вам здоров'я, родинного благополуччя, душевного спокою, мирного неба.

Сиджу, читаю Ванку 32-ту книгу і очуся (оча можливо запізно в 75)
життєвим премудростям, розумінню добра, поваги до праці, творчості.
Вас сумішку переконань і аналізувати Ваші публіцистично-творчі роздуми
на різноманітні життєві проблеми краше з нас, Ваших патріотичних стій
мудришим, наполегливо свою скарбничку знань і життєвого досвіду.

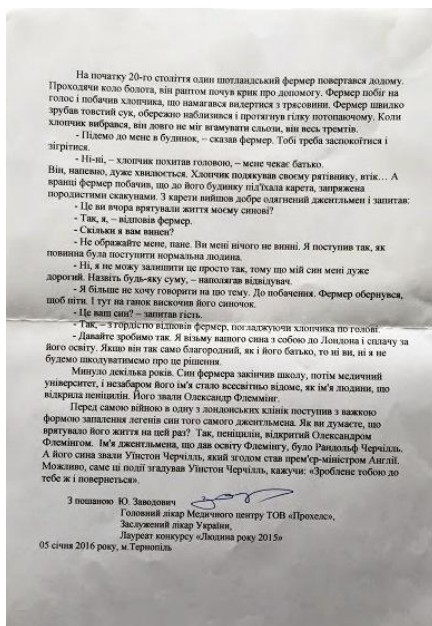
Ви спонукаєте до творчої праці не лише кляса медиків але й митців, в чому
признається знайний літератор, поет Б.І.Мельничук, твердючи: «Ваші книги
аж плечі розправляю...».

Ви заштуркує мене: Ходи кроку медична? і я без коментарів погоджуюся
— в провалля... з якою наші наслідки випадають! «Господи» дуєш доволі
дорогого ціною.

Наприкінці книги Ви пишете: І як підсумок... Цілоє матеріальне відійшло
від мене, а духове прилинуло!

Для шановний Іване Семеновичу не забувайте одних людей, котрі вчилися
у Вас професійній майстерності, життєвим премудростям. Добро окладне
Вами в добрі справи повернує можливе і з божою благодаттю повертається до
Вас, до Ваших рідних.

Дозвольте навести витяг з Інтернету

На фоні цих двох вітань у мою голову прийшла така думка: запровадити в одному з музеїв м. Тернопіль «Золотий фонд Тернопілля» у вигляді альбому, у якому кожен відвідувач зможе написати прізвища людей (не більше десяти), які, з його суб'єктивної точки зору, внесли значний вклад в розвиток Тернопільщини та вчинили немало добра для своїх земляків. Я б у цей альбом заніс такі імена: Юрій Коморовський (вчений, лікар, педагог), Юрій Завадович (лікар і організатор охорони здоров'я), Соломія Крушельницька (співачка), Мирослав Коцюлим (Народний артист), Георгій Петрук-Попик (письменник), Богдан Мельничук (письменник), Олег Герман (вчений, письменник і громадський діяч), Ігор Герета (мистецтвознавець, громадський діяч), Богдан Іванонків (композитор, диригент, заслужений артист...), Євгенія Долинюк (Герой Землі Української).

Цей лист Юрія Степановича Завадовича є проявом д о б р а, великого добра до мене, до моїх близьких, до всіх, хто читає оце його послання. Добро... Добро... Найцінніша якість людська, яка найбільшою мірою виражена в українського люду:

Скільки в тебе очей,
Стільки рук і мозолів,
Скільки крапель в Дніпрі
І у небі зірок.
Ти не падав од вітру,
З біди не безволів,
Не насунув на душу
Ганьби козирок.

Не шукав я до тебе
Ні стежки, ні броду,
Бо від тебе узбіччям
Ніколи не брів —
Я для тебе горів,
Український народі,
Тільки, мабуть,
Не дуже яскраво
Горів.

Тільки, мабуть, не міг,
Як болід, спалахнути,
Щоб осяяти думкою
Твій небозвід,
Щоб устать, ніби зірка,

Уважаемый Иван Семенович!

Желаю в наступающем году стабильности во всем: в стране, в семье, в душе!

И если не все мечты каждого из нас сбылись в прошлом году — пусть сбудутся в этом!

В продолжение прошлогодней моей инициативы — высылаю Ваш именной календарь на

Новый 2016 год — надеюсь, Вам понравится.

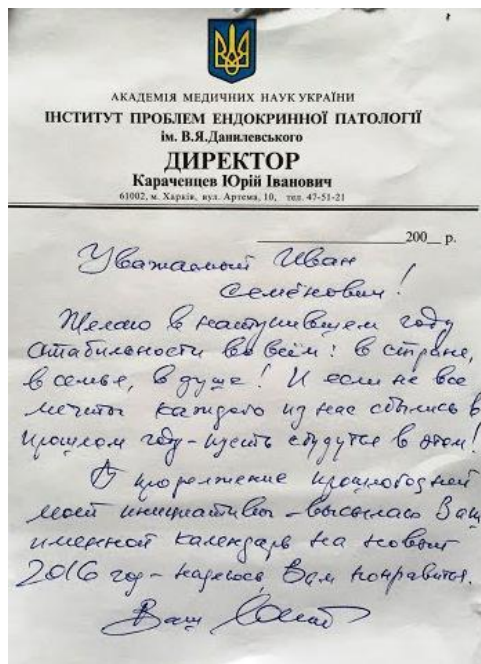
Ваш подпись

Сіянням окута
Твоїх подвигів гордих
Й незлічених бід.

Скромна праця моя —
То не пишна окраса,
Але в тому, їй-Богу,
Не бачу біди —
Щось у мене було
І від діда Тараса,
І від прадіда —
Сковороди.

Не шукаю до тебе
Ні стежки, ні броду —
Ти у грудях моїх,
У чолі, і в руках.
Упаду я зорею,
Мій вічний народі,
На трагічний і довгий
Чумацький твій шлях.

Василь Симоненко

ВЕРЕСЕНЬ/СЕНТЯБРЬ 2016						
Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
			1	2	3	4
35						
36	5	6	7	8	9	10
37	12	13	14	15	16	17
38	19	20	21	22	23	24
39	26	27	28	29	30	

Стабільність понад усе!

4* Сміян І. С. Миттєвість

ЛИПЕНЬ/ИЮЛЬ		СЕРПЕНЬ/АВГУСТ 2016						
Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд		
24			1	2	3			
27	4	5	6	7	8	9	10	
30	11	12	13	14	15	16	17	
31	18	19	20	21	22	23	24	
	25	26	27	28	29	30	31	

ВЕРЕСЕНЬ/СЕНТЯБРЬ		Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
35			1	2	3	4		
36	5	6	7	8	9	10	11	
37	12	13	14	15	16	17	18	
38	19	20	21	22	23	24	25	
39	26	27	28	29	30			

© Алла Марченко. Всі права застережені.
Економічний тиждень.
Период № 2016 від 25.08.2016
Мод.: 1903 385-82-05 • www.vipnet.com.ua

Стабільність понад усе!

СЧЕНЬ/ЯНВАРЬ		ЛЮТИЙ/ФЕВРАЛЬ 2016						
Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд		
30								
1	4	5	6	7	8	9	10	
2	11	12	13	14	15	16	17	
3	18	19	20	21	22	23	24	
4	25	26	27	28	29	30	31	

БЕРЕЗЕНЬ/МАРТ		Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
4			1	2	3	4	5	6
10	7	8	9	10	11	12	13	
11	14	15	16	17	18	19	20	
12	21	22	23	24	25	26	27	
13	28	29	30	31				

© Алла Марченко. Всі права застережені.
Економічний тиждень.
Период № 2016 від 25.08.2016
Мод.: 1903 385-82-05 • www.vipnet.com.ua

Стабільність понад усе!

ВЕРЕСЕНЬ/СЕНТЯБРЬ		ЖОВТЕНЬ/ОКТАБРЬ 2016						
Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд		
35								
36	5	6	7	8	9	10	11	
37	12	13	14	15	16	17	18	
38	19	20	21	22	23	24	25	
39	26	27	28	29	30			

ЛИСТОПАД/НОЯБРЬ		Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
44			1	2	3	4	5	6
45	7	8	9	10	11	12	13	
46	14	15	16	17	18	19	20	
47	21	22	23	24	25	26	27	
48	28	29	30					

© Алла Марченко. Всі права застережені.
Економічний тиждень.
Период № 2016 від 25.08.2016
Мод.: 1903 385-82-05 • www.vipnet.com.ua

Стабільність понад усе!

Ось так, по-своєму, привітав мене провідний учений та директор інституту проблем ендокринної патології НАМН України з Харкова. Оригінальність харківчан мене вражає. Мабуть, і я інколи викидаю «коники» тому, що найбільш творчий віковий період провів у Харкові.

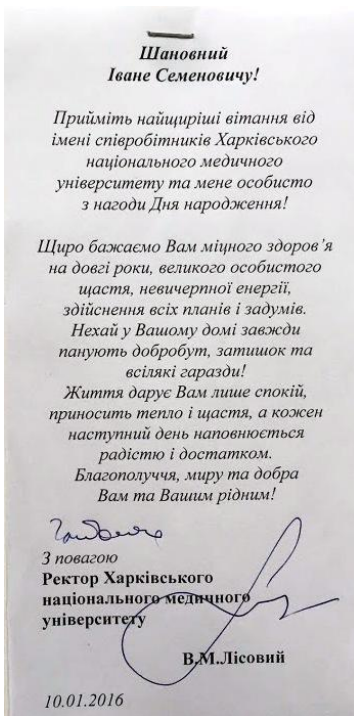
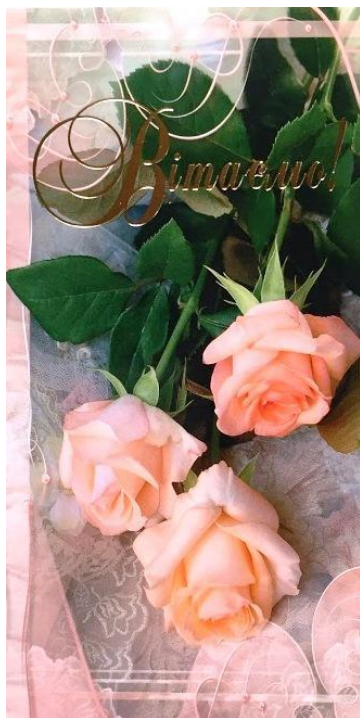
Творчість людині притаманна в усілякі часи, навіть у такі, про які пише Сергій Єсенін (для українців вони повторювалися не раз, на жаль):

Ой ты, синяя сирень,
Голубой палисад!
На родной стороне
Никто жить не рад.

Опустели огороды,
Хаты брошены,
Заливные луга
Не покошены.

И примят овес,
И пририта рожь. —
Где ж теперь, мужик,
Ты приют найдешь?

І знову Харків:

Шановний Іване Семеновичу!

Прийміть найкращі вітання від імені співробітників Харківського національного медичного університету та мене особисто з нагоди Дня народження!

Щиро бажаю Вам міцного здоров'я на довгі роки, великого особистого щастя, невичерпної енергії, здійснення всіх планів і задумів.

Нехай у Вашому домі завжди панують добробут, затишок та всілякі гаразди!

Життя дарує Вам лише спокій, приносить тепло і щастя, а кожний наступний день наповнюється радістю і достатком.

Благополуччя, миру та добра Вам та Вашим рідним!

З глибокою повагою

Ректор Харківського національного

медичного університету підпис

В. М. Лісовий

10. 01. 2016

Чимало спогадів наповнюють мене у зв'язку з цим посланням Володимира Миколайовича: це й вступ до медичного вузу — мрія всього мого життя на той час; це й сотні нових обличь; це й поглиблене пізнання справи мого життя — медицини; це й перші кроки в науку; це й одруження, це й...

Медичний... Харківський медичний... Завжди був і буде

НАД МОЄЮ ДОЛЕЮ **(пісня Вадима Крищенка)**

Над моєю долею — не казкові лебеді,
Над моєю долею — журні журавлі,
Бо літа згубилися у далекім щебеті,
Залишили згадку лиш на швидкім крилі.

Приспів:

Журавлі, журавлі,
Журавлі, журавлята,
Я гукаю вам знов,
Я прошу небагато.
Поверніться назад
З далини, з висоти,
Щоб вернути весну
І любов зберегти.

Хочеться — не хочеться, шлях веде до осені,
Вже дощами вмилася жовта сіножать.
Літо заховалось десь там за покосами...
Над моєю долею журавлі летять.

Приспів.

Журавлі промаяли білими крильцями,
Попливли, відлинули в мовчазну безмеж.

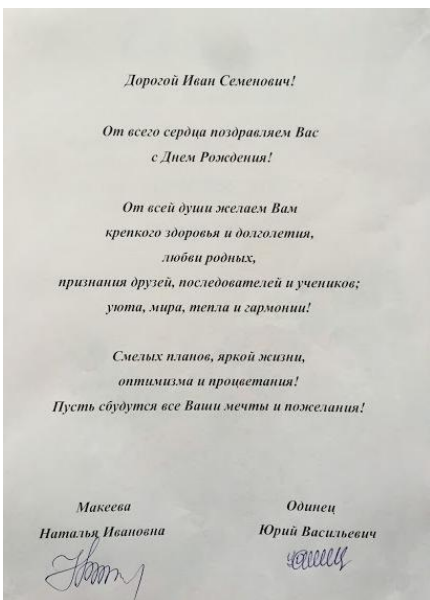
Хто знайде відгадку ту: як і де шукати нам
Те, що загубилося, те, що не знайдеш?

Приспів.

Це й знайомство з визначним містом, яке не є другим в Україні, і яке зветься — Харків, а в Харківській губернії народились мої мама і тато, бабусі й дідусі... Та й сам я. А тому читач зрозуміє моє приємне здивування, коли я отримав велику бандероль, у якій знаходився чудовий фотоальбом «Харків» (2013) та послання двох знаних в Україні (і не лише) професорів-педіатрів, моїх колег — Наталії Макеевої та Юрія Одиця.

Крім різноманіття ілюстрацій міста, у ньому є і головний корпус медичного... Корпус, будівництво якого закінчувалося в рік мого завершення навчання в Харкові та в будівельних роботах якого я зі своїми колегами-студентами брав участь.

Дорогой Иван Семенович!

От всего сердца поздравляем Вас с Днем Рождения!

От всей души желаем Вам крепкого здоровья и долголетия, любви родных, признания друзей, последователей и учеников; уюта, мира, тепла и гармонии! Смелых планов, яркой жизни, оптимизма и процветания!

Пусть сбудутся все Ваши мечты и пожелания!

Макеева
Наталья Ивановна
подпись

Одинец
Юрий Васильевич
подпись

Педіатрія, п е д і а т р и... З точки зору людської, найвищих почуттів людини, лікар-педіатр є втіленням у життя метафори, яка стверджує: БОГ СТВОРИВ НАС ДЛЯ ЩАСЛИВОГО ЖИТТЯ. Попереджуючи захворювання, сприяючи здоровому розвитку малюка, зменшуючи або ліквідуючи несприятливі зміни в організмі дитини, педіатр тим самим робить дорослу людину здоровою фізично і духовно, тобто, ЩАСЛИВОЮ. Все так просто, все так зрозуміло... Навіть є 10 принципів ДЕКЛАРАЦІЇ ПРАВ ДИТИНИ, проголошених Генеральною Асамблеєю (1959).

Я смію стверджувати, що жоден керівник жодної держави не знає цих принципів, а можливо, і не чув про них. А отже, і не втілює їх у життя. А тому простий висновок: не чекайте побачити в найближчому майбутньому щасливим людство. Отож, до того часу, доки агресія і особисте збагачення не будуть превалювати в діях людини, очікувати щастя для всіх неможливо. А той стан щастя, яке сприймається поглядами зі сторони, є примарним.

Цими філософськими думками я хочу підтвердити неабияку роль педіатра в становленні суспільного життя, і те дикунство, яке ми спостерігаємо в нашій Україні: зарплата поліція від 7 тисяч гривень і до декількох десятків тисяч за місяць, а педіатра — від 1 тисячі і до 2 тисяч! (можливо до виходу цієї книги зарплата збільшиться до 3 тисяч). Як карикатурно сьогодні виглядає стурбованість міністрів і депутатів про їх низьку зарплатню, яка в декілька разів більша від такої у педіатра! А ви говорите про людську совість?! Про що ви?

Усе змінилось. Люди і часи.
Двадцятий вік уже за перелазом.

Глобальне людство хоче ковбаси,
а вже вона з нуклідами і сказом.

Упала тінь на батьківські гроби.
Вже й чорт гидує купувати душі.
В лісах тремтять налякані гриби.
З дерев стрибають підозрілі груші.

Епоха зашморгнулась, як Дункан.
Спиніться, люди. Хоч поставте кому.
Поезія потрібна дивакам.
Поети не потрібні вже нікому.

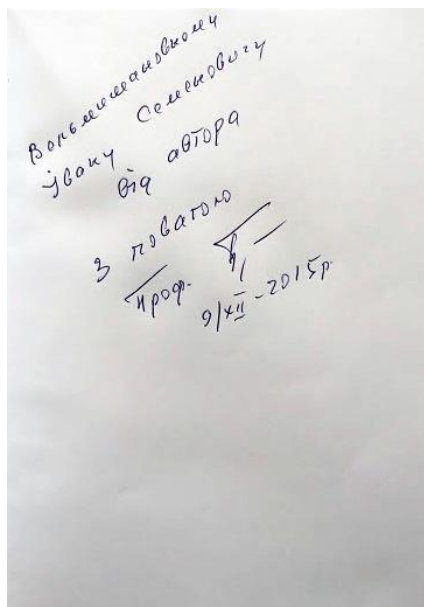
Ліна Костенко

Ось ще один педіатр, полтавський педіатр, який усе своє життя присвятив діткам України. Сам українець. Завжди спілкувався зі мною письмово й усно українською мовою, а свою книгу «Мой жизненный путь» (К восьмидесятилетию...) чомусь написав на мові нашого ворога (Росії), який безжально вбиває наших молодих хлопців та нищить усе, що потрапить під руки, на Донбасі. Миколо Миколайовичу, хто це тобі підказав це зробити? Цей якби незначний епізод свідчить, що незалежною в усіх напрямках Україна раніше, ніж ми, старі, виховані тією системою, не залишимо білий світ, не буде! Таке життя! Отож, «Не думай про те, що старієш — це старить» («Пшекруй»), а періодично проглядай свою чудову книгу, альбом-книгу, де відображені всі віхи твого складного життя. Не спокійного життя. Творчого життя. Звитяжного життя. Корисного життя!..

Професор, доктор медичних наук, ПЕДІТР, Микола Миколайович Пеший коротко і ясно написав:

Вельмишановному Івану Семеновичу від автора

З повагою проф. підпис 9. 12. 2015 р.

Зі 198-сторінкової книги наведу лише п'ять запитань і відповідей на них (4 стор.)

1. Что для Вас означает понятие *профессиональный успех*?

*Профессиональный успех — это процесс постоянного обучения, освоения новых знаний и технологий, что позволяет чувствовать удовлетворение от своей работы.

2. Почему Вы стали детским врачом?

*В деревне, откуда я родом, был замечательный и очень авторитетный врач, который хорошо лечил детей, в том числе и меня, мне очень хотелось быть похожим на него и также помогать людям.

3. Кого Вы считаете своим учителем по профессии?

*Моими учителями были известные профессора И. М. Руднев и В. М. Сидельников.

4. Какова сфера Ваших научных интересов?

*Сферой моих научных интересов является детская кардиология и неотложная помощь.

5. Что доставляет Вам наибольшее удовольствие в работе и жизни?

*Наибольшее удовлетворение мне приносят положительные результаты работы со студентами, врачами-интернами, семейными врачами, лечебно-консультативная работа с детьми, а также общение с коллегами. Моя жизнь и работа — это уже давно одно целое, я получаю удовольствие от своей работы, от общения со своими коллегами.

Ми, педіатри, як і всі люди, індивідуально різні. Але в нас є і загальна риса: любов до дитини. Особлива любов фахівця. Любов до життя дитини. До збереження її здорового статусу. Нелюбов до всього що шкодить розвитку дитини, збереження її життя.

І сьогодні педіатр словами Олександра Олеся може сказати так:

Таке життя! Отак справдились мрії!	Пішов туди, де регіт дикий
І напівсни — передчуття,	Душив ридання, стогін, крики,
Як світ, прекрасного життя,	І крізь туман я вгледів там,
Що тільки в снах дитячих мріє.	Як плакав Бог, безсилий сам.
Брехня, насильство, зрада, кров	І Бог обняв мене крилом,
Мене каміннями зустріли,	І вийшли ми, змагання повні,
Вп'ялися в мозок, в серце стріли,	І вдвох боролися зі злом.
І з верхогір'я вниз пішов.	Аж поки впали непритомні.

25. IV. 1924

І що ж нам, «позабутим» педіатрам допомагає в здійсненні найважливіших завдань людських? Духовність! Високість духовності!

НЕХАЙ НЕ БУДЕ В ТЕБЕ ІНШИХ БОГІВ, ОКРІМ МЕНЕ

Розпочни шукати Бога

Уже деякий час чуємо, що у світі панує криза. Дуже серйозна, така, якої не було вже багато років. Здається, навіть пошкоджено самі підвалини, на яких тримається світова економіка... у чому суть цієї кризи, очевидно, розуміють лише фахівці (я, наприклад, досі не можу цього збагнути), але всі ми впевнено передчуваємо, що починає діятися щось недобре. І, певна річ, усі трохи боїмося...

Скидається на те, що загальнопоширене від певного часу переконання про неминучість прогресу виявилось неправдою. Досі ми головним чином були незадоволені тим, що добробут — постійно,

щоправда, поліпшуючись — зростає занадто повільно. А тимчасом події останніх місяців виразно вказують на те, що не обов'язково й далі буде ставати щораз ліпше — більше грошей, вигод, почуття безпеки... Навіть навпаки: все може почати погіршуватися. Блаженне почуття того, що ми існуємо і переміщуємося в безпечному та доброзичливому світі, раптом щонайменше перестало бути таким очевидним. Виявилось, що світ, у якому живемо, не такий стабільний, як нам здавалося.

Погодитися з такою перспективою нелегко й не надто приємно. Гадаю, однак, для багатьох із нас потрясіння, яке ми пережили, може стати благословенним. Адже будь-яка криза означає не лише загрозу, але й шанс. Можливо, саме тепер настала добра нагода для того, щоб поставити собі запитання про те, яким, власне, є фундамент мого життя. Може, варто в цей непевний час серйозно взяти до уваги вказівку, яку Бог дав нам на початку Декалогу: «Нехай не буде в тебе інших богів, окрім мене». Тобто: Бог буде для тебе кимось найважливішим. Богом Єдиним.

Щойно прозвучить слово «заповідь» у нас, трохи схоже, як у славнозвісних собак Павлова, виникає почуття вини. Одразу починаємо досліджувати власне сумління, розмірковувати, чи з нами дійсно все гаразд. Чи справді добре виконуємо цю заповідь, чи часом не допустили якогось недбальства?

Та йдеться зовсім не про це, Заповіді не повинні бути й, безсумнівно, не є передусім заклик до іспиту сумління. Їхня найважливіша мета полягає не в тому, щоб будити в людях почуття провини — оголювати наші недосконалості, зводити нас віч-на-віч з правдою про те, як далеко ми відійшли від Господа Бога. Вдумуючись у зміст першої заповіді, не робимо відразу поспішних висновків про те, що Бог не є для нас кимось найважливішим, що не любимо Його достатньо сильно... Не пробуймо також тієї ж миті змінити свого ставлення до Бога, обіцяючи собі щонеділі бути на Літургії, більше молитися, частіше брати до рук Святе Письмо, тобто трохи більше до тієї «найважливішости» Бога у своєму житті дотягнутися..., Дії, породжені почуттям провини, здебільшого припиняються, коли це почуття зникає. А почуття, так воно вже є, мають свій початок і кінець. Почуваємося винними, через деякий час — менше винними, потім — ще менше, і з часом усе повертається до того до того самого стану, який був на початку.

Джерелом важливих переоцінок у нашому житті рідко буває почуття провини — зосередження на тому, що ми робимо погано. Джерелом справжніх змін може бути лише усвідомлення того, що твоє життя протікає не так, що тобі чогось бракує, що хочеш ще чогось, тобто що потребуєш і прагнеш більшого.

«Більше» — це надзвичайно важливе слово. Вважаю, що коли Бог звертається до нас, то найчастіше вживає саме його. У ті моменти, коли ми чуємо звинувачення й закиди на свою адресу, що лунають з неба, Він насправді запитує нас: «Чи ти хочеш більшого? Чи хочеш мати більше — більше близькості, любови, мудрости, самого Бога...» Якщо відповідаємо Йому «Так, Господи, хочу», — Він дає нам вказівки, якою дорогою до цього «більшого» можемо дістатися. Перша заповідь — це саме така вказівка. Я додав би — найважливіша вказівка.

У перекладі на сучасну мову слова «Нехай не буде в тебе інших богів, окрім мене» могли б звучати так: «Пам'ятай про те, що духовність надзвичайно важлива». Правду кажучи, просто-така конче потрібна для повноцінного життя. А отже, замість того, щоб одразу почуватися винним чи щось вирішувати, можливо, ліпше спокійно замислитися над тим, яке місце духовність займає у твоєму житті сьогодні?

А що таке, по суті кажучи, ота духовність? Що означає це слово? У мене складається враження, що ми, ведучи мову про справи віри чи релігії, нечасто вживаємо його й так само рідко чуємо... Бути людиною, відкритою на духовність, означає усвідомити себе як того, хто живе у зв'язку з Богом. Зрозуміти, що контакт з Ним — це щось можливе і цілком реальне. Врешті, відкрити, що Він — це сила, яка підтримує тебе в житті, твоя міць, а не тягар. Якщо Бог для нас — життєвий тягар, то така духовність нічого не варта. Наше нещастя якоюсь мірою полягає в тому, що релігійність, у якій ми виростили й у яку занурені, дуже сильно сконцентрована на моральності, а не на Богові. Вона зосереджена на правилах, які вказують, як маємо чинити. А коли про них починають говорити з проповідальниці, то вже лише крок відділяє нас від мови наказів і заборон.

Моральність не є серцем віри. Ним є зв'язок з Богом. Духовність — це набагато, набагато більше, ніж моральність. Перша заповідь не каже: «Живи так чи сяк, роби те чи те». Вона твердить: «Розпочни шукати

Бога» шукай Його все глибше й глибше, не обов'язково відразу замислюючись над тим, що Він тобі накаже й від чого муситимеш відмовитися. Не одразу. Ці запитання з'являться пізніше, коли настане відповідний час.

Шукаючи Бога, треба пам'ятати, що до твердження «Бог найважливіший у моєму житті» веде дуже довга дорога. Іноді навіть цілого життя буває замало, щоб подолати її. Сьогодні мені здається, що якщо хтось промовляє цю фразу, вважаючи, що вона вичерпно характеризує його стосунки з Богом. То це означає, о така людина або ще надто молода, або має дуже малий життєвий досвід. До повноти духовності веде довга дорога, та все ж «трохи» духовності — це завжди краще, ніж її цілковита відсутність.

«Трохи» — краще, ніж «нічого».

Отже, духовність — це щось добре. Але яка духовність? Де її шукати? І де шукати отого правдивого Бога?

Перша заповідь «Нехай не буде в тебе інших богів, окрім мене» одразу дає нам суттєву вказівку. «Інші боги» — це боги інших народів, НЕ наші боги. Наш Бог, мій Бог, твій Бог — це Бог наших предків. Саме там завжди слід розпочинати пошуки. Там — домівка нашої духовності, її коріння. Якщо спробуємо шукати духовність деінде, на Сході чи Заході (на Сході частіше), то чекатиме на нас доля вигнанців, бездомних волоцюг, які покинули рідний дім і марно намагаються знайти йому заміну десь в іншому місці.

Вихідним пунктом для поглиблення власної духовності завжди є релігія батьків, релігія предків. Не випадково перша скрижаль Декалогу розпочинається заповіддю «Нехай не буде в тебе інших богів, окрім мене», а друга — заповіддю «Шануй батько твого і матір твою». Обидві заповіді пов'язані з батьками, з минулим, обидві доповнюють одна одну. Якщо я ігнорую духовність своїх предків, якщо ставлюся до неї як до чогось чужого, ворожого, то це означає, що не шаную належним чином своїх батьків.

Інша справа, що для того, аби відкрити для себе позитивну силу заклику не шукати чужих богів, треба спочатку подолати «духовність» свого дитинства. Якщо не виростимо з неї, то, коли подорослішаємо, виявиться, що наша релігійність не відповідає тому, що ми

переживатимемо вже як повністю відповідальні за свою долю люди. У результаті потрактуємо нашу духовність як баласт, як щось, що нам нічим не може допомогти. І тоді шукатимемо справжньої духовності всюди, тільки не в християнстві. У пошуках інших, чужих богів помандруємо на край світу, надіючись, що вони нам допоможуть... Натомість не здогадаємося обернутися лицем до власного коріння.

Світ духовности — це не те саме, що світ релігійности. Релігійність завжди має форму конкретного часу, певної культури, звичаїв і моралі — і цю форму треба долати. Те, що ми отримали в спадок від наших батьків, дідів, — лише вихідний пункт. Не слід його по-рабськи й бездумно примножувати. Ми не повинні вірити точнісінько так само, як наші батьки й діди. Це зовсім не було б добре й не про це йдеться, бо світ змінюється. Ми по-іншому сприймаємо дійсність, по-іншому дивимося на себе, справжній, правдивий Бог — це Бог Євангелія. Там міститься правда. Отже увесь час варто перевіряти, чи твій образ Бога збігається з Богом Ісуса Христа, Його Отця. І якщо не збігається, треба вносити корективи. Духовність — це дорога, а не форма, якої можна набути раз і назавжди, нічого не змінюючи.

А що тоді з етикою, з моральністю? Чи те, як живемо, не має значення? Коли зустрічаємо правдивого Бога, коли налагоджуємо з Ним стосунки, коли в нас з'являється прагнення мати з Ним щораз тісніший зв'язок, ми поволі відкриваємо для себе, що саме веде до Нього, що сприяє поглибленню духовности. І тоді, крок за кроком, починаємо розуміти, як слід жити добре. Невипадково перша, друга й третя заповіді стоять перед тими, які розпочинаються від четвертого номера й закінчуються десятим (із книги Яцика Кшиштофовича «10 способів стати щасливим». 2012. Львів).

І знову до педіатрії, до одного з її старійшин — заслуженого лікаря України, професора, доктора медичних наук Віктора Петровича Неділька:

Вельмишановний Іване Семеновичу!

Щиро вітаю Вас з Новим Роком, Різдвом Христовим і днем народження. Зичу Вам і Вашій сім'ї домашнього затишку, тепла рідних душ, а ще, дорогий друже, творчих сил для натхнення Ваших чудових книг.

З радістю читаю Ваше нове послання — історія нашого життя, аналіз якого заставляє задуматися кожного з нас. Мені імпонують Ваші вислови відносно дружби з одностудцями. Я вважаю, що той багатий, хто має багато друзів, а у вас, Іване Семеновичу, їх навіть трудно порахувати — як це Вам вдається?

Читаючи Ваші книжки, я наче розмовляю з Вами і бачу Вашу усмішку. Я ніколи не пам'ятаю, щоб Ви були похмурі. Ваше лице і очі — це Ваша особистість характеру, на мою думку, викликають повагу і любов до Вас багатьох Ваших друзів, до яких я також відношусь.

Іване Семеновичу, на жаль, ми дожились до того, що науковці вимушені йти на демонстрації з проханням зберегти фінансування інститутів, директора яких вимушені скорочувати або відправляти спеціалістів у відпустку за свій рахунок; не вирішеною залишається доля нашої академії. Під загрозою звільнення стають науковці пенсійного віку — люди з великим науковим досвідом і вони повинні бути гордістю наукової установи, адже це золотий фонд держави, я так думаю.

Іване Семеновичу, пробачте мені за цей монолог — я тільки з Вами можу поміркувати про майбутнє країни та особливо про долю охорони здоров'я.

Що принесе нам 2016 високосний рік мавпи? Хотілось би, щоб не було гірше — я по характеру оптиміст і надіюсь на краще. Мені здається, що Ви схожий на мене.

В нашому інституті, незважаючи на фінансові скрути, колектив працює ритмічно: впровадили телемедицину, маємо зв'язок зі всіма обласними перинатальними центрами, приймаємо активну участь в міжнародних медичних форумах, готуємо наукові кадри (у мене підготовлено 2 докторські дисертації). От таке у нас життя. Не легке, але це радує.

Іване Семеновичу, Ви науковець високого рангу і думаю Вам це цікаво.

Ще раз прийміть мої поздоровлення і, головне, будьте здорові і радуйтеся життю.

30. 12. 2015.

Ваш Віктор Петрович.

[illegible]

А ви, читачу, кажете, що оптимістів сьогодні мало. Неправда. І цьому є підтвердження в листах до мене різних людей, у тому числі й Віктора Петровича. Правда, у нього (В. П.) особлива вдача: завжди все бачити в рожевому світлі... Йому ми з вами давайте позаздримо — по-доброму, по-дружньому... І не будемо сумувати, як Степан Руданський

НАД КОЛИСКОЮ

Спи, дитя моє, ти — життя моє!

Спи, дитя моє, красне!

Поки сонечко не запалиться,

Поки місяць не згасне!...

Спи, дитя моє, ти — життя моє!

Тільки щастя і долі!

Будеш цілий вік, як чорний віл,

У ярмі і неволі!

Тільки губонька залепечеться,

Слаба ніженька стане,

Слаба рученька перехреститься —

Твоє горе настане.

Не підеш з дітьми, не побавишся

На пуховім пісочку,

Не прийдеш сюда, не положишься,

Не заснеш в холодочку!...

Не з дітьми підеш — панську
череду

Поженеш ти на поле!..

Не пісок м'який — стерня остра
Босі ноги наколе!..

І від сонечка не сховаєшся
За відорану скибу:
Зав'ялить тебе в полі сонечко,
Як ту в'ялюю рибу!..

І не раз сльоза із очей спаде
На запалені груди,
І сльозу твою тільки Бог їден
З неба видіти буде!

Станеш хлопцем ти, станеш
парубком,
Тобі все їдна доля:
Черета мине, найде панщина —
Їдна й тая ж неволя.

І що Божий день осавула йде:
Ти вставай до роботи!..
Ти вставай, роби від неділеньки
До самої суботи...

І що Божий день будеш до світа
До роботи вставати;
Свою силоньку ні собі, ні мні,
А панам виробляти.

А там панові не вподобався,
Писарині якому, —
Ноги здибають, руки спутають
І звезуть до прийому.

Станеш голий ти у присутствії,
Як родила тя мати...

І зачнуть тебе пани з дохтором,
Мов коня, оглядати!..

І забриють лоб — і до церкви враз,
Там присягу прокажуть;
У мундир вберуть, оружжю дадуть,
Світ навіки зав'яжуть!

Поженуть тебе в чужу сторону,
І зачнуть муштрувати,
І приказ дадуть — мову рідную
На чужую зламати...

На моїй родині
Ти змилосердися,
А за мою душу
Богу помолися.

Тим часом, ковалю,
Здоров зоставайся.
Пришли, не скупися,
Довго не вагайся.

Довго не вагайся,
Не завдавай жалю,
Бо й так мені горе,
Прохоре-ковалю!..

Ось воно як! «Прохоре-ковалю!» Було. Хоч дещо залишилося й сьогодні. У видозміненому вигляді. Ми — вічні! Хоча... Хоча можна загрузити колектив науково-дослідного інституту педіатрії, акушерства і гінекології так, що їм дихати не буде часу, а не те що бути у відпустці за свій рахунок. Доручити колективу цього інституту повну відповідальність за стан охорони здоров'я дітей і жінок в Україні, а міністерство охорони здоров'я відправити не у відпустку за свій рахунок — на вічний покій...

Мої думки з цього приводу, які я надіслав в Президію НАМН України і у Верховну Раду України задрімали чи заснули? Ні, щось гірше. А може все простіше, по Мішель Монтень: «Ми можемо скільки завгодно стверджувати своє, а звичай і загальноприйняті правила тягнуть нас за собою». Але... Але — надія невмируща!

Чогось я жду, чого — і сам не
знаю,

А з ним встаю і з ним лягаю,
І в чорних снах його зову,
І ним одним живу.

І скільки ждав його я довгих років,
І скільки вилив сліз потоків,
І скільки дум, і скільки мрій
Я поховав в землі сирій.

І час давно б уже не ждати,
Марніти, сивіти, дурніти,
А все дивлюсь в вікно
І жду його, як ждав давно.

Ні, вже здається незабаром
Весь обрій займеться пожегаром,
Затрублять сурми голосні,
Поллються широко пісні.

І жданий брат здаля мене пізнає,
І хтось з коня рукою привітає,
І радо крикну я з воріт:
«Хліб-соль пошани і привіт!»

Олександр Олесь

Людині, кожній людині, у тому числі й педіатру, притаманні намагання знайти пояснення своєму життю, своєму фаху, своїм діям, своїм намірам... І вона (людина) часто звертається до заклик: «Розпочни шукати Бога». І це, як правило, їй допомагає.

Іноді людина звертається й до філософських роздумів Олександра Пушкіна:

Люблю ваш сумрак неизвестный
И ваши тайные цветы,
И вы, поэзии прелестной
Благословенные мечты!
Вы нас уверили, поэты,
Что тени легкою толпой
От берегов холодной Леты
Слетаются на брег земной
И невидимо навещают

Места, где было все милей,
И в сновиденьях утешают
Сердца покинутых друзей;
Они, бессмертие вкушая,
Их поджидают в Элизий,
Как ждет на пир семья родная
Своих замедливших гостей...

Но, может быть, мечты пустые —
Быть может, с ризой гробовой

Все чувства брошу я земные,
И чужд мне будет мир земной;
Быть может, там, где все блистает
Нетленной славой и красой,
Где чистый пламень пожирает
Несовершенство бытия,

Минутных жизни впечатлений
Не сохранит душа моя,
Не буду ведать сожалений,
Тоску любви забуду я...

Вельмишановний Іване Семеновичу!

Прийміть найщиріші вітання з нагоди Нового року та Різдва Христового.

Бажаю Вам здоров'я і наснаги. Дякую за Ваші книжки, які перечитуюся наша кафедра.

Ваш Ю. Нечитайло

Один із провідних педіатрів Буковинського краю Юрій Нечитайло завжди зичить мені всього найкращого, як, до речі, і я йому. Мені приємно, що мої роздуми користуються в нього та його колег увагою. Це він неодноразово підкреслював і усно. Це добре, що ми покращуємо навколишній світ один одному, це добре, що ми надсилаємо світлі промінчики один одному... Отож: «Очищуємось. Зішкрібаймо з душ учорашній день, бо в життя, **що над нами**, не можна входити із земним брудом. Чим раніше це зрозуміємо, тим краще нам буде і тут, і **там** (із книги Мирослава Дочинець «Многі літа. Благії літа»).

Моє тривале спілкування «із собі подібними» підтверджує слова Лесі Українки:

Самій не довго збитися з путі,
Та трудно з неї збитися в гурті, —

(із поезії «Мій шлях»)

Я дивуюсь необмеженості людських дум, я дивуюся життєвому різнобарв'ю кожної людини, мене не залишає турбота щодо недооцінки людиною власних дій, досягнень та схильність до сумнівів, страху, недостатньо обґрунтованих переживань за себе та своїх близьких... І я бачу нагальну потребу в покращанні найпростішого, найдоступнішого: всебічна та постійна підтримка людини людиною (навколишня природа це робить для людини, тварини... без перерв, постійно). Агресивність в сім'ї, колективі, суспільстві, державі, всесвітніх відносинах з часом, як це не сумно, не зменшується... Що це? Недостатність розуму людського чи його надлишок?! А може, як каже Роджер Бекон: «Доки залишається неосвіченість, людина не знаходить проти зла засобів». Це по-перше. А по-друге,

Добро увядає, а зло процвітає,
И держит неправедность тронную речь.

Маарри

Господи! Я прошу Тебе, урівноваж людську діяльність, адже людина сама не в змозі це зробити — про що свідчить досвід століть і тисячоліть.

Людині притаманні постійні роздуми... Наслідком моїх роздумів є й написання та видання невеличкої книжечки про в е л и к у людину:

**Тернополяни пам'ятають Ваше,
пане професоре Юрію, Д О Б Р О!**

О, ЖИТТЯ!

**Кожній людині доля створює його власну вдачу.
*Непот (100–25 до н. е.)***

О, Ж И Т Т Я!..

**Присвячується пам'яті найсвітлішої людини
нашого вузу [Тернопільського медичного]
професору Юрію Коморовському**

ЩАСТЯ

**У днях щастя чоловік,
Як те дерево плодюче:
Коли плоди є на нім,
Прибігають всі до нього.**

**Та як плоди обпадуть,
Всі байдуже далі йдуть,
Древа іншого шукають,
Щоб із нього плоди рвать.**

**Горе нашому часові!
Всіх захланність обійма.
Щедрих, правих не знайшов я
Одного між десятима.**

Іван Франко

Тернопіль

2015

*...То в майбутньому, а ти про
сучасне
Піклуйся. Майбутнє — від Богів.*

Софокл. Із трагедії «Антігона»

Ростислав-Юрій Теофілович Коморовський... Для старшого покоління, яке співпрацювало з цією людиною, це словосполучення звучить як символ, ідеал, образ, взірець можливих людських мрій...

Юрій Теофілович (так до нього звертались у спілкуванні всі знайомі та малознайомі люди) любив свою професію лікаря, лікаря-хірурга, понад усе. Понад усе — тобто понад своє власне життя...

Це про таких, як він, писала Леся Українка:

Хто не жив посеред бурі,
той ціни не знає силі,
той не знає, як людині
боротьба і праця милі.

Як я заздрила тим людям,
що не мали відпочинку,
поки їх не людська втома
з ніг валила на часинку!

Хто не жив посеред бурі,
не збагне журби безсилля,
той не знає всієї муки
примусового безділля.

День і ніч — вони на варті, —
довгий труд, коротка зміна.
День і ніч — вони в роботі,
аж німіли руки й спина...

Для нього (Юрія Теофіловича) не існувало годин праці й відпочинку, для нього час (життя) у своєму покликанні — у покликанні до полегшення болю, фізичних страждань окремою людиною, індивідуумом. І так день і ніч, ніч і день. Він був завжди разом зі своїми пацієнтами. Для нього, як і для Платона, було притаманним: «Ніщо не є більшим тягарем для мудрої людини і ніщо не завдає йому більшого занепокоєння, аніж необхідність витратити на дрібниці та непотрібні речі більше часу, ніж вони того заслуговують».

Юрій Теофілович був поряд зі своїми пацієнтами й у робочий час, і пізно ввечері, й у неділю, й у свята... Його підопічні завжди були безмежно вдячні йому, а колеги — не завжди. Адже він не лише своїм прикладом змушував їх достатньо часу витратити на своїх пацієнтів, але навіть, будучи керівником клініки, змушував їх відвідувати лікарню (хворих) й у вечірню пору, й у вихідні дні, й у свята... Коли Юрія Теофіловича, як кращого хірурга-гастроентеролога України, запросили

керувати хірургічною клінікою до Київського медичного інституту, його нові колеги-кияни (підлеглі) заявили, що працювати в неробочій час вони не наймались... І Юрій Теофілович через рік повернувся знову до Тернополя, до свого рідного краю, де відбулися його основні віхи життя, де

Стану над урвищем... Руки
здійму...
Втомлено гляну в холодну безодню
І усміхнусь невідомо кому,
Вчувши молитву в собі великодню.

Той, хто її у мені шепотів,
Враз розколов і утому, й метання,
Більше, як я, він і знав, і хотів...
Може, було це провиддя останнє.

Срібно саянула вечірня ріка,
В жовтих лілеях приборкані хвилі,
Хусточка мамина... Рідна рука...
Човен... Весло... Берег... Яблуні білі...

Тамара Севернюк

Я не знав і не знаю лікаря на Тернопільщині, який користувався б такою щирою і глибокою повагою та шаную тисяч і тисяч людей, як Юрій Теофілович! До них (шанувальників) належу і я. Своїм лікарським мистецтвом він надав мені нову якість життя сорок років тому! Сорок років тому! І сьогодні я можу не лише процитувати, а й усім відчуттям сприйняти слова Івана Буніна:

Тремтить зоря в яснім сузір'ї...
В чіїх руках чудний цей дар —
Вологою з глибин безмір'я
Ущерть наповнений пугар?

Зорею, палахким потиром
Небесних сліз, скорбот життя,
Навіщо, Боже, понад миром
Ти зніс увись моє буття?

*(Переклад доцента-фізика
нашого вузу Романа Ладики)*

Як складно та якого неймовірного напруження в наш час вартує робити добро! І не просто робити добро, а перетворювати страждальне людське створіння — в людину: квіткове сузір'я! У наш час, про який писав ще Фрідріх Ніцше, коли:

Краще бути глухим, ніж оглушеним

У колишні часи люди пеклися про своє добре ім'я: тепер цього недостатньо, адже ринок непомірно розрісся, — домогтися чогось тут можна тільки криком. І ось усі надриваються, кричать, але навіть лудженням глоткам це виявляється не під силу, у результаті навіть найкращі товари розхвалюють на всі лади якимось осипнувшими голосами; де ж знайдеш нині генія без усієї цієї базарної галасанини, без цієї сиплості? Так, для мислителя настали кепські часи: йому доведеться навчитися серед усього цього шуму й гамору знаходити тишу і прикидатися глухим доти, поки справді не оглухне. Але поки він не навчиться цього, він ризикує, ймовірно, загинути від роздратування і головного болю.

У Юрія Теофіловича завзяття фахівця і любов до справи долали роздратування та головну біль за Ніцше! Любов до своєї справи, коли вона справжня, долає все на своєму шляху: негаразди не лише службові, громадські, державні, а й особисті. У цьому переконує все моє тривале життя. Там, де творча та улюблена практична справа, — там життя, там насолода життям. Точніше — насолода від життя. Любов до життя! Якраз такі почуття, які були притаманні Юрію Теофіловичу, збагачували сонячними промінчиками всіх, хто спілкувався з ним...

Ось чому, Юрію Теофіловичу,

Нема тебе, і ти не прийдеш,
І я уже тебе не жду.
І я спокійно в домовину
Прибиту мрію покладу.

Щасливий я! На крилах волі
Я облітаю цілий світ.
Хто льот мій радісний обмежить,
Хто зірве вільний мій привіт!

Чужа мені північна клюква:
Я вітер півдня! Вихор я!
Люблю я степ, залитий сонцем,
Люблю я пісню солов'я.

Щасливий я за щасну долю
Тобі півсерця віддаю.
Люблю я степ залитий сонцем,
І квітку півдня я люблю.

Олександр Олесь

Так! Праця! Праця! І ще раз постійна творча праця сформувала таку чудову та привабливу людину, як Юрій Теофілович

Коморовський! Крім усього іншого, він (Ю. Т.) керувався й принципами, про які пише Василь Сухомлинський (як і всі прибічники Ю. Т.):

1. Пам'ятай, що без праці людина вироджується — перетворюється в огидну, мерзенну істоту.

2. Людину узнають по колосу пшениці, яку вона посіяла і виростила, — так говорить народна мудрість. Ти виражаєш сам себе працею. Дерево, вирощене твоїми руками, — це ти, твоя працьовитість й майстерність. Твій робочий зошит — це теж ти, твоя праця, твій обов'язок перед батьком і матір'ю.

3. Навчаючись за шкільною партою, ти береш у борг в старших поколінь матеріальні цінності, необхідні тобі для життя. Мати й батько дають тобі хліб і одяг, книжки і наочні посібники для того, щоб ти вчився й готувався трудитися в майбутньому. Твій обов'язок — якнайраніше почати продуктивну працю, допомогти сім'ї заробити гроші для того, щоб за них купувати тобі одяг, взуття, підручники.

4. Знай, що праця — нелегка справа. Праця немислима без поту, втоми, напруження фізичних і духовних сил. Праця не може бути такою ж цікавою, як гра, забавка, розвага. Праця цікава іншим — тим, що вкладаючи в роботу свій розум, мудрість, напруження своїх рук, людина створює красиві й потрібні речі творить життя і красу, утверджує, виражає в речах саму себе. Людина живе сімдесят, вісімдесят років, а дуб посаджений і вирощений її руками, може прожити сімсот, тисячу років. Залишай себе в праці — і ти будеш щасливим.

5. Із самого початку праці вмій уявити її завершення. Не бійся одноманітності, нехай не лякає тебе в роботі те, що і сьогодні, і завтра, і місяць підряд треба робити одне й те саме. Праця — як сходження на високу гору: її сіяючої вершини не досягнеш, якщо не пройдеш важкою, виснажливою кам'яною стежкою.

6. Праця робить людину зрілою мужньою. З шестирічного віку починай роботу, розраховану на кілька років. Живи так, щоб уже в десятирічному віці, озирнувшись назад, побачив те, що ти зробив своїми руками, — плодоносне дерево, родючий ґрунт, створений на тому місці, де ніколи нічого не росло. Мудрість науки, світло знань по-справжньому відкриваються перед тобою лише тоді, коли трудяться твої руки, коли ти знаєш, що таке піт, трудова втома, мозолі.

7. Навчання стане для тебе працею і ти зможеш керувати сам собою, оволодіваючи знаннями, лише тоді, коли ти вмієш долати труднощі в роботі, де зливаються майстерність рук і мудрість розуму. Тільки той, хто вміє думати, працюючи, збагне таємницю роботи думки. Пам'ятай, що рідко хто народжується з природними задатками Ньютона чи Ейнштейна. Розраховуй на найгірше — на те, що природа обділила тебе. Виробляй, розвивай свої здібності працею, творчістю.

8. Ніколи не залишай початок справи, доводь її до кінця. Як що ти звикнеш кидати почате і без кінця переходити від одного до іншого, то станеш ледарем і неуком.

9. Знай, що майстерність безмежна. Можна десятки разів переробляти одну й ту саму роботу, щоразу піднімаючись на нову сходинку досконалості. Виховуй у собі майстра, умій бути невдоволеним тим, що ти вже зробив. Є сотні спеціальностей, всіма ними ніколи не оволодієш. Оволодівай чим-небудь одним, але оволодівай так, щоб бути господарем у своїй справі... (Вибрані твори. т. II).

Енциклопедичні знання видатного вченого і хірурга Юрія Коморовського завжди вражали людей, які його оточували. Такі люди, як професор Юрій Коморовський, були і залишаються цементуючою основою колективу, взірцем наслідування для індивідуума, червоною лінією та авторитетом історії установи, де вони працювали, у даному випадку — Тернопільського медичного вузу (інституту, академії, університету). Ось чому мені спало на думку присвятити Юрію Коморовському декілька слів зі співу «Ігор — князь сіверський» (переклад Степана Руданського):

А пішло ж ходюче слово
Старого Бояна
І на жінку молодую
Співака Когана,
Що жив колись у Олега
І у Святослава
Та хвалив старес врем'я
Діда Ярослава:
«Хоч без плечей тобі тяжко,
Голово, стояти,

Але гірко і для тіла
Голови не мати...»
І як справді тілу тяжко
Без голови бути,
То так тяжко в землі Руській
Без Ігоря бути.
Сонце світитися на небі,
Небо освітілось,
І князь Ігор в землі Руській
(І професор Коморовський

в медичному вузі — І. С.),
І все звеселилось.
І дівчата на Дунаї
Співають і в'ються,
І голоси через море
До Києва ллються.
Ігор іде Боричевом
У Київ на прощу

До святої Матір-Божі
В церкву Пирогошу.
Поклонився, помолився
І сів на посаді —
І городи всі веселі,
І сторони раді!

Дійсно «Довжину нашого життя відмічає Бог, а ширину ми відмічаємо самі» (Форестер Амалія). Ширина і глибина життя Юрія Коморовського, я б сказав, безмежні.

Якось професор Михайло Іщенко, завідувач кафедри нервових хвороб нашого вузу, мій однокашник по Харківському медичному, у якого Юрій Теофілович був науковим консультантом докторської дисертації, присвяченій ускладненням з боку нервової системи під час резекції шлунку, сказав: «Я переконаний, що професор Юрій Коморовський може бути науковим керівником у виконанні дисертації будь-якого медичного напрямку, адже він усебічно володіє сучасними досягненнями науки і практики в медицині».

Мені в житті потрафило. Я зустрів на своєму тривалому життєвому шляху багато гарних, доброзичливих людей. І серед них я виділив би Юрія Теофіловича Коморовського з його особливою аурою заспокійливої дії на свого співрозмовника. Це якийсь

ІКС ПЛЮС ІГРЕК

Я не заздрю уже нікому —
Де ще мудрих таких знайти?
Це ж мені стало вперше відомо:
Ікс плюс ігрек — це будеш ти.

І здається, що я володію
Віковичним секретом краси
Лиш тому, що я розумію
Загадкові твої ікси.

Розумію? Який там розум!
Просто здорово, що ти є!
Що вслухається в ніжні погрози
Забаламучене серце моє.

Я не заздрю вже нікому —
Де ще мудрих таких знайти?
Одному лиш мені відомо:
Ікс плюс ігрек — це будеш ти.

Василь Симоненко

І сьогодні зрозуміло, що не випадково всі його колеги бажали мати науковим наставником своєї кандидатської чи докторської дисертації Юрія Коморовського. І тому не випадковий факт найбільшої кількості наукових кадрів, яких підготовував для нашого вузу Юрій Теофілович. І це правда. Адже «Ми пізнаємо п р а в д у не лише розумом, а й серцем» (Б. Паскаль).

І ось на цьому фоні десь років за десять до його відходу в інші світи, він (Ю. Т.) у приватній розмові каже мені: я відмовляю собі в задоволенні бути науковим керівником чи науковим консультантом дисертацій будь-кого (він так і зробив). Мені це було не зрозумілим, але я не набрався сміливості запитати: чому? І лише на завершеному витку життя я дещо зрозумів...

Якось на мій докір моїй учениці, яку я навчав педіатрії й у якої був керівником докторської та кандидатської дисертацій: «Та ви ж моя учениця!» — вона відповіла: «Не ви, так інший був би моїм керівником»... (Ця учениця «прилюдно» мені виказала своє бачення відносин «ученик — вчитель», але й у інших є таке бачення). Більшого здивування у своєму житті я не мав. Я замовк, замовкли й усі присутні члени колективу кафедри, яку я в той час очолював. А в голові майнула думка Марка Аврелія: «Ті, хто не приносить користі вулику, не приносять її й бджолі». Але не лише таке подумалось:

Нам свежесть слов и чувства простоту
Терять не то ль, что живописцу — зренье
Или актеру — голос и движенье,
А женщине прекрасной — красоту?

Но не пытайся для себя хранить
Тебе дарованное небесами:
Осуждены — и это знаем сами —
Мы расточать, а не копить.

Иди один и исцеляй слепых,
Чтобы узнать в тяжелый час сомненья
Учеников злорадное глумленье
И равнодушие толпы.

Анна Ахматова

Й інша думка: «Без благословення Божого не можна мати успіху в ділах своїх» (псалом 126), а тому замовк... Не буду про неоптимістичне. Краще про Богдана Мельничука

ОПТИМІСТИЧНЕ

Зиму завжди змінює весна,	Не вимучуй сумнівом себе —
Смуга чорна переходить в білу,	Робиш справу, Богові угодну,
Тож відкинь осмоту із чола,	А неуспіх скоро промине,
Передчасно не убий надію.	Як погідність змінює негоду.

І зітхнеш полегшено, повір,
Повторити схочеш шлях тернистий;
Благодать спаде тобі із зір,
Адже помисли у тебе — чисті.

У Юрія Коморовського завжди був потяг та повага до молоді, молодості. Адже «М о л о д і с т ь з її шляхетним ентузіазмом, з її руйнівним устремлінням до чесного, справедливого, до громадської правди є однією з найбільших сил прогресу» (Н. Шелгунов).

Ніколи і ніхто не помітив неповаги до себе з боку Юрія Теофіловича, але з найбільшою увагою Ю. Т. ставився до студентів. Коли студент до нього звертався, він (Ю. Т.) був увесь із ним. Коли студент (хворий) опинявся в його клініці, він усе залишав та приходив на допомогу студентові.

Мабуть, цим пояснюється особлива любов Ю. Т. до свого молодого колеги Ігоря Яковича Дзюбановського, Ігорчика (так професор називав свого улюбленця), який ні на крок не відходив від свого вчителя. Весь колектив обласної клінічної лікарні та вузу знав про це, й усім подобалося таке шанобливе ставлення. Адже любов вчителя до учня і учня до вчителя розсилає сонячні промінчики навкруги, для людей, для всіх людей!

Верь в великую силу л ю б в и!..
Свято верь в ее крест побеждающий,
В ее свет лучезарный, спасающий
Мир, погрязший в крови...
Верь в великую силу любви!..

Як це важливо взагалі, а сьогодні — особливо, бо виникає питання:

«В якому світі ми живемо? На ніч нам показують хорори й трилери, зранку ми входимо в світ реальних кошмарів, децибели трагедій такі, що уже перестали їх чути. Нас привчають до кривавих видовищ, до пласких понять і печерних емоцій. Нас постійно тримають на подразниках, ми вже не здатні на потрясіння, інформація, як з брандспойта, збиває з ніг — може, це так і задумано, щоб ми перестали бути людьми?!

Нас підхопило якимось грязьовим потоком, і несе, і не дає стати собою» (із книги Ліни Костенко «Записки українського самашедшого». 2011).

З приємністю для себе, із шаною до колективу Тернопільського медичного вузу, до лікарів Тернопільської області зазначу, що Ігор Дзюбановський, виплеканий великим Вчителем Юрієм Коморовським, ось уже тривалий час демонструє фахову майстерність та людську гідність.

І сьогодні Юрій Теофілович словами Івана Франка міг би сказати нам таке:

Себе самого наперед
Застав робить, що слідує,
А лиш потому інших вчи, —
Тоді з дороги не схибиш.

Хоч сам себе опанував,
Найтяжчу річ він доконав;
Хто сам себе оберіга,
Той безпечніший від усіх.

Ти сам себе таким зроби,
Щоб інших ти навчити міг;
Сам над собою запануй,
То запануєш над людьми.

Не кидай власної мети,
Щоб за чужою десь іти,
А власну ясно ціль пізнай,
До неї просто поспішай.

Любов до молоді, любов до дітей — це природне. Природний потяг людини. Він, мабуть, пов'язаний з інстинктом продовження роду людського. Відомо, що «Діти в батьків бачать минуле, б а т ь к и ж бачать у дітях майбутнє, і якщо ми в батьків зустрічаємо завжди більше любові до своїх дітей, аніж у дітей до батьків, то це сумно, але разом з тим і природно. Хто ж не любить більше свої надії, ніж свої спогади?» (Й. Етвюш). Це щодо дітей. А щодо любові дідусів і бабусь до онуків, то це «ні в казці сказати, ні пером описати!» І це я стверджую своїм

досвідом. Ось чому я виніс на першу сторінку цієї книжечки фотографію Юрія Коморовського зі своїм онуком Романом, який для нього був окрасою буття. Останній з дитинства був безпосереднім свідком усіх добрих діань свого дідуся. І в лікарні, і в студентській аудиторії, і в театрі, і в...

Я прийшов до переконання самого себе в тому, що діти, а особливо онуки, покращують якість мого життя, впливають на його тривалість... Думаю, що зі мною погодяться всі люди похилого віку (старі), і передусім погодився б Юрій Теофілович.

Своєю чистотою та піднесенням сприйняття навколишнього світу, які відсутні в старечому віці, діти не лише викликають у нас, старих, ласкаву усмішку, а й підбадьорюють наші функціональні системи виживання. Зверніть увагу, читачу, на позитивно піднесене спілкування дитини з природою в короткому оповіданні Івана Багряного, який тривалий час працював у дитячому колективі на моїй малій Батьківщині:

Вулиця його дитинства

Ця вулиця... Вона чомусь стала перед ним сліпучо-сонячно, дзвінкою. Великі берести й ясені, тополі й верби стоять обабіч вулиці, підпираючи високу синю баню неба. А над ними пливуть сніжно-білі фантастичні хмари. І все те віддзеркалюється в канавах і калюжах. А над хмарами й попід хмарами, пишучі на їхні білизні чорні риси, літають стрижи й ластівки. Шугаючи з-під хмар до землі, летять вони низько над свічадами калюж і канав. А по вулицях, підкасавши драні штанці, бреде-біжить золотоголове дитинство і сміється, дзвенить, заливається срібноголосом. Гасає по зелених, квітучих левадах, зриває щавель і лопуцьки, кладучи їх на перли зубів, сміється від надміру щастя. Хлюпає водою, бризкає нею в сонце й робить з дрібних краплинок сліпучу райдугу. Галасливе золоте дитинство!

Ось де дріжджі буйного розвитку дитини, які вона передає й своїм «старикам», ось де найбільший збудник мрії, яка притаманна всім людям, особливо дітям, яка не дозволяє людині заснути:

МРІЯ

(Слова і музика Наталії Іванюк)

1. Хочу мати волосся,
Як в беріз, зелене.
Хочу бути стрункою,
Як у лісі клени.

2. Хочу мати очі,
Як в волошок, сині.
І як птах літати
Хочу в височині.

3. Хочу мати намисто,
Як у горобини.
Йй хочу зазирнути
У морські глибини.

4. І в морських глибинах,
Як дельфін пірнати.
Хочу я над морем
Піснею лунати!

У Юрія Коморовського була ясна мета в житті й у науці. Він написав чимало наукових праць визначного теоретичного і практичного значення. Але я хотів би зосередитись на одній монографії: «Патологические синдромы после резекции желудка» (1966). Ця книга була видана в Москві, в центральному видавництві «Медгиз». Щоб видати в цьому видавництві монографію автору з України, необхідно було мати власний матеріал надзвичайної цінності. Щоб ви, читачу, мене зрозуміли, я скажу так: більшість учених з України, які були «на слуху», не змогли видати своїх узагальнених монографій у «Медгизі». Отож, Юрій Теофілович — відомий учений не лише в Україні, у країнах колишнього СРСР, а й у світі. А тому я від імені Юрія Коморовського словами Михайла Лермонтова напишу так в

АЛЬБОМ

1

Нет! — я не требую вниманья
На грустный бред души моей,
Не открывать свои желанья
Привыкнув я с давнишних дней.
Пишу, пишу рукой небрежной,
Чтоб здесь чрез много скучних лет
От жизни краткой, но мятежной
Какой-нибудь остался след.

2

Быть может, некогда случится,
Что все страницы пробежав,
На эту взор ваш устремится,
И вы промолвите: он прав;
Быть может, долго стих унылый
Тот взгляд удержит над собой,
Как близ дороги столбовой
Пришельца — памятник могилы!..

Бачите, читачу, кожна фізіологічно здорова людина наближається до свого фінішу, як і все життя, також із надією, пам'ятаючи Цицерона:

«Коротке життя дається нам природою, але пам'ять про гарно проведене життя залишається довічно».

І все-таки — про те, що в Юрія Коморовського вже позаду, а в нас, хто читає цю книжечку, попереду:

Як гірко буде покидати світ,
Прощатись з тим, що більше не побачу...
Хтось зажурбить за мною, хтось заплаче,
Хтось мовчки стане біля крепу й квіт...

Вмить пролетить якихось кілька літ,
Й мене між вас — як не було неначе...
Як гірко буде покидати світ,
Прощатись з тим, що більше не побачу.

Коли сипне моя черешня цвіт —
Прошу вас, мої друзі, не баріться;
В моім саду — хоч раз! — усі зберіться,
За чесну душу чарку підніміть!

...Як гірко буде покидати світ.

Віктор Женченко

*Член-кореспондент Національної
Академії медичних наук України, академік
Академії вищої школи України,
заслужений працівник вищої школи
України, відмінник охорони здоров'я,
дійсний член НТШ, лауреат Золотої
медалі Миру та міжнародної
літературно-мистецької премії імені
Григорія Сковороди, почесний професор
університету, професор, доктор
медичних наук, завідувач кафедри
педіатрії (1970–2003), проректор з
навчальної роботи (1975–1981) та
ректор (1981–1997) Тернопільського
медичного інституту (академії,
університету), у минулому депутат*

*міських рад Трускавця і Тернополя, голова
обласного товариства «Знання»...*

Іван Сміян

Зрозуміло, що ця моя творча праця, присвячена Юрію Коморовському, була подарована насамперед його сім'ї, потім — музею Юрія Коморовського, бібліотекам нашого вузу, Львівського медичного університету, який він закінчував, Центральної медичної національної академії медичних наук...

Ось яке послання я отримав від дружини Юрія Коморовського, Ярослави Коморовської, доцента кафедри неврології нашого вузу на мою книжечку «О, життя!...»:

Вельмишановний Іване Семеновичу!

Невимовно вдячна Вам за пам'ять та книжечку-спогад, присвячену моєму покійному чоловікові Юрію, якої поява, до деякої міри, співпала з річницею його дня народження (5 січня 1920 р.) та десятиліттям (1 травня 2006 р.) його смерті.

Дякую Вам, що пом'янули його.

Із більше як 50-річної трудової діяльності Юрія Теофіловича, 40 років (1957–1999) пройшли у Тернопільському медичному інституті, академії, університеті.

Яким він був? Яку залишив пам'ять про себе? По характеру був спокійної, врівноваженої, інвективної вдачі, людиною свого слова і честі, відданий своїй професії, хірургічній діяльності повністю. По відношенню до підлеглих керувався демократичними принципами — від кожного згідно з його здібностям, можливостям. Не терпів насильства, вождівських методів керування колективом. Довгі роки залишався незмінним, ведучим хірургом Тернопільщини. Володів блискучою ювелірною технікою в хірургії. Любив світ і життя, мав почуття гумору.

Але все минає, час біжить безповоротно «і ніколи не вступиш до тої самої води» (Цій темі присвячена Ваша 32 книга). Його нема серед живих, але можна вважати, що за свого життя, в тих часах «глевкого хліба і потоптаної душі», в яких він жив, «він зробив усе, що міг, з тим, що мав».

Повертаючись до сьогодні, відрядно, що наше покоління жило в час великих перемін — передусім розпад тюрми народів і здобуття

(безкровне!) нашої незалежності. Нам пощастило жити в епоху небувалого технологічного прогресу, нових відкриттів в науці, нових методик, досліджень. Ці віяння у значній мірі торкнулися і медицини: нові методи візуальних досліджень (КТГ, ЯРТ, ультразвукові сканери і пр.) дозволяють наживо бачити хворий орган. У зв'язку тим, нові підходи в діагностиці та лікуванні. Зокрема, найбільше це торкається хірургії — шунти, стенти, кардіостимулятори в кардіохірургії, трансплантації органів, операції під мікроскопом, з допомогою роботів...

Хірург, озброєний скальпелем, як рівно ж лікар — із фонендоскопом, неврологічним молоточком (+Ro, аналіз крові і сечі) — відійшли у минуле.

Незважаючи на величезний прогрес, у світі тривають загарбницькі війни, насильство. Ярким прикладом є наша Батьківщина, яку ми змушені захищати від агресора, гинуть наші сини, наші діти.

Приречені на лихих сусідів, ще маємо достатньо своїх внутрішніх проблем (незгода, корупція, недосконале судочинство, повільність реформ, олігархи і т. д.) — під час гібридної війни, якій кінця не видно.

І тому Ваша просвітницька діяльність, ваш талант дуже потрібні нашому народові, нашій державі, де ще залишилось багато байдужих, а навіть ворожих совкових людей.

Своїми незвичайними книжками Ви навернули багато медиків до українства, до рідного слова. Дивує дуже, що і тепер під час російсько-української війни, після 24 років нашої незалежності більшість українських медичних журналів віддають перевагу російській мові. Навіть переклади з англійської публікуються російською мовою. Англійську зуміли вивчити, а рідної не можуть (не хочуть). Де редактори? Що на те читачі?

Мова — душа народу («Где русский язык, там Россия»).

Як пише відомий захисник і борець за виживання української мови поет Дмитро Павличко (спогади 2015), «російська мова була безкровним знаряддям убивства української нації». 300 років поневолення, зросійщення, голодомори, депортації, нищення української інтелігенції, селянства — залишили глибокий слід у ментальності нашого народу (передовсім у Донбасі).

Шановний Іване Семеновичу! Ви не тільки великий Педіатр, великий Ректор, який чимало зробив для реорганізації Тернопільського медінституту, але Ви стали великим Українцем, будителем, який запалює «досвітні вогні» серед ще досить консервативної медичної еліти.

Продовжуйте так далі!

Ваш мозок, це жива наша біохімічно-електропічна лабораторія, з її мільярдами клітин, яка одержує 1/4 крові всього організму, працює у Вас справно, як у молоді та зрілі роки, збагачена ще досвідом прожитих літ.

Ви ще молодий!!

Дозвольте в день Вашого народження, в день Вашого Янгола, привітати Вас і побажати здоров'я, творчої наснаги на довгі, довгі роки.

Честь Вам і слава!

Іб* Сьіан І. С. Миттєвість.

можна вважати, що у своєму житті, в ти часах, гетького хайля, поспіваної думи "і жінка він най, він здоровіше, що ти, з тим що най."

Звертаючись до сьогодення, вбачаємо, що наше покращення життя в нас величезне, перетин-перетин різниця. Тільки кармів і здоров'я (визирова) на- тиво неадекватності. Нам поспівано життя в епоху небувалого технологічного прогресу, нові відкриття в науці, нові наукові методи, до- даються. Це величезні у змалій ти годинки і- медичні нові методи відновлення дисфункції (КТГ, ЗРТ, ультразвукові сканери і пр.) дозволяють навіть огляти живий орган. Чудово з тим нові підходи відновлення та лікування. Док- рети найбільше це годинки в хірургії - шийні, стегні, кардіостимулятори в кардіохірургії, Транс- плантація органів, операції під мікроскопом, з допомогою роботів...

Хірургічний скальпель, як рівномірний, із- з троніфоскопом, нейронічним, мило годин- 12 го, аналіз крові і речовини в утворює.

Незважаючи на величезний прогрес, у всіх тривають загрозливі чини, насильство. Хвіст прикладом з нашої батьківщини, існує згубне- не захищати від агресора, існують наші сини, наші діти.

Вирішення на наших сусідів, ще нашої достало- своєї внутрішньої, першочесної проблеми (незгода, корупція, недовіра до судочинства), повільний розвиток, оскільки і в г-трехе історично виста, які бачили в будні.

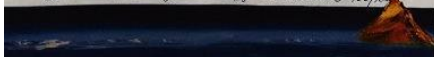
[illegible]

«Де редактори? Що наг читачі?»
«Мова-душа народу. («Тре русский язык, так
России»).

ме неписе відомий записник і борюся за вища-
вими даришківської поби поет Дмитро Гавришко
(Спогада 2015), російська поби була одержимим
звараддан уживає української науки."

300 тысяч повстанцев, здоровые, голодные, дезориентированные, тысячи украинцев, эмиссаров, селянства замышляющих побойкотировать неспособность казачьей кавалерии (переведенной в Донбасс).

Милостивый Ваше Селенбург! Ви
великий великий Редитор, великий Ректор, вели-
кийнаш доктор да преобразователь Первотворенного
тедизителю, аие Ви стали великим Ученым
оддигателю, акий за нами добрым огнем светит

Проводите так дивные!
Ваш полог, на твоемши божице-всехоты,
на (1) лаврасте, з'я, паврасте вийти, іва сру-
пуе (1) хроти, хроти, хроти, хроти, хроти, хроти, хроти, хроти,
іва, іва, іва, іва, іва, іва, іва, іва, іва, іва, іва, іва, іва, іва,
дзвоніти, дзвоніти, дзвоніти, дзвоніти, дзвоніти, дзвоніти, дзвоніти, дзвоніти,
Ви ще, пологий!!

Вы же, полковник!!
Добавьте к дню Вашего рождения, к дню Вашему
еще и приваляте Вас и пожелают здор'я,
Глофи! настан на годъ, годъ роки.
Счастъ Вам и слава!

З глубокою пошаною
Брослава Каморовска

Р.С. Нагадасе книга-автобиография, датируемая 1921 г. 2005 г. перепечатана Юрием Погодиным в 6 томах с изменениями, причем в книгу включены не только купюры, но и выдержки из личного сестры Юри, а также, по словам ректора академии профессор Николай Павлович, и из записок и писем деда-деканата: "Доброжелатель Юрия Погодина" пишет Погодину: "Погодину Юрию, моему первому и единственному другу, купюры". "Доброжелатель" Николай Павлович пишет: "Юрий и его сестра - добрые люди - добрые и честные - добрые и верные ученики".

R. Rouspberry

10. I. 2016 p.

З глибокою пошаною, Ярослава Коморовська

Р. С. Нагадалась книга-бібліографія, яку 12. І. 2005 р. подарував Юрію Теофіловичу в пам'ять спільної праці в клініці факультетської хірургії Львівського медичного інституту, бувший його ректор академік професор Михайло Павловський із зворушливою дедикацією: «Дорогому Юрію Теофіловичу проф. Коморовському мійому першому справжньому вчителю хірургії. Довічно вдячний Михайло Павловський».

Звучить оптимістично — бувають вдячні учні.

Підпис Я. Коморовська

10. 01. 2016 р.

І лише кілька моїх коментарів:

1. Скажи, будь ласка, читачу, як після такого листа не порушити мені своє слово, що я закінчив написання своїх спогадів-роздумів 32-й книгою?! Так що пробачте мене і мою 33.
2. Ярослава Коморовська була частим і бажаним консультантом в обласній дитячій клінічній лікарні. Її натхнення, врівноваженість, оптимізм завжди надихали всіх, з ким вона спілкувалась, на енергійність та творчість в праці...
3. А життя, а разом з ним і надії, вирує:

Надежды расцветают
И вянут в свой черед:
Опять расцветут и увянут —
И так вся жизнь пройдет.

Давно я это знаю
И счастья не жду впереди.
А мудрое сердце смеется
И кровью исходит в груди.

Генрих Гейне

4. Михайла Павловського я вважав (як і він мене) свого часу (до його 80-річчя) своїм другом, написав про нього книжечку, яка наведена в одній із моїх попередніх книг. Бачите, який невеликий світ. Як часто перетинаються наші шляхи.. Як багато загального в нас... Різного... Як ось

СТЕЛИСЯ, БАРВІНКУ...

Барвінок зі своїм вічнозеленим листом і небесно-голубими квітками, схожими на зірки, оспіваний у піснях нашого народу й у віршах багатьох поетів. Барвінок супроводив наших дідів і прадідів, а особливо бабусь і прабабусь від колиски і до могили. У барвінку купали немовлят, щоб

вони росли здоровими і красивими, барвінком прикрашували коси дівчат, він ріс біля кожної криниці і був завжди до послуг людини. І сьогодні ми бачимо його на кладовищах, де барвінок як символ вічної пам'яті висаджують з давніх-давен.

Застосування в медицині барвінок знайшов ще в Стародавньому Римі, він був відомий античним лікарям. Його популярність особливо зросла в кінці ХУІІІ століття завдяки видатному письменнику, мислителю, педагогу і філософу Жан-Жаку Руссо, який описав цю свою улюблену рослину в автобіографічному творі «Сповідь».

У часи середньовіччя через нев'янучу зелень і велику живучість барвінку приписували якусь надприродну силу, вважали його символом вічності та постійності. Уважали що барвінок оберігає людину, яка його має при собі, від влади диявола і всілякої нечисті. Тому барвінок вивішували над дверима, його ніколи не викидали на смітник, а лише у воду, щоб він, мовляв, не загинув від спраги. У віруваннях слов'янських народів, зокрема в Київській Русі, він займав неабияке місце. З тих часів він міцно увійшов у побут нашого народу і як декоративна, і як лікувальна рослина (він знижує кров'яний тиск). А ви навесні візьміть одну гілочку барвінку, щоб була квітка і кілька листочків, і роздивіться цю гілочку уважно. Вона наче витвір мистецтва, і це — в усьому: у контрасті ніжної голубизни квітки і темної зелені листків, шовковистої матової м'якості пелюсток і глянцевої твердості поверхні листків (А. Коваль).

Барвінок... Стелися барвінку... Так, він не лише стелиться, а й невинно розростається без втручання людини... Перше, що я посадив, отримавши ділянку під забудову будинку, — б а р в і н о к. Три маленьких кущики, які попросив у дальніх сусідів, Царство їм Небесне... А сьогодні вони розрослися на велику поляну... Кожної весни я беру онуків за руку та йду до барвінку, де милуємося його цвітом, його зеленню, його таїнством впливу на душу людини... Це найбільш таємнича та загадкова рослина, яка справді захищає «від влади диявола і всілякої нечисті»... І це я відчув на собі. Скільки тобі, барвіночку, присвячено художніх творів?

БАРВІНОК

У барвінка очі — крапельки із неба.
В паростках зелених — сила від Землі.
Вирити і жити нам сьогодні треба,
І добро творити і тобі, й мені.
Посаджу барвінок, буде хай на спомин,
Зацвіте хай рясно, як прийде весна.
Хай блакить сіяє біля дому, школи,
Щоб ще красивішою нам земля була.

Людмила Яцура

Я не можу порівняти людину з барвінком, хоча й хотілось би. Адже барвінок відрізняється від людини сталістю — лише люблячими промінчиками до всього оточуючого, в тому числі і людини. Людина — самі знаєте читачу: непередбачлива. У мене був друг, коли я керував вузом (був ректором), а потім (коли не став ректором) він витончено (і не лише витончено) тривалий час завдавав мені і моїм близьким різноманітних прикрощів. Ось тут барвінок був зі мною! Барвінок, м'ята, любисток... Ось тоді я оцінив значущість П Р И Р О Д И для людини. Ось тоді я розпочав розмовляти з різними частками природи...

...І барвінком, і рутою,
І рясом квітчає
Весна землю, мов дівчину
В зеленому гаю.
І сонечко серед неба

Опинилось, стало,
Мов жених той молодую,
Землю оглядає...

Тарас Шевченко

Людина постійно кудись спішить... Спішить, а

ЗА ВІКНАМИ

На світанні Ігорю наснився альпіністський табір: так колись гула Теберда (я там також був — І. С.) — напружено-крижаний потік, що опускався з гір. Спогади були осяяні радістю: і щоб вона не встигла переродитися на ностальгічне відчуття чогось втраченого навіки, він, навчившись маніпулювати почуттями, наче терапевт кров'яним тиском хворого, вирішив зосередитись на іншому.

За вікнами нестримно перішив дощ. Ігор подумав, що, мабуть, на небі теж є свої врожайні водяні роки й свої плани водовитрат; цього річ вони особливо інтенсивні, але тут уже нічого не вдієш, тільки хлібів шкода.

Згодом, через кілька днів, він, лікар-епідеміолог, їхав у своїй спеціально обладнаній машині у справі вивчення надзвичайної ситуації у віддалених від райцентру селах. Краса його оточувала неописанна: за розбитою дорогою зелені луки, по них купками розкидані дубки по двоє, по троє деревець, і все те б'є сонячною зеленню у вічі, заохочує жити. Ігор з боєм подумав, що все його життя минає в автомобілях санепідстанції, а те, що потрібно людині, як ковток повітря, — трави, роси, квіти, гаї — залишиться обіч дороги, осторонь. І ти, живучи серед цієї краси, бачиш її тільки похапцем, а потім поспішаєш далі — вигрібати людський бруд і хвороби, і часу не вистачає, щоб зупинися й перепочити, порозкошувати хоча б кілька годин у звичайній діброві, хоча б під дощем (Ю. Щербак, лікар, вчений, дипломат).

Хоча б під дощем... Читачу, вдумаймося в усе написане вище. Виходить, що ми через свою життєву метушню більше втрачаємо, аніж отримуємо. Давайте більше зупинятися та р о з м о в л я т и з природою...

У кінці 2015 року з'явилася цікава книга Євгена Бліхара «МОЄ ЖИТТЯ. МІЙ ТЕРНОПІЛЬ»

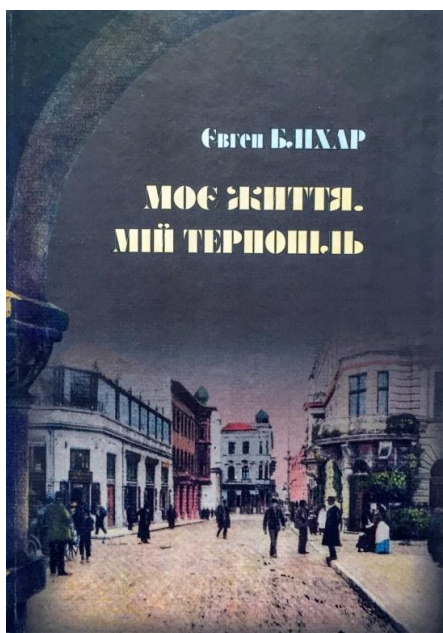

ЄВГЕН ІОСИПОВИЧ БЛІХАР
(1930–2006)
лікар-фтизіатр, педагог, вчений,
громадський діяч

Народився у Тернополі в німецькій родині. Після закінчення Станіславського медичного інституту працював фтизіатром у протитуберкульозній лікарні С. Суцки на Тернопільщині, а з 1958 р. — головним лікарем Тернопільського облітубдиспансеру. Під його керівництвом відбулось становлення фтизіатричної служби області. Одночасно з практичною діяльністю Євген Іосипович займається науковою роботою. З 1963 р. захищає кандидатську, а у 1988 р. — докторську дисертації. З 1974 р. Євген Бліхар працював у Тернопільському медичному інституті, де пройшов шлях від асистента кафедри фтизіатрії, доцента до доктора наук, професора.

Основні напрями його наукової діяльності — організація фтизіатричної та пульмонологічної служби, пошук найефективніших методик лікування хворих на туберкульоз легень. Євген Бліхар — автор майже 150 наукових праць, 4 винаходів, 12 раціоналізацій. 2002 року вийшов у світ підручник «Фтизіатрія» для студентів вищих навчальних медичних закладів, який професор вважав піснюм своєї творчої праці в медицині. Багато публікацій Євгена Бліхара були присвячені видатним людям, суспільним дітям, науковцям, невідомим сторінкам історії Тернопільщини та України. Кожою його зацікавленість від медичної сфери, історичних нарисів про Мазепу й Пулюю до актуальних питань суспільно-політичного життя і медицини.

Цікава книга, цікава взагалі, а для мене особливо, адже ми з Євгеном Бліхарем знайомі вічність, десятки років та маємо багато загального: він працював на селі, і я працював на селі; він був лікарем-ординатором, завідувачем відділення, головним лікарем, і я виконував такі ж обов'язки свого часу; він десятки років працював у медичному вузі, і я теж; ми якийсь час одночасно керували Тернопільським медичним вузом — я ректор, а він голова профкому інституту»; ми майже однолітки (рік різниці)...

Ось що написано про нього на звороті обкладинки книги:

Євген Йосипович Бліхар (1930–2006)

Лікар-фтизіатр, педагог, вчений, громадський діяч

Народився у Тернополі в міщанській родині. Після закінчення Станіславського (тепер Івано-Франківського — І. С.) медичного інституту працював фтизіатром у протитуберкульозній лікарні с. Сушин на Тернопільщині, а з 1958 р. — головним лікарем Тернопільського облтубдиспансеру. Під його керівництвом відбулось становлення фтизіатричної служби області. Одночасно з практичною діяльністю Євген

Йосипович займався науковою роботою. У 1963 р. захищає кандидатську, а в 1988 р. — докторську дисертації. З 1974 р. Євген Бліхар працював у Тернопільському медичному інституті, де пройшов шлях від асистента кафедри фтизіатрії, доцента до доктора наук, професора.

Основні напрямки його наукової діяльності — організація фтизіатричної та пульмонологічної служби, пошук найефективніших методик лікування хворих на туберкульоз легень. Євген Бліхар — автор майже 150 наукових праць, 4 винаходів, 12 рацпропозицій. 2002 року вийшов у світ підручник «Фтизіатрія» для студентів вищих навчальних медичних закладів, який професор вважав підсумком своєї творчої паці в медицині. Багато публікацій Євгена Бліхара були присвячені видатним людям, суспільним діячам, науковцям, невідомим сторінкам історії Тернопільщини та України. Коло його зацікавлень від медицини скіфів, історичних нарисів про Мазепу й Пулюя до актуальних питань суспільно-політичного життя і медицини.

Мене вже перестають дивувати необмежені можливості людини. Спокійний, урівноважений, із доброю усмішкою та голубими очима, Євген Бліхар завжди схиляв співрозмовника до своєї думки. Таке дійство притаманне всім гарним лікарям. Адже, добрий лікар — це ще й психолог без відповідного диплому. Крім того, що Євген Бліхар — лікар, він ще й успішний організатор охорони здоров'я, вчений, педагог вищої школи... І на тобі: він під час застілля не знайшов спільних поглядів із тещею, яка з цього приводу образилася та багато часу не з'являлася в с. Сущин, де проживала сім'я її доньки. Ось лише такий маленький епізод «нестиковки» я знайшов у книзі Євгена Бліхара. А так усе добре. Усе адекватно.

І раптом, через декілька років після його відходу в інші світи, ми знайомимося й ще з однією важливою рисою Євгена — він ще й письменник. Оце диво, диво людське. Євген Йосипович Бліхар підтвердив тезу Горация: Non omnis moriar (Не весь я помру). Його не образив час. А тому не про нього Володимира Висоцького

ПЕСНЯ ОБ ОБИЖЕННОМ ВРЕМЕНИ

Приподнимаем занавес за краешек —
Такая старая тяжелая кулиса:

Вот такое Время было раньше —
Такое ровное, взгляни, Алиса!

Но... плохо за часами наблюдали счастливые,
И нарочно Время замедляли трусливые,
Торопили Время, понукали крикливые,
Без причины Время убивали ленивые.

И колеса Времени
Стачивались в трении, —
Все на портится от тренья...
И тогда обиделось Время —
И застыли маятники Времени.

И двенадцать в полночь не пробило,
Все ждали полдня — но опять не дождались, —
Вот какое Время наступило —
Такое нервное, — взгляни, Алиса!

И... на часы испугано взглянули счастливые,
Жалобные песни затянули трусливые,
Рты свои огромные заткнули болтливые,
Хором зазевали и заснули ленивые...

Смажь колеса Времени —
Не для первой премии, —
Ему ведь очень больно от тренья
Обижать не следует Время, —
Плохо и тоскливо жить без Времени.

А тепер я наведу з книги Євгена Бліхара ЕПІЛОГ:

НЕ ВМИРАЄ ДУША НАША

Наприкінці ХХ століття ми зустрілися з парадоксальними явищами в культурі української держави. З одного боку це культура як прояв української ментальності, як проводир української ідеї. Її представники Квітка-Основ'яненко, Богдан Хмельницький, Іван Мазепа, Пилип Орлик, Григорій Сковорода, Тарас Шевченко, Іван Франко, Леся Українка, Микола Гоголь, Михайло Грушевський, Володимир Винниченко, Максим

Рильський, Олесь Гончар, Василь Стус, Симон Петлюра, Степан Бандера та багато інших.

Рівно ж існує ринкова культура, якій у значній мірі сприяє глобалізація нашого суспільства. В цих умовах важко зберегти чистоту і корені нашої культури.

Історія нашого народу — це переплетіння світлих і трагічних періодів, героїчних перемог і поразок, це збереження звичок і традицій в найлютіші часи заборон, це самопожертва кращих синів і дочок на прославу батьківщини, в ім'я її кращої долі, свободи і незалежності.

Зараз ми маємо самостійну державу, яка створилася волею Господа Бога на теренах понищеного московською і польською колонізацією, релігійними і політичними розбратами, світовими війнами, голодоморами, комуністичним геноцидом. Протягом століть нищилась українська еліта. Російські й польські шовіністи однаково ретельно здійснювали русифікацію і ополячення українців. Московські лідери нав'язували тези про те, що України не було, нема і бути не може, що це німецькі вигадки на шкоду великій Росії. Поляки вважали своїми землі аж до Дніпра і до Чорного моря. Діти могли навчатися тільки в російських або, в Західній Україні, польських школах, тому що українських не існувало. І коли російські або польські політики розповідають про якесь братання, про розквіт української культури в цих умовах, то потрібно задуматися кому це вигідно. Кращі уми нації перетягувалися на службу поневолювачів, а якщо це не вдавалося, то фізично знищувались. На власній землі українці почувалися приниженими, беззахисними, без гарантії на працю, освіту, охорону здоров'я, гідне пенсійне забезпечення. Рідна, найкраща в світі, земля не для всіх стала матір'ю. українці ніколи не завойовували чужі території, не колонізували сусідів, не розпочинали війни. Ми вели збройну боротьбу лише із завойовниками. Гинули кращі сини і дочки, їх єднала невмируща національна ідея, прагнення до свободи.

Одночасно з українцями незалежність здобули Литва, Латвія та Естонія, які сьогодні набули повноправного членства в Євросоюзі. Україну не зараховують навіть в найближчі кандидати. Причиною неоднакових європейських стандартів в пострадянських республіках є те,

що в Прибалтійських країнах утворено реальну демократичну владу, спрямовану на вирішення власних національних потреб.

В незалежній Україні протягом тринадцяти років правили особи, які в своїх діяннях не опирались на українську ідею. Вони не отримали відповідної освіти, а їхні батьки не прищепили їм любов до рідного краю.

На першому місці серед успадкованих з минулого національних духовних скарбів є «Кобзар» Тараса Шевченка. Бурхлива хвиля національного відродження українського народу була би неможлива без пророчих Шевченківських поезій.

Сьогодні в кожному українському місті і селі встановлені пам'ятники Тарасові Шевченку, а в кожній хаті свідомого українця, на почесному місці, поруч з іконами святих, є портрет українського пророка і генія. По всьому світі споруджено сотні пам'ятників Великому Кобзарю. Його іменем названі університети, міста, села, вулиці. Найвища Державна премія України названа в його честь. Чи не прийшов час, щоб щорічно, на початку шкільного року в усіх школах і вузах України проводити час на тему «З любов'ю до кобзаря».

В радянські часи людям втовкмачували в голови, що нації є другорядним явищем, продуктом капіталістичного розвитку суспільства. На зміну капіталізму прийде найвищий ступень соціального розвитку — комунізм, і поняття нації саме собою щезне. При комунізмі буде існувати єдина інтернаціональна спільнота — радянські люди.

Після розвалу радянської імперії, утворилося більше сотні політичних партій і громадських організацій. Пересічному українцеві складно визначити найбільш «справедливу» партію, якій належить віддати свої симпатії. Всі вони оголошують себе борцями за добробут і процвітання народу України. Про це багато галасу здійсмають напередодні чергових виборів. Відбудуться вибори, набере партія потрібну кількість голосів і забуде про свої обіцянки. Люди почуваються ошуканими.

Фраза «маємо те, що маємо» закриває Україну від Європейських стандартів. А маємо кланово-олігархічний режим, який створив в Україні державу, в якій чітко проглядаються

Платонівські принципи соціального облаштування. Основою держави є трудовий народ, а на його шії паразитує сучасна еліта (депутати з надуманою недоторканістю, міністри, президенти, директори,

голови й інші олігархи), які відгородилися від народу сторожовими псами (міліцією, армією, судами, податківцями). Маємо цинічну корупцію і брехливі засоби інформації, маємо злиденне життя більшості, маємо пограбовану державу, в якій про демократичні порядки можна лише мріяти.

Пора українцеві пробудитися від гіпнотичних навіювань, позбутися хохляцького синдрому меншовартості, подивитися правді у вічі й визначитися з ким і куди йти. А правда наша гірка. Старше покоління виховувалося на художніх творах радянських письменників, яких партія нарекла інженерами людських душ. Ці інженери створювали фальшиві міфи про Україну. Вони формували чужу, брехливу ідеологію, ідеологію, яка дозволяла соціально і морально гнобити корінних мешканців.

Досі в багатьох місцях стоять пам'ятники катам українського народу. Багато міст, сіл, вулиць, майданів, заводів, навчальних закладів носять імена чужинців, які були ворогами України. У більшості вузів навчання проводиться не державною мовою. Частина депутатів не прийняли національного значка Народного Депутата, а наділи червонопрапорний, з трибуни парламенту виступають російською мовою. Чому корінне населення з цим мириться, дозволяє чужинцям знущатися над його гідністю? На ці та подібні питання конкретну відповідь можна знайти у програмах партій, які насправді ведуть боротьбу за українську Україну.

Деякі демократичні партії намагаються дати відповідь на ці запитання, але вони не завжди повні, не конкретні, схоже з оглядкою, щоби не образити сусідів, а, можливо, не сприяти утвердженню незалежності. Мабуть, тому ці партії називають не українськими, а партіями України — КПУ, СПУ, СДПУ, ЛДПУ і т. д.

В той же час зовсім не є зайвим нагадати про партійні організації і їхніх проводирів, які нібито обстоюють інтереси народу, українську державу, а фактично турбуються про свої особисті, відпрацьовують гроші свого господаря. Лідери цих організацій проявляють непорядність, агресію не лише до інших ідеологій, а ворожо ставляться до всього українського. Вони визнають лише себе, часто виступають по радіо, на телебаченні, в пресі з нападками на проводирів української ідеї. Їхня лайка куца, обмежена трьома словами — націоналіст, нацист, фашист. Ідеологія їхніх партій засвідчує їхню сутність — «грязь Москви,

Варшавське сміття». Вони є знаряддям в руках ворогів українського народу, для дискредитації національного руху в Україні.

Ми живемо в час, коли українська ідея стає не модною, а деколи явно ігнорується. Економічний, мовний, культурний, релігійний, духовний простір Українська незалежна держава втрачає, а багатства, створені українським народом, розкрадаються або віддаються для приватизації за дуже низькою ціною. В цей доленосний час кожний українець повинен усвідомити в собі українця, поважати себе, любити свій народ, свою мову, звичаї, побут, національні символи, понад усе ставити інтереси своєї національної держави. Бути патріотом України — це не означає стати членом партії українських націоналістів, але зобов'язує жертвно, безкорисно служити українському народу.

Націоналізм поляків, євреїв, латишів, литовців, фінів, естонців, словаків, чехів, хорватів, албанців, які до XX століття не мали самостійних держав, був головним чинником у формуванні їхніх незалежних держав.

Націоналізм — це порядність. А порядність це не точка зору, це не угода, це не змова, це те, що в людини всередині, в його серці, в його душі, і його помислах — совість. Це те, що він отримав від дідуся і бабусі! Непорядна людина націоналістом бути не може!

В Україні не може бути німецького, російського, польського, єврейського націоналізму. Громадянин не титульного етносу користується правом на культурно-етнічну самобутність, що являється не націоналізмом, а правом збереження свого етносу в державі проживання.

Тільки через національне відродження українців на засадах державницького націоналізму, через самовіддане змагання за честь нації — українська суверенна, процвітаюча держава можлива. Без такого революційного відродження про неї не може бути мови!

Що я вам, читачу, скажу? Всі ми політики, всі знавці в сільському господарстві, в медицині... Але найбільше нас затагує політика... Яка «Політика — мистецтво утворювати факти, жартуючи підпорядковувати собі події і людей. Користь — її мета, інтрига — засіб. Зашкодити їй може лише порядність» (П'єр Бомарше). Я все це написав, щоб підкреслити нескінченність політичних інтриг в кожному суспільстві, інтриг, які відволікають людей (нас) від добрих справ, любовимої праці, захоплення

різноманітними напрямками мистецтв, поезії... від повноцінного життя. Життя, про яке пише і Степан Руданський:

...Встає сонце від восходу,
Іде до заходу,
І нема сліда на небі
Після його ходу.

І куди воно заходить,
І де спочиває?
Скажи мені, моя нене,
Хто-то розгадає?

І так сходить і заходить,
Може, з-перед віка,
І як глянеш — чи ж не тая
Доля чоловіка?

Зійде красний, як те сонце;
Світ його побавить,
І вмирає, і по собі
Сліду не оставить...

З твору «Цар соловей»

Можна багато говорити, писати... Але щодо Євгена Бліхара я можу сказати: він має (мав) свій погляд, свою думку; він любив життя, любив близьких, оточуючих, природу...

П Р И Р О Д У. Природу, яка є спасінням, чудодійним бальзамом від постійних чвар, насамперед, політичних. Про це свідчить й Михайла Коцюбинського

ЗВ'ЯЗОК ІЗ ЗЕМЛЕЮ

Ніколи перше не почував я так ясно зв'язок з землею, як тут. У містах земля одягнена в камінь й залізо і тому недоступна. Тут я став близький до неї. Свіжими ранками я перший будив сонну ще воду криниці. Коли порожнє відро плескалось денцем об її груди, вона ухала гучно спросоння у глибині й ліниво вливалась в нього. Потому темніла на сонці. Я пив її, свіжу, холодну, ще повну снів, і хлюпав нею собі у лице.

Після того було молоко. Білий пахучий напій пінився у склянці, і, прикладаючи його до уст, я знав, що то вливається в мене м'яка, як дитячі кучері, вика, на якій тільки ще вчора цілими роями сиділи фіолетові метелики цвіту. Я п'ю екстракт луки.

Або той чорний разовий хліб, який так гарно, по-сільському пахне. Він мені близький, наче дитина, що зросла на моїх очах. Он біжить він полями, як дикий вовнистий звір, і вигинає хребет. А край ниви стоять вітряки, наче пастки на нього.

Я тут почуваю себе багатим, хоч нічого не маю. Всю землю, велику, розкішну, я вміщаю в собі. І тоді здається мені, що ще більше права маю на неї.

Поглянеш додолу — незбагненне багатство з е м л і, поглянеш догори, навіть у нічну пору — побачиш

ЗОРЯНЕ НЕБО

Зорі, очі весняної ночі!

Зорі, темряви погляди ясні!

То лагідні, як очі дівочі,

То палкії, мов світла прекрасні.

Одна зірка палає, мов племінь,

Білі хмари круг неї, мов гори,

Не до нас посила вона промінь,

Вона дивиться в інші простори...

Інша зіронька личко ховає

В покривало прозорее, срібне,

Соромливо на діл поглядає,

Сипле блідее проміння дрібне.

Ти, прекрасна вечірняя зоре!

Урочисто й лагідно ти сяєш,

Ти на людське не дивишся горе,

Тільки щастя й кохання ти знаєш.

Як горить і мигтить інша зірка!

Сріблом міниться іскра чудесна...

Он зоря покотилась, — то гірка

Покотилась сльозина небесна.

Так, сльозина то впала. То плаче

Небо зорями-слізьми над нами.

Як тремтить теє світло! Неначе

Промовля до нас небо вогнями.

Горда, ясна, огнистая мова!

Ллється промінням річ та велична!

Та ми прагнем лиш людського слова,
І німа для нас книга одвічна...

Леся Українка

м. Суми — грудень 2015

Дорогі і милі наші друзі —

Ваня, Ліда і вся родина!

Прийміть наші щирі і сердечні вітання з Новим 2016 роком! Різдвом Христовим!

З днем народження Івана!

Вчора отримали «Час летить швидко». Ось вже й 32-а! і дуже хочеться додати — «далі буду»... Дякуємо! Родзинкою є фото Ліди — з косою, прихованою тільки для Івана, і очі — чаруючі, загадкові, привітливі і... стримуючі — просто чудо!

Як достойний випускник ХМІ, Іване, ти дуже вдало і вдячно в календарях представив наших найкращих ВЧИТЕЛІВ, плеяду вчених, фахівців вищої оцінки і педагогів з Великої літери — горді, що навчались в таких корифеїв. Кононенко І. П. та Черненко В. А. справді були дуже людьми, «народними» — честь їм і добра пам'ять.

Життя на нашій Сумщині, як і всюди на неньці-Україні. В суспільстві немає єдиного економічного обґрунтування напрямку, і влада — як Лебідь, Рак і Щука.

В Глухові мером вибрали Мішеля Терещенко, нащадка відомих меценатів, що залишили в Києві архітектурні шедеври (здається і респ. мед. бібліотеку), в Глухові теж є зразки. Надіємось на деяку «реанімацію».

Ваня, дуже приємно читати «про Ваше місце в нашому житті, вітчизняній та Європейській педіатрії»... — висновок маститого вченого і «Бажав йому творчого довголіття, бо його філософське осмислення життя потрібне людям» — оцінка людини високого державного рівня. Це лише окремі фрагменти, а в сукупності чудовий мозаїчний портрет нашого любого Івана. Ще раз з Днем народження.

Бажаємо всім Сміянам щасливого 2016 року, благополуччя і життєвих досягнень!

Обнімаємо. Цілуємо. Ваші вірні друзі — Микола і Мотя Пшеничні.

Отож

Готові будьмо! Близько час,
Коли святі церковні дзвони
Благовістять на сонця схід
І сколихнуть усі кордони.

Готові будьмо! Це не сон —
Я бачу натовпи великі,
Обійми, сльози на очах,
І теплі стиски рук, і крики.

О дзвони радісні гудіть,
Надію лийте в хворі груди,
Дивіться: в натовпі — Христос,
Дивіться: люде — знову люде.

Олександр Олесь

...Дивіться: люде — знову люде. Але на жаль, превеликий жаль,
крім люде — знову люде, появляються й

СУКИ МАЙДАНА (Сергей Поярков)

В статье для «Обозревателя» украинский художник размышляет об оборотной стороне Майдана и нитях, тянущихся оттуда в нынешнее политическое закулисье.

В дни трагической годовщины, когда принято говорить о мужестве «Небесной сотни» и о том, что именно эти герои спасли страну и всех нас, было бы неправильно (более того — было бы даже предательством) по отношению к ним не вспомнить злым и громким словом другую часть Майдана. Кроме мужества погибших и выживших, как выяснилось через два года, там оказалась группа гнидных и противных «крыс». И именно о «крысах» Майдана надо поговорить именно сейчас. Чтобы не предать память «Небесной сотни».

**«ГЛЯДЯ НА ТАНЮ ЧЕРНОВОЛ, Я ТЕПЕРЬ НЕ ОЧЕНЬ ВЕРЮ,
ЧТО ЕЕ ПРЕСЛЕДОВАЛИ ОХРАННИКИ ЯНУКОВИЧА»**

Оказалось, что достаточно большое количество скакавших по сцене с воплями «Слава Украине!» пришли туда для того, чтобы продать Януковичу и компании возможность бежать из страны, сдать Крым и сесть на схемы разграбления родины. Я думаю, еще когда они вешали нам лапшу о своих намерениях, точно знали, за что боролись.

Пока Майдан сражался, эти люди ездили к Януковичу и договаривались о предпочтениях для себя лично. О должностях, о местах и возможностях присосаться к системе разграбления страны. В сухом остатке я вижу, что сейчас именно «крысы Майдана» стали нашей основной проблемой, не меньшей, чем агрессия Путина.

Среди «крыс Майдана» я бы прежде всего назвал Арсения Петровича Яценюка. Эта сука — уж простите мою ветеринарную терминологию (ну не похож он на кобеля, блин!) — возглавила систему коррупции, оставшуюся по наследству от рыгов.

Вторая «крыса Майдана» — двулика. Это Пашинский и Таня Черновол. Потому что Черновол, которая на костях «Небесной сотни» показательно кнопкодавит, этим гордится и говорит, что «сделала демонстративно», врывается в офисы, бьет чужих секретарш, крадет чужую машину, выбрасывая из нее водителя, — ведет себя, как последний Янукович. Таня, твою мать! За конституционное право этих людей пользоваться свободой слова и на этой машине ездить и говорить, что Пашинский — вор, погибла «Небесная сотня». И это не собачье дело Черновол — затыкать рты людям, говорящим о преступлениях ее соратников.

Еще вчера бывшая символом борьбы с режимом Таня Черновол сегодня стала вести себя, как крыса и предатель! Потому что «Небесная сотня» погибла именно за то, на что сегодня плюет вчерашняя революционерка. Почему-то, запрещая делать что-то другим, себе Черновол позволяет все. Она наказывает человека именно за то, что делала сама. Поэтому она — крыса!

Все попытки защищать Януковича Ганей Герман и Леной Бондаренко просто померкли перед феерическим идиотизмом Тани Черновол в защите Пашинского! После того как Таня защищает Пашинского, у меня нет больше морального права стебаться над Ганей Герман и Леной Бондаренко. Я не имею больше права им это вспоминать после демонстрации Таней своих чувств к Пашинскому. Так подобострастно уродливо даже Януковича не любили!

Добродомов сказал, что Пашинский — вор и негодяй, укравший нефтепродукты Курченко и продавший их мимо государственного кармана. Но Пашинский в суд трижды не явился. Когда на председателя

комитета действующей власти говорят, что он вор, укравший Житомирскую кондитерскую фабрику, он должен быть отстранен от занимаемой должности до конца следствия по этому делу. Пашинский — это символ коррупции планетарного масштаба. Нигде, кроме африканских бандустанов, глава оборонного комитета парламента не может быть главой наблюдательного совета Укроборонпрома, куда вдобавок он еще и засовывает собственного сына на должность начальника отдела. То есть самого Пашинского и сына Пашинского жестко контролирует сам же Пашинский. И все это восхваляет и прикрывает Таня Черновол.

Глядя на поведение Пашинского и Черновол, я теперь не очень верю, что Таню действительно преследовали охранники Януковича.

«НРАВСТВЕННЫЕ КАЧЕСТВА ЯЦЕНЮКА И ЯНУКОВИЧА, ПОХОЖЕ, ОДИНАКОВЫ»

Извините, но, по-моему, нас с вами держат за идиотов. За два года я увидел, что «крысы Майдана» жульничали изначально. Нам с вами не показали начало записи — как именно Черновол встретила со своими обидчиками. Ходили слухи, что это был проект Пашинского, и она должна была спровоцировать драку любым способом с кем угодно, получить в нос, чтобы потом свернуть на врага.

Это нужно было для того, чтобы прокачать Майдан. Чтобы «крысы Майдана» получили возможность поторговаться за свои должности и чтобы мы с Майдана не разошлись, устав от их крысиного соплежуйства. Насколько я понимаю, если бы это было не так, суд над ее обидчиками был бы очень громким. Но суд провели по-тихому. Сроки дали условные. И дело попросту замяли. По Александру Котенко производство закрыто за фактом отсутствия состава преступления. Залюбовского отпустили из зала суда. Сергею Котенко присудили срок, который он провел в СИЗО, и тут же отпустили. Так что у меня есть острое ощущение, что нас с вами держат за идиотов.

Совершенно понятно, что Булатова никто не похищал. За три дня до этого его с позором выгнали из Автомайдана. И дальше наш Ван Гог Автомайдана начал так сильно путаться в показаниях, что он до сих пор не хочет вступать в прямую дискуссию со своими вчерашними товарищами. Он категорически не хочет отвечать журналистам, за что его

выгнали из движения Автомайдан за три дня до «похищения» и кто его «подобрал» и использовал. Получается, нас держат за лопухов?

Нравственные качества Яценюка и Януковича, похоже, одинаковы. Или, говоря математическим языком, конгруэнтны. И я думаю, случись на месте Захарченко быть Пашинскому, он бы «Беркутом» и покруче покомандовал. А дорвись Таня Черновол до исполнительной власти — Лукаш с Богатыревой отдохнули бы по полной программе.

Спустя два года давайте честно спросим себя: как много идиотов было среди членов Партии регионов? Скажу честно — их там нет практически ни одного. Как только Майдан демонстрировал усталость от броуновского движения на сцене Майдана лидеров политических партий, тут же прямо Партия регионов «презентовала» Майдану под вече великолепный «подарок» — чтобы мы не разошлись. И когда я смотрю на сладкую парочку Пашинского и Черновол, на других членов яценючной команды, у меня возникает вопрос: а может быть, это правда, что Майдан специально раскачивали и с «нашей» стороны? А «крысы Майдана», которые сегодня грабят страну во время войны, вполне логично вели себя точно так же и в то время, когда народ вышел, чтобы эту страну защитить? Ведь если человек по жизни — крыса, то эта сука всегда ведет себя одинаково. Если после революции человек, попав во власть, показал себя сукой, возникает вопрос: а может ли вообще «сука по жизни» не быть сукой в революционное время?

Если они суки сегодня, значит, они были суками и во время Майдана. И не подставляли ли эти суки нас, искусственно раскачивая Майдан «постановками» во имя своих интересов? Редкая Соня Кошкина долетела до середины правды о нашем Майдане, которая вылезает через два года.

У меня возникает куча вопросов. Почему вместо того, чтобы расследовать деятельность Пашинского, все это замалчивается? Почему публично партия, в которой состоит Таня Черновол, ее не осуждает и не поднимает вопрос о психиатрической экспертизе? Ведь Таня демонстративно нарушает закон — практически как и Пашинский.

На сегодняшний день наружка, которая вела Игоря Луценко и лично сдала его титушкам, до сих пор не наказана. Даже не названы имена этих людей. Может, «суки Майдана», дорвавшиеся до власти, принципиально

не хотят посадок среди душителей Майдана, потому что профессиональные услуги этих душителей им вскоре самим могут пригодиться для борьбы с Майданом, который рано или поздно может восстать против них?

«ЧТОБЫ ПОЧТИТЬ ПАМЯТЬ «НЕБЕСНОЙ СОТНИ», НЕТ ЛУЧШЕГО ВЫХОДА, ЧЕМ ПОСАДИТЬ ПАШИНСКОГО»

Недавно очередной журналист, наверное, в тысячный уже раз задал мне вопрос: а вышел бы я два года назад на Майдан опять? Если бы тогда я знал, к чему приведет Майдан, решился ли бы я снова выйти на те же улицы, сесть в ту же машину и поехать к тем же воротам? Я ответил ему: давайте вы зададите свой вопрос правильно. Потому что вы задаете его, мягко говоря, слишком стандартно. Вы же журналист! Задайте его так, как этот вопрос стоял на самом деле.

А на самом деле вопрос стоял так. В стране назрел острый общественно-политический аппендицит. Нужно было либо делать операцию, либо позволить развиваться гнойному перитониту с некрозом. Я и не ожидал, что после операции сразу все будет хорошо. Я понимал, что любое оперативное вмешательство — это проблема. Но, извините, гнойный перитонит с некрозом... Это не вариант — это убийство Украины. Это похороны страны и потеря независимости, совести, достоинства, будущего. И поэтому, с тяжелым сердцем, но я бы опять туда вышел. Думаю, тысячи, миллионы людей приняли бы такое же решение. Мы не стали придатком вонючей Российской империи.

Когда мне сегодня звонит журналистка и задает вопрос, а не прокомментировал ли бы я ситуацию по «вышкам Бойко», в которой опять начали копать, я говорю: дорогие журналисты и общественные деятели, не доедайте труп Партии регионов. Вышки Бойко находятся на территории врага. А сегодня какие-то суки и крысы, со сцены Майдана прибежавшие к кормушке, разворовывают родину во время войны. Я думаю, для того чтобы почтить память «Небесной сотни», нет лучшего выхода, чем посадить Пашинского. Тогда дело дойдет до каждого и опоблочника, и ляшкофила. До всех наших врагов дойдет и, главное, до друзей.

«Я СОБИРАЛСЯ ОЗАГЛАВИТЬ СТАТЬЮ «ПИДОРАСЫ МАЙДАНА», НО НЕ ЗАХОТЕЛ ОБИЖАТЬ ГЕЕВ»

Сажать надо не вчерашних конкурентов, а сегодняшних скотов, которые на костях «Небесной сотни» набивают себе карманы. И то, что инстинкт самосохранения у них побежден жадностью, как и во времена Януковича, — это совершенно очевидно. Совершенно очевидно, что большими, чем Путин и его камарилья, врагами нашей страны являются «крысы Майдана». Суки, которые, наплевав на все святое, разворовывают нашу родину во время войны. И мы виноваты в том, что это допускаем.

И поэтому я категорически уверен, что к расследованию смертей на Майдане, к расследованию деятельности Пашинского и всех остальных деятелей Кабмина непременно нужно пригласить независимых следователей. Нам не нужен кредит от Евросоюза. Нам нужна следственная группа из ЕС. И тогда не нужен будет кредит. Ребята, в тысячу, в миллион раз дешевле оплатить действия совместной польско-чешско-английско-немецко-французской следственной группы, которая проведет расследование преступлений и укажет виновных. Тогда в бюджет страны потечет в пять раз больше денег. И не надо будет брать кредиты. Просто в бюджете останется то, что оттуда не украдут. Это будет больше, чем все кредиты ЕС. Нам следователи хорошие нужны!

Знаете, почему я готов прибить лично Пашинского и Черновол с компанией? Потому что с них другой спрос. Потому что священник и народный депутат должны десятикратно больше, чем обычные граждане, отвечать за свои действия. С них спрос выше. Потому что читатель этого материала, равно как и его автор, равно как и любой журналист, писатель, художник, плиточник или водитель троллейбуса, несет другую меру ответственности. Мы не получаем деньги из государственного бюджета, и это не нам светлой памятью «Небесной сотни» доверено на официальном уровне управление страной.

Священник, который совершает преступление, в 10 раз больший грешник, чем его прихожанин, совершивший тот же грех. Во всем мире полицейский, совершивший преступление, отвечает по максимуму, получает максимальный срок — потому что спрос с него наивысший. Список «сук Майдана» достаточно длинный. Они сели на все потоки, темы и схемы Януковича и прочих «папередников». Я только обозначил

самую вопиющую наглую до карикатурности троицу. И поэтому прошу прощения у читателя за слово «суки» применительно к этим «людям», да, мне тоже это слово представляется непозволительно мягким по сравнению с их действиями.

Я собирался озаглавить статью «Пидорасы Майдана», но не захотел обижать геев. И, если бы я не написал сейчас то, что знаю и чувствую, я бы стал предателем Майдана и «Небесной сотни», как эти паршивые суки, хомячащие краденые пайки. Если молчать, то «суки Майдана» сначала понастроят себе дворцов, а потом отправят «Беркут» бить студентов. Если сегодня не остановить Яценюка, Пашинского, Черновол и остальных, завтра они прикажут бить наших детей на Майдане. А «Народный фронт» докатится до такого скотства, что Партия регионов покажется нам кружком мягкотелых демократов.

Р. С. О гражданской войне, коллективизации и Великой Отечественной в моем пионерском детстве я имел несколько романтическое, настолько и ложное представление. Историю Майдана нельзя начинать писать, пока те, кого Майдан привел к власти, из этой власти не уйдут.

Иначе вместо написания истории опять попытаются слепить фальшивку («БУЛЬВАР ГОРДОНА», март. «2016»).

Суки, криси, вони були завжди. Та ще воші, блохи, трутні й інші паразити, супутники людського організму... Яким не дано усвідомити, що «Ті, хто не приносить користі вулику, не принесуть її й бджолі» (Марк Аврелій). Їм (сукам Майдану) не приходять навіть думки Каїна (за І. Франком):

І думав Каїн: «Ні, даремно жду!
І знов грішу, бажаючи, щоб Бог
Ще раз зіслав мені той промінь ласки,
Якого я і вперве був негідний.
Великий ти в ділах своїх, о Боже!
Тепер прозрів я, що значать ті чорні,
Таємні сили, що в душі людській
Все борються із світлими; пощо
Усі ті сльози, муки і страждання;
К чому ведуть людські провини й блуди;

І що за ціль життя, і праць, і змагань
Тих мільйонів, мільйонів душ,
Що житимуть від нині і довіку,
Я бачив ті дороги, по котрих
Підуть вони, — тяжкі, круті дороги!
Важкими жертвами прийдеться їм
Усякий, хоч найменший крок до правди,
До спільного добра всіх купувати.
О Боже мій! Коли Ти дав мені
Побачить те, чого ніхто не бачив,
Пізнати те, чого ніхто не знає, —
То все ж, о Всеблагий, не даром се!
Позволь же до людей мені піти,
Навчити їх, дорогу показати,
Щоб добровільно тими йшли стежками,
Що Ти їм назначив, і по котрих
Вони пішли б аж по століттях мук
І блуканини! Дай мені сю ласку!
Нехай не марно я терпів і мучивсь,
Хай хоч моє останнє слово їм
Спасенним стане!»

З драматичної поеми «Каїн»

І в житті, і в мистецтві перемагає д о б р о та неосяжність обрїю, як
і в байці Езопа

ЖУРАВЕЛЬ І ПАВИЧ

Краще бути гідною людиною під бідним одягом, ніж нечесно жити в розкішному наряді.

Зі скромним журавлем сперечався золотокрилий павич, насміхаючись над його оперенням. Журавель відповів: «Але ж я злітаю з криком до самих зірок, а ти, як півень, ледь піднімаєшся над землею, і тебе ніколи не бачили в небі».

До чого це я? До того, що наша всіма любима Надія Савченко злетіла високо-високо, на недосяжну для більшості із нас висоту ЛЮДСЬКОЇ ГІДНОСТІ. То правда, що в екстремальних умовах проявляється сутність конкретної людини. Вона, Надія Савченко, красива

україночка, цілеспрямована та високопорядний військовослужбовець, несе в собі д у х Цицерона: «Нема нічого більш нестерпного, ніж ображення людської г і д н о с т і, і нічого принизливішого від рабства. Будемо ж зберігати їх або помремо з гідністю». З гідністю...

УКРАЇНО! ТИ ДЛЯ МЕНЕ ДИВО!

Україно! Ти для мене диво!
І нехай пливе за роком рік,
Буду, мамо горда і вродлива,
З тебе дивуватися повік...

Одійдіте, недруги лукаві!
Друзі, зачекайте на путі!
Маю я святе синівське право
З матір'ю побуть на самоті.

Рідко, нене, згадую про тебе,
Дні занадто куці та малі,
Ще не всі чорти живуть на небі,
Ходить їх до біса на землі.

Україно! Ти моя молитва,
Ти моя розпука вікова...
Громотить над світом люта битва
За твоє життя, твої права.

Василь Симоненко

Ось чого (гідності) бракує людині! Особливо українцеві, який століттями виховувався в рабстві! Ось чому нам так важко перемагати в собі ворога, особливо нашим вожакам, а тому: «Історія говорить правителям: будьте згідні з вашим віком, крокуйте з ним разом вперед, але рівним кроком... Ваша сила не у верховенстві влади і великих правах її — вона в г і д н о с т і вашого народу» (В. Жуковский). У г і д н о с т і в а ш о г о н а р о д у! Чи хоч один вершитель долі нашого люду подумав про це? Подумай, читач, сам! Частіше відбувається за сюжетом Івана Франка:

Та ви не думайте, що вища власть
Лишає так се діло, без призору!
Вона пильнує прав у всяку пору
І параграфів скривдити не дасть!

.....
А як обід готов, то відкладають
Найкраще м'ясо, хліб і відливають
В тарілку соломаху — ще густою,

Дадуть омасті і несуть хоробре
До президента. Той скоштує. «Добре!»
Тоді для нас розбовтують водою.

З «Тюремні сонети». 1889

«...для нас розбовтують водою». Не лише розбовтують водою, а й

ГОРДОН: НИКОМУ ИЗ НАШЕГО РУКОВОДСТВА САВЧЕНКО В УКРАИНЕ НЕ НУЖНА

Журналист и депутат Киевского городского совета Дмитрий Гордон считает, что руководство Украины не прилагает достаточных усилий для освобождения арестованной в России украинской летчицы, народного депутата Надежды Савченко, поскольку после возвращения в страну она сможет претендовать на высшие государственные должности. Такое мнение Гордон высказал в эфире программы «Эхо Украины с Матвеем Гананпольским» на телеканале News One.

«Я глубоко убежден, что государство Украина не то что мало делает, чтобы Надежда вернулась домой, а практически ничего не делает. Все это голословные декларации. Почему? Потому что ни одному политику, который наверху, Надежда Савченко не нужна. Она единственный на сегодняшний день национальный герой Украины. Не герой только за полученную звездочку (у нас эти звездочки покупали и продолжают покупать), а настоящий герой, человек, который ради своей страны страдает и готов идти на гибель. Я уверен, что это человек поступка, если надо будет, она пойдет на смерть и умрет», — сказал Гордон.

По его мнению, если Савченко вернется в Украину, «акценты сместятся».

«Она может баллотироваться в президенты, стать премьер-министром или генеральным прокурором. Кем угодно! И народ за ней пойдет, потому что она доказала свое право вести народ за собой. Поэтому непредсказуемая, несломленная, имеющая опыт страдания за правое дело Надежда Савченко — я убежден в этом — никому из нашего руководства сегодня в Украине не нужна», — подчеркнул журналист.

Гордон назвал Савченко волевым, целеустремленным и бесстрашным человеком. «Редчайший феномен. Упрямая, верящая в свои убеждения. Жанна д'Арк», — отметил он. Журналист сравнил ситуацию

с Савченко и заключение лидера «Батьківщини», экс-премьера Юлии Тимошенко во время президентства Виктора Януковича. Тогда Тимошенко, по убеждению Гордона, своим соратникам тоже не нужна была на воле. «Думаю, они даже Януковичу доплачивали, чтобы он держал ее в тюрьме. Зачем такой сильный человек здесь, если можно рулить самим?», — заявил он.

Сегодня путей освобождения Савченко много, уверен журналист. По его убеждению, украинские власти могли связаться со спецслужбами других государств, например, Израиля, для консультаций.

«Израиль — это государство, у которого есть свои принципы. Когда дело касается интересов граждан Израиля, они плюют на всех. Они вылетают в Энтеббе, чтобы забрать своих (в 1976 году самолет, выполнявший рейс Тель-Авив — Париж, с 260 людьми на борту захватили боевики пропалестинских организаций и переправили его в аэропорт Энтеббе вблизи столицы Уганды Кампалы. Затем боевики разделили пассажиров, оставив в заложниках израильских граждан и экипаж, который отказался уходить, всего — 106 человек. Спустя неделю около 100 человек из израильского спецназа взяли штурмом здание терминала. В результате операции погибли четыре заложника и командир спецназа Генштаба израильской армии Йони Нетаньяху — родной брат нынешнего премьер-министра Израиля Биньямина Нетаньяху. — «ГОРДОН»). Они находят фашистских убийц в любой точке земного шара, крадут их, вытаскивают, усыпляют, вывозят — плевать на все. Или меняют 100, 200 арабов на одного израильского капрала. То есть гражданин Израиля превышает всего. Хотя кто-нибудь из украинских власть предержащих связывался с «Моссадом», хоть кто-нибудь спрашивал у руководства Израиля: «Ребята, а как бы вы поступили в данном случае?», — отметил Гордон.

Украина кишмя кишит ГРУшниками и ФСБшниками, так задержите их и меняйте! Но не делают же этого. Не нужна, значит, Савченко здесь. По его мнению, освобождению Савченко могло бы помочь задержание нескольких высокопоставленных российских офицеров на Донбассе.

«Сколько — спросите об этом у военных — задерживали российских генералов, офицеров ГРУ, армии, ФСБ на территории Украины, в Донецкой и Луганской областях? Их не меняли, а отпускали — или за бабки, или по приказу сверху, из Киева. Солдаты берут в плен, а

им говорят: «Отпустить!». Проконсультируйтесь с «Моссадом», что надо делать в ситуации с Савченко. Задержите сколько нужно офицеров и генералов. Украина кишмя кишит ГРУшниками и ФСБшниками, так задержите их и меняйте! Но не делают же этого. Не нужна, значит, Савченко здесь», — резюмировал журналист.

Надежда Савченко, которая воевала на Донбассе в составе украинского батальона «Айдар», была взята в плен боевиками в июне 2014 года в Луганской области, а затем вывезена в РФ. В конце июля 2015 года над ней начался судебный процесс. Летчица обвиняется в убийстве двух российских журналистов в Луганской области, в покушении на убийство еще одного журналиста и незаконном переходе границы. Свою вину она не признает. Прокурор требует назначить ей наказание в виде 23 лет колонии общего режима.

Суд проходит в городе Донецке Ростовской области, сама украинка содержится в СИЗО города Новочеркасска. 17 декабря суд продлил срок содержания Савченко под стражей до апреля 2016 года. В тот же день она объявила голодовку. 3 марта 2016 года в суде состоялись финальные прения. Ожидалось, что после выступления адвокатов Савченко с последним словом выступит сама украинка. Но судьи внезапно прервали заседание, после чего Савченко объявила сухую голодовку. Вчера и сегодня летчицу посещали украинские дипломаты. По их словам, видимого ухудшения состояния ее здоровья нет (За матеріалами сайту <http://gordonua.com/>).

З боєм у серці та поволокою в голові прочитав я цю статтю... І подумав: справді, наші перші особи держави щось інколи кажуть у цьому напрямку, але в'яло, ліниво, без пафосу, без відчуття щирості, щось на зразок сенсу, як каже народна

РОЗПОВІДЬ

Питає, звідкіль я прийшов та що знайшов. Ходив я десь-то та знайшов дещо, та коли я що або абощо, то нехай мені абищо. От що, а не то що, а ви кажете, що там що чи абищо! Нехай мені бозна-що, коли збрехав що про що або нащо!

Ця розповідь характерна багатьом із нас, а для наших політиків — це не «дещо», а «абищо». Іде війна, гинуть люди, голодує і зневіряється

велика кількість люду в Україні, а значна кількість політиків (і не лише політиків) знаходять час на «бозна-що». І не бачать, і не чують тих, про яких писав ще Степан Руданський:

...В кінці поля є тополя,
Могила під нею;
Там присипали Івася
Сирою землею.

На високії тополі
Чорний ворон криче.
Над могилою сирою
Ганнусенька плаче:

«Не ховайся, ясне сонце,
У хмарному небі:
Не підніму головоньки,
Не гляну на тебе!

Не збирайтесь, чорні хмари,
Попід небесами:
Дайте змити могилоньку
Дрібними сльозами.

Може, слізка пробереться
По землі сирії,
Пробереться і западе
В груди молодії!

І заб'ється його серце,
Як билось недавно!..
Може, він ще споглядає
За дівчину Ганну!..»

«Ой Ганнусю моя мила!
Не плач надо мною:
І в могилі моє серце
Б'ється за тобою!..

Иди, мила, в луг зелений,
Йди, моя Ганнусю:
Завтра рівно пополудні
До тебе явлюся!..

І з полудня до півночі
Будеш ти мні мила;
Од півночі до полудня —
Темная могила...»

І тут доречна неабияка щирість, переконаність, піднесеність, справжній героїзм Надії Савченко, який продекламували росіяни:

Я пишу из холопской России,
Где все смерды поджали хвосты.
Дорогая Надежда-Надіє,
Разрешите быть с Вами на ты!
Вий пускай на тебя поднял веки, -
Дух бесстрашия неодолим.
Восхищён и сражён я навеки
Героизмом неженским твоим.
Словно ты из металла такого,

Что не знает износа в борьбе.
Знаменитая В. Терешкова
Не годится в подмётки тебе.
В плен брала тебя чуть ли не рота.
(Трусые действуют исподтишка.)
Твоею волю сломит им охота,
Но тонка у пигмеев кишка.
Мстят здесь смелым со злобой
слепою,

Исступлѣнно грозя и кляня.
Потому и воюют с тобою,
Что боятся тебя, как огня.
Над тобой измываются вдосыть,
И вопят лизоблюды: «Агу!..»
Все они рождены, чтобы ползать.
Не дано взмыть червям в высоту.
Что тебе их решѣтки и роба
И «крутой» фээсбэшник-следак?
Ведь не зря окрестила Европа
Украинской тебя Жанной Д'Арк.
Вот кто воин! — Учитесь,

мужчины,
Асы битв, ратных дел мастера!
За свободу и честь Батьківщини
Встала храбрая ваша сестра!
Пусть клеймит тебя жалкий
невежда
И расправу готовит Москва.
Ты не сдашься — и, значит,
надежда
На победу сил света жива!

14 февраля 2015 г.

*С уважением, Александр Бышев,
Орловская область, пос. Кромы*

Сьогодні можна сказати й таке: вся Україна в піднесенні та захопленні від героїчної поведінки Надії Савченко; вся Україна в своїй історії давно не спостерігала такого воістину глибинного геройського вчинку в ім'я України, як це зробила Надія Савченко; ніхто і ніколи не зробив так багато для слави України, як Надія Савченко; ще багато часу українці, люди з гідністю в усьому світі будуть асоціювати Надію Савченко, її звитяги, зі світлим небом, ранніми сонячними промінчиками, усміхненим соняшником, росинкою на барвінковому цвіту, з малятком у груді мами... І навіть Надія Савченко — найбільш ефективний лікувальний засіб для України й, який українців у цей невизначний час драми та трагізму нашої історії. Словоблуддя та невизначеності наших і псевдонаших (таких більше) провідників усіх рангів.

Сьогодні, в останній ДЕНЬ судилища над тобою, Надіє (22 березня 2016 року), у день винесення вироку, який можна порівнювати зі злочинними, надлюдськими вироками Адольфа Гітлера, Йосипа Сталіна..., я з пафосом можу проголосити: Надіє, Надіє Савченко — ти непорівняно високо піднялась своєю сміливістю, гордістю, світлістю, мужністю, якістю життя наді мною, всіма українцями останніх двох віків, заради України й українців. Тому ти, Надю, і сьогодні, і завтра, і післязавтра слугуватимеш взірцем для всіх, хто вважає себе українцем, пов'язує себе з Україною!

Не мені (й не тобі, читачу) вкладати в уста Надії слова тих чи інших віршів, але ж спробувати можна:

Помилуй мене, Отче, що єси...
І воскреси не в сні, а наяву:
...Мене живцем, було, кусали пси
і гризли до костей, а я — живу!

А я живу, бо ще не судний день,
бо в пеклі зла не час душі палати.
Не буде правди на Землі й ніде,
як правитимуть Всесвітом пилати.

Помилуй грішних, Господи, й прости,
Хоч прощення благати нам не гоже.
Над банями церков блищать хрести,
Та чи горить у душах Слово Боже?..

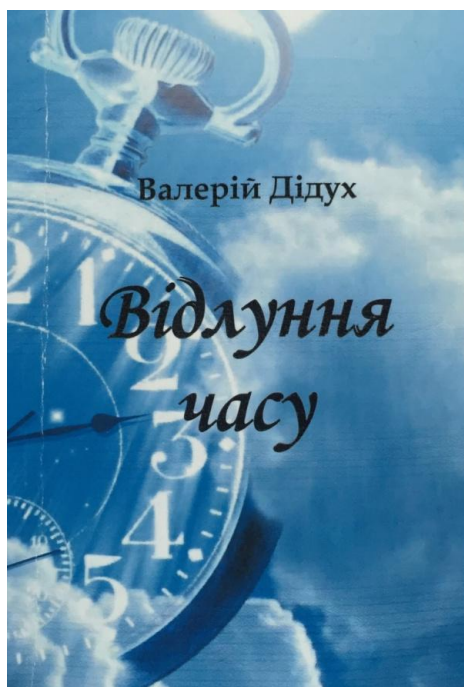
Не докір... То дзвенить моя сльоза,
котра в ночі та в день лупає тишу.
Народе мій, я ще не все сказав,
то сповідь серця у піснях залишу...

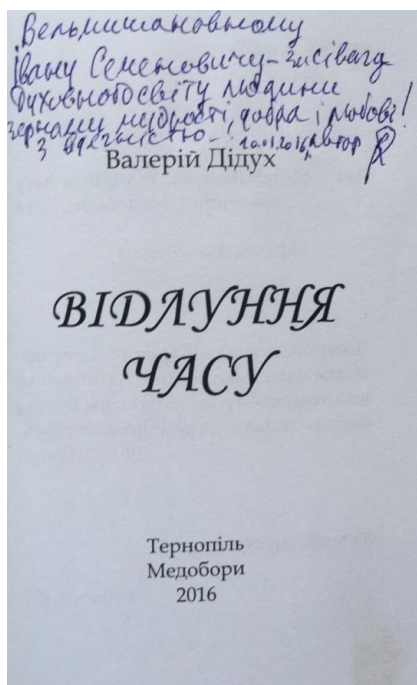
Ярослав Ткачівський

Минуло багато часу відтоді, як я це писав про Надію Савченко. З'явилося багато фактичного матеріалу, який унеможливорює піднесення щодо Надії. Але я залишаю свою думку перших днів після визволення Савченко. Хотілося б, щоб вона підтвердилася.

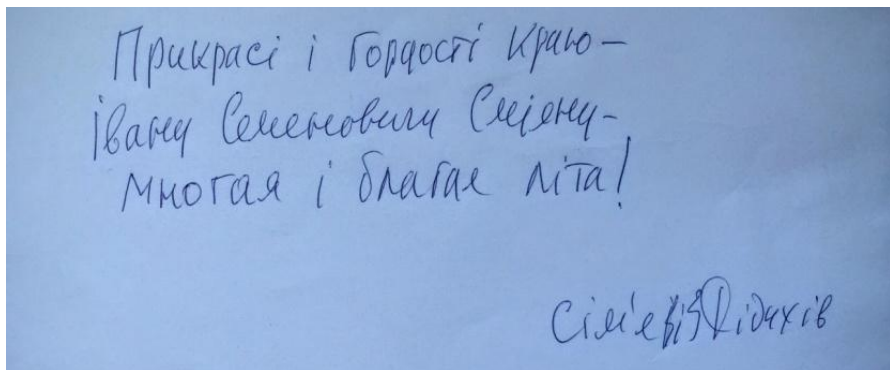
Ну що ж? Пора вже переходити від піднесених почуттів до буття. Правда, не все те, що ми називаємо «буттям», є ним. Ось зверніть увагу на цю збірку віршів «Відлуння часу» доцента кафедри фізики нашого університету Валерія Дідуха, що відлунює часи минувшини і сьогодення, віддзеркалює грані людського зорепаду й одвічні духовні устремління людини.

Кожного року Валерій Дідух видає для нас 1–2 збірки й дарує їх, у тому числі й мені. На цій збірці такий приємний для мене дарчий напис: «Вельмишановному Івану Семеновичу — засівачу духовного світу людини зернами мудрості, добра і любові! З вдячністю. 10.01.16 р. Автор (підпис).

А на конверті, де була ця книга, Валерій Дідух написав: «Прикрасі і Гордості краю — Івану Семеновичу Сміяну — многая і благая літа! Сім'я Дідухів».

Ми постійно обмінюємося власними книгами. Таким чином збагачуємо своє і своїх близьких життя. Щось підкреслюючи:

Ховає час минувшини сліди
На теренах і у душі народу.
Не безталанним же він був відроду
І знав, для чого йти й куди.
Та стали його розривати чвари,

Й губився в часі його слід...
Багато зла принесли нам татари,
Та стократ більше — з Півночі
сусід.

...Щось заново усвідомлюючи. Наприклад, що таке

БАТЬКІВСЬКА ХАТА

Збирала ти родину і гостей,
Ти розділяла з ними радощі і біди,
Скільки ж тебе відвідало людей,
На раду йшли і родичі, й сусіди.
Здригалася від сміху і пісень,
І дарувала спокій і наснагу,
Й перед іконою стрічала день,

Від тебе слід тягнувся й до Гулагу.
Ти знала все, що діється на світі,
Події не минали й твій поріг,
Твоїм теплом були серця зігріті...
Батьківська хата — храм і оберіг...

...Щось поглиблено сприймаючи:

Різні іпостасі має гріх:
Слово, вчинок, діяння...
Це ж він є джерелом лих
І часів протистояння.

Це лиш деякі перли Валерія Дідуха, людини, яка постійно творчо, цілеспрямовано, різнобарвно сприймає навколишній світ та пам'ятає, що «Є три речі, які не повертаються зворотно: час, слово і можливість». А тому він в постійному дійстві та незмінно активний. Таким він вродився. Як в байці Езопа

ЕФІОП

Одна людина купила ефіопа. Вона подумала, що колір його шкіри став таким від недбайливості колишнього господаря, а тому, як тільки привів його додому, заходився його відмивати всіма водами, і всіма лужними речовинами. Але шкіра, якою була, такою і залишилась, а від його зусиль ефіоп лише захворів.

Байка свідчить, що, яка людина є від природи, такою і залишиться.

Так що, Валерію, ніхто тебе вже не змінить. Як і мене. І це — добре.

Дорогой Иван Семенович!

Вас и Вашу семью душевно поздравляю с Новым 2016 Годом и Рождеством Христовым!

Пусть здоровье входит в дом
Новогодним вечерком
И подарит светлый праздник,
Много радости и счастья!
Обезьянка к нам идет —

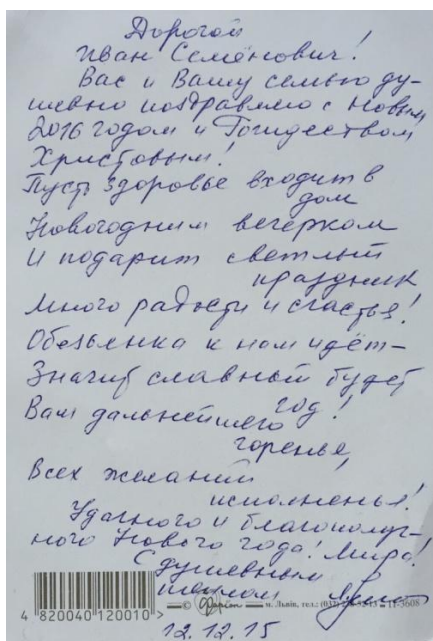
Значит славный будет год!
Вам дальнейшего горенья,
Всех желаний исполненья!

Удачного и благополучного Нового года! Мира!

С душевным теплом подпись

12. 12. 15.

І через 37 днів я отримую від Людмили Василівни ще й чудовий лист:

Дорогий Іван Семенович!

Щиро вдячна за Ваш новорічний подарунок і зворушена тим, що Ви приділили стільки уваги моїй особистості в Вашій черговій книжці «День змінюється днем».

Книга насичена ще одним відрізком Вашого життя і цілої плеяди оточуючих Вас в різні часи людей. Немає меж Вашим творчим спрямування. Бажаю і в подальшому світлої пам'яті, натхнення і невичерпної працездатності.

11–12 березня буду в Тернополі на конференції анестезіологів. Рада буду з Вами зустрітися.

З великою повагою
19. 01. 2016

підпис

Дорогий Нан Сіменович!
 Щиро вдячна за Ваш доброзичливий
 подарунок і зворушена тим, що
 Ви приділили своїм увагу моїм
 особистості в Вашій керівній книж-
 ці «Десять звитностей днів».
 Книга насичена щоденним
 відрізком Вашого життя і ці-
 лій низки оточуючих Вас в
 різні часи людей. Книга
 мене Вашим творчим спря-
 муванням. Бажаю і в по-
 дальшому світлої пам'яті,
 натхнення і невсипної
 працездатності.
 11-12 березня буду в
 Тернополі на конференції
 анестезіологів. Рада буду
 з Вами зустрітись.
 З вашою
 повагою
 Л. Усенко
 19.01.16

Член двох академій наук, професор, доктор медичних наук, Лікар, Вчений, Педагог, Організатор вищої медичної школи та охорони здоров'я..., мама трьох синів Людмила Василівна Усенко і сьогодні залишається невтомною творчою особистістю. Вона увібрала в себе одночасно наукову допитливість і необмежений політ поезії: «У н а у ц і керівником є розум, а в поезії — смак, уподобання. Мета першої — правда, одноманітна і неділима; другої — краса. Різноманітна і багатообразна» (К. Колтон).

Усе то так. Як і те, що «Існує лише одна безсмертна сила, яка переживе династії, догми, класи, — це сила творчої праці» (Жан Жорес.

1859–1914). Як і те, що «В молодості навчаються, а в старості розуміють» (Марія Ешенбах). Розуміють і те що

Проходять дати і літа.
Трамбують пам'яті тривогу.
Мою ведуть по ній тривогу —
Сліди снігами заміта.
Круг друзів ув імлі розстав —
І не чекай на допомогу.
Проходять дати і літа,
Трамбують пам'яті дорогу.

Хотів — але не розпитав,
(Мо' так було угоднo Богу).
А ми розірвемо облогу?!
Чи мо' облога та свята? —
Проходять дати і літа.

Микола Боровко

Якось непомітно зачепив останній період людського життя — старість, про який з оптимізмом 104-літнього Андрія Ворона скажу так:

— Діду, ви не старієте, — кажуть мені якось.
— Мені ніколи старіти, — відповідаю.
— Та хіба старості можна уникнути?
— Я завжди в дорозі і вона не встигає за мною, — віджартовуюсь.
— А смерть? Від неї ж не відкупишся. Що на це скажете, діду?
— Свого часу я з нею домовився: «Я не лізу в твої справи, а ти не пхайся в мої». От і живу... (із книги Мирослава Дочинець «Многії літа. Благії літа»).

Чому ж діду Андрію вдавалося бути бадьорим, з життєвим піднесенням, незважаючи на штучну радість «окремих» усіх віків? (Питання, читачу, на «засипку»).

Внутри все было пышно: на столах
Пестрели разноцветные клеенки,
И люстры отражались в дзеркалах,
Как звезды в луже; моськи и болонки
Встречали шумно каждого в дверях,
Одна другой несноснее, а дале
Зеленый попугай, порхая в зале,
Кричал бесстыдно: «Кто пришел?.. Дурак!»
А гость с улыбкой думал: «Как не так!»
И, ласково хозяйкой принимаем,
Чрез пять минут мирился с попугаем.

Дід Андрій знав, що існують і

НАЙНЕБЕЗПЕЧНІШІ

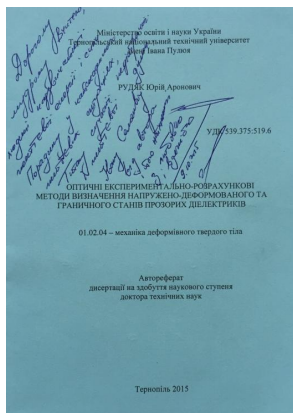
Нині з-поміж решти недолугостей маємо ще й позбутися карликів, що вмостилися на наших шиях. Раз по раз здається (свідком була не одна епоха), що світ перенаселений ними — великими і малими — і перебуває у їх розпорядженні. Карлики неабияк небезпечні: своєю брехнею по-злочинному відтіснили правду і правдою здається їхня брехня. Вони своє нахабство назвали сміливістю, марнослів'я — величчю душ, донощицтво — патріотизмом, і так, перейменувавши згубне для людської сутності, примусили всіх довкола визнати зло за добродійство. Суди їх беззаконні, вони аплодують, коли невинно засудженого вбивають; магія їх свавілля, немов мор, інфікує людей, трансформуючи всіх довкруг на карликів. Зляканий тими потворами, народ, бувало випрошує у них життя, а за нього віддає на жертвовник святої боротьби ближніх, найдостойніших...

Можеш подумати враз, доскіпливий нащадку, незважаючи на найтвердіші орієнтири, що ніякого Храму душі не було ніколи, світ — пустеля без святинь і дає право на злочин. Тебе переконають, що ти малорос — малорослий, тобто карлик, а ти протестуєш і тому малим не станеш: малорос — не поневолений українець, а скалічений безпам'ятством покруч.

Недоростки безсилі, сильна лиш мана страху, які ті спускають на нас. Позірна карлицька влада неминуче породжує навколо себе вакуум — народ же завжди знаходив шлях до Храму (Роман Іваничук).

Яке різноманіття, яке різнобарв'я життя? Я завжди дивувався тому, що немала кількість людей вважає життя монотонним, не цікавим, однаковим... Це ж необхідно бути глухим, сліпим..., щоб не помічати відмінностей між кожною людиною, між кожною рослиною, між кожною твариною, між кожною хмариною... В своїх книгах я говорю про багатьох конкретних людей, людей різних, людей цікавих, людей непередбачливих... І кожна людина має свою привабливість, свою цікавинку, своє відлуння в цьому світі...

Ось ви лише погляньте на це людське диво... Юрій Аронович Рудяк дарує мені свій автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня доктора технічних наук із таким надзвичайно приємним для мене написом: «Дорогому мудрому Вчителю, людині надзвичайної життєвої енергії і сили, Пораднику у найскладніших життєвих ситуаціях, Титану сучасної педіатричної і життєвої думки, Івану Семеновичу. Від автора і його натхненника. З любов'ю і вдячністю. 9.10.2015. Підпис».

Юрій Рудяк — чоловік моєї учениці, доцента кафедри педіатрії Віри Василівни Стеценко. Ця пара настільки дружня, що я жодного разу не спостерігав їх окремо один від одного протягом більш як двох десятиліть. Вони можуть один одному сказати словами Олександра Грязнова таке:

У серця із очима договір:	Нерідко очі образом твоїм
Взаємністю полегшувати муки,	І серцю дозволяють милуватись.
Коли без тебе знемагає зір	Натомість серце пропонує їм
І серце потерпає від розлуки.	Любовним мріям віддаватись.

В очах чи серці завжди поруч ти;
 Хоч ти відсутній, все одно зі мною.
 На відстань думки можеш ти піти,
 Я буду з нею, а вона — з тобою.

Мій зір тебе малює і в-ві сні,
 Щоб серце й очі радувати мені.

Але я продовжу про Юрія Рудяка. Свого часу він залишив наукову і педагогічну роботу, будучи кандидатом наук, і довгі роки займався бізнесом. Хто міг подумати, що людина після тривалих бізнесових років може успішно увійти в науку? Мало хто може повірити в таке диво. Але воно сталося з Юрієм Рудяком. Він повернувся в лоно науки і за дуже короткий час зумів очолити кафедру фізики в нашому університеті та підготувати і захистити докторську дисертацію. Це дуже важливий доказ того, що цілеспрямована людина здатна домогтися неймовірного. Цей приклад заслуговує на відтворення його в короткометражному фільмі для молоді, нашої молоді, яка нерідко надіється на «щось», а не на свою вправність.

Одночасно я хотів підкреслити, що, як правило, таланту притаманна й доброзичливість. Це повною мірою стосується Юрія Рудяка. Ось що підтверджує цю думку. Після майже 17-річного ректорства, маючи численних друзів різного рівня, лише Юрій Рудяк запропонував мені використовувати для власних (моїх) потреб його легковий автотранспорт. І я ним користувався для поїздок на сесію Академії медичних наук, відкриття музею мого колеги (колишнього ректора Київського медичного вузу) академіку Євгенію Гончаруку та ін. Щось подібне було і вдруге в моєму житті, коли Григорій Корицький, головний лікар обласної клінічної лікарні, де я 33 роки завідував кафедрою (клінікою) педіатрії, запропонував мені транспорт лікарні для доставки на роботу в зимові дні.

Як мені щастило в житті, як багато я зустрічав добрих людей, які прикрашали моє життя (сподіваюся, читачу, ти також)!

Співи, співи... Скільки співу

Скрізь: на небі, на землі...

Ліс співає, вітер, річка,

І дзвенить дзвінок у млі.

І чому це?... Що за свято?

Глянув в серце.. і завмер...

Хтось простяг мені обійми...

Знаю, знаю вже тепер.

Олександр Олесь

Світ до того часу існуватиме, поки не зникнуть цілеспрямовані, працездатні, люблячі серця! А їх у сьогоденні чимало. І всі вони навколо нас.

Ось гляньте. У моєму селі Білка, де я народився, проживав учитель Олексій Васильович Коробейник (він недавно залишив нас). Так він виявився настільки неспокійною та працездатною людиною, що зумів

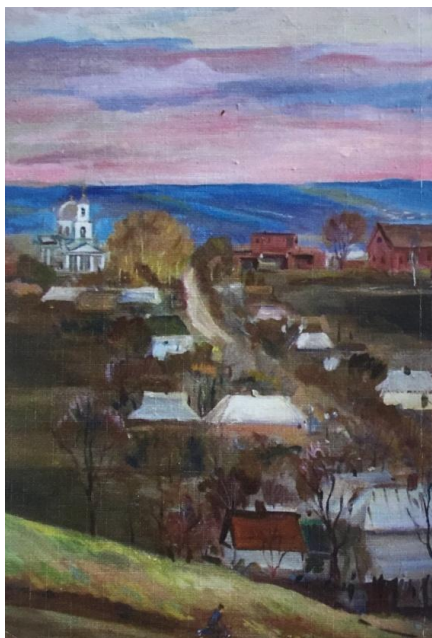
написати понад десяти книг про своє (і моє) село. Скільки він об'їздив міст (архівів, бібліотек), зі скількома старожилами він зустрічався?.. І все це робив лише завдяки своєму ентузіазмі... та й ще в період найбільш корумпованого капіталізму в світі, в моїй Україні.

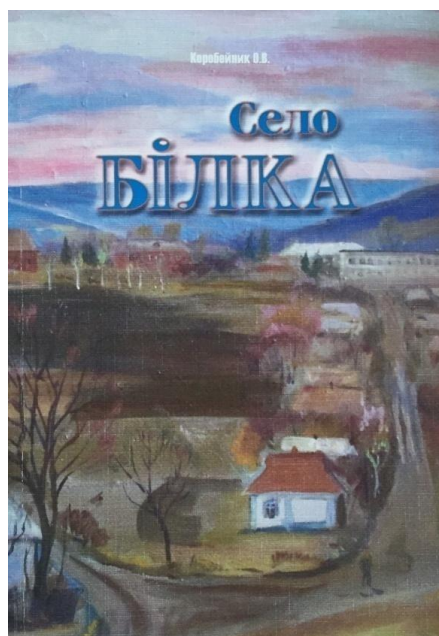
А це його остання книга «Село Білка», яку вже випустила у світ його сім'я. На першій сторінці напис: «Івану Семеновичу Сміяну на згадку про Олексія Васильовича Коробейник. Остання робота. Сім'я Коробейник.

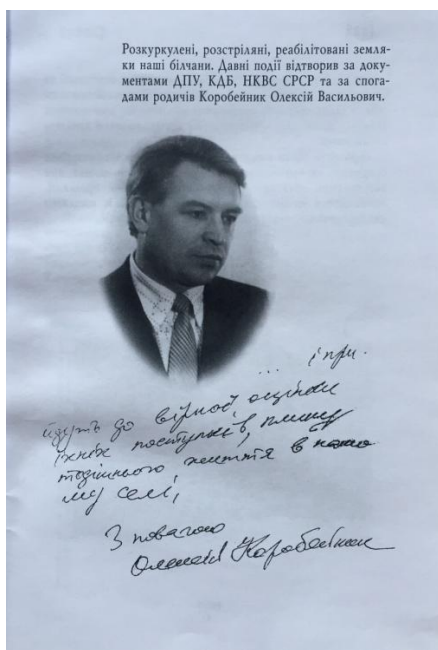
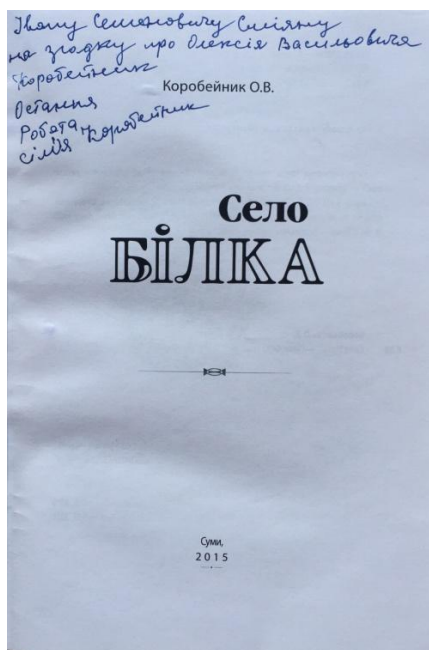
На 3 сторінці над фотографією Олексія Коробейника надруковано: «Розкуркулені, розстріляні, реабілітовані земляки наші білчани. Дані події відтворив за документами ДПУ, КДБ, НКВС СРСР та за спогадами родичів Коробейник Олексій Васильович».

І рукою Олексія Васильовича написано: «...і прийдуть до вірної оцінки їхніх поступків, плину тодішнього життя в нашому селі.

З повагою Олексій Коробейник»

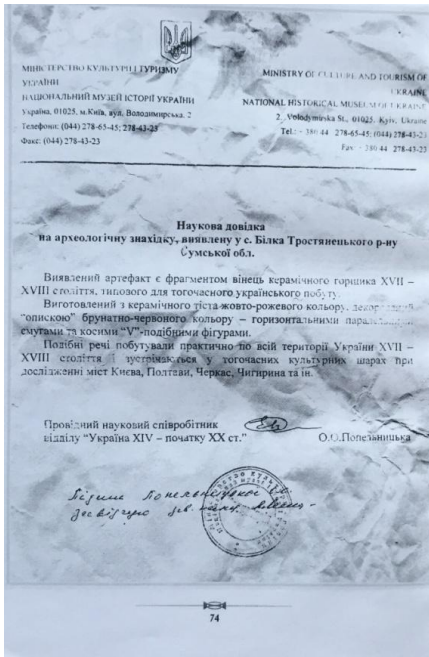

Ми, читачі цієї книги, також з повагою, глибокою повагою ставимося до великого трудівника свого (мого) села, своєї України, свого народу КОРОБЕЙНИКА ОЛЕКСІЯ ВАСИЛЬОВИЧА.

Допитливість Олексія Коробейника не має меж... Дивіться, що він знайшов на своєму городі:

На цю знахідку Національний музей історії України видав йому таку

**Наукова довідка
на археологічну знахідку,
виявлену у с. Білка Тростянецького р-ну Сумської області**

Виявлений артефакт є фрагментом вінець керамічного горщика XVII–XVIII століття, типового для тогочасного українського побуту...

А це лист дружини Олексія Коробейника, який супроводив книгу:

Здравствуйте, Иван Семенович. Бандероль получили, большое спасибо. Высылаем Алешину последнюю книгу.

У нас пока все хорошо, но развал села идет полным ходом. Сейчас нас хотят присоединить к Тростянцу, значит, школу закроют, библиотеку закроют, садик детский закроют и работы людям нет в селе. Так что мы полностью согласны с Д. Байроном про нелюбовь до своєї країни. Геть не розуміємо, нащо нам та Європа здалась.

До свидания. P.S. Еще раз благодарим за книгу. В. М. Коробейник.

Здравствуйте Иван
Семенович. Бандерюк
получил, большое спасибо.
Восхищен Александром
последнюю книгу.

У нас пока всё хорошо,
но развал себя идет
помогите ходят. сейчас
нас хотят присоединить
к Троицкому, знают
школу закрыли, библиотеку
закрыли, садик детский
закрыли и роботы
модели не в себе.

Так что мы полностью
согласны с Д. Бандерюком
про немцев до своей страны.
Теперь мы разделим, потому что
та Европа здесь.

До свидания
D.S.
Еще раз благодарим
за книгу.
В.М. Коробейник

Ось такі ми, білчани! Знай наших! На обкладинці — фрагменти картини сумського художника Майстренка для голови колгоспу імені Володимира Ілліча Овчаренку Івану Івановичу с. Білки — моему другу по школі. А на малюнку відображена вулиця Козлівка (тепер Ткаченка), на якій проживає (і тепер) мій друг юності — Коробейник Федір Гаврилович.

Ба, який тісний світ. Людей на землі не така вже велика кучка. Так що немає ніякого сенсу сваритися. А тим більше воювати. Люди! Будьте людьми! Давайте зробимо так, щоб ми чогось не

ЗАБЫЛИ

Икона висит у них в левом углу —
Наверно, они молокане, —
Лежит мешковина у них на полу,
Затоптанная каблуками.

Кровати да стол — вот и весь их уют, —
И две — в прошлом винные — бочки, —
Я словно попал в инвалидный приют —
Прохожий в крахмальной сорочке.

Мне дали вино — и откуда оно! —
На рубль — два здоровых кувшина, —
А дед — инвалид без зубов и без ног —
Глядел мне просительно в спину.

«Желаю удачи!» — сказал я ему.
«Какая там на хрен удача!»
Мы вышли с ним, посидели в дыму, —
И начал он сразу, и начал!..

«А что, — говорит, — мне дала эта власть
За зубы мои и за ноги!»
А дел — до черта, — напиваешься всласть —
И роешь культами дороги.

Эх, были бы ноги — я б больше успел,
Обил бы больше порогов!

Да толку, я думаю, — дед просипел, —
Да толку б и было немного».

«Что надобно, дед? — я спросил старика.
«А надобно самую малость:
Чтоб — бог с ним, с ЦК, — но хотя бы ЧК
Судьбою интересовалась...»

Владимир Высоцкий

Господи! Скільки дрібних, а іноді й не зовсім дрібних уколів завдає людина людині, про що пише й Василь Симоненко:

СИНГАЙ

У Бульби був син
У сина — Андрій
(пішов до полячки на шмиги!).
Гоголь не знав,
що таке перегній,
в руках не тримав мотиги.
Птиця не перетне Дніпро, —
Дряпав Гоголь в екстазі.
Мені говорив мій брат Петро,
що має
той Гоголь —
мене на увазі.

Усе це було з нами, усе це залишається з нами... Про все це писав ще раб Езоп (VI с. до н. е.):

КУРИЦА И ЛАСТОЧКА

Курица нашла змеинные яйца, бережно их высидела, и они треснули. Увидела это ласточка, и сказала ей: «Глупая! Зачем вырастила ты таких детенышей, которые, чуть подрастут, тебя же сгубят первую!»

Так никакие благодеяния не могут укротить дурной нрав.

Але ж... Але ж ми, люди, мусимо пам'ятати й про п р о щ е н н я!
«...Упродовж вісімдесяти дев'яти пасторських паломництв за межі Італії протягом двох десятиліть між його обранням на папство та відкриттям Великого ювілею, Іван Павло II за різних обставин заторкнув питання

потреби Церкви у прощенні за переступи її синів і дочок. Чимало питань папи про Боже прощення стосувалося гріхів проти єдності Церкви, хоч інші торкалися того, що світові мас-медіа вважали важливішими питаннями, а саме інквізиції, справи Галілея та європейських релігійних війн. Цей цілісний, безпрецедентний процес спільного церковного іспиту сумління досяг свого апогею у соборі св. Петра 12 березня 2000 року, у першу неділю Великого посту Великого ювілею, на який було призначено День прощення.

Він почався з того, що Іван Павло, одягнений у великопісний покаянний пурпур, улякнув в молитві перед статуєю Мікеланджело «Піста»: як Мати Церкви обняла розп'ятого Господа Церкви, так і Церква, сказав Іван Павло, повинна обняти того, хто помер за гріхи світу і просити прощення милосердного Отця. Поки процесія повільно посувалася наві базілики, хор співав Літанію до всіх святих, просячи прославлену Церкву заступитися перед Отцем як за Церкву в світі, так і за Церкву, яка очищається в чистилищі. Поруч з великим бронзовим балдахіном Берніні та головним вівтарем базілики поставили велетенське, понад двометрове розп'яття XV століття з церкви св. Марцела з сімома незаpalеними свічками; хрестові св. Марцела століттями поклонялися у Римі під час святих років. У своїй проповіді Іван Павло просив цілу Церкву стати «перед Христом, який з любови взяв на себе нашу провину» і зробити *«глибокий іспит сумління», «простити і просити прощення!»*. Протягом років підготовки до Великого ювілею Церква робила іспит сумлінню щодо самого минулого; тепер вона повинна зробити іспит сумління щодо теперішнього, питаючи себе «якими є наші обов'язки стосовно атеїзму, релігійної байдужості, секуляризму, етичного релятивізму, порушення прав на життя, нехтування убогими в багатьох країнах». У світі, безсумнівно, є відступництво і невірність; якою мірою відступництво і недогляд християн створили сучасність, яка немов забула про Бога?

Відтак загальні прохання про заступництво під час меси набрали форми семи визнань гріхів та прохання Бога про прощення, а після кожної з них один з прелатів, висловлюючи прохання, запалював одну із семи свічок біля розп'яття св. Марцела. Кардинал Бернардін Гантен, декан Колегії кардиналів зробив загальне визнання грішности християн в

істрії; папа попросив Бога прощення за ці гріхи; ціла конгрегація тричі заспівала Kyrie eleison («Господи, помилуй»). Те саме повторилося, коли кардинал Йозеф Ратцінгер попросив Божого прощення за ті випадки, коли християни «використовували методи, несумісні з Євангеліями, виконуючи свій священний обов'язок захисту правди». Кардинал Едвард Кіссіді поросив Бога прощення за гріхи християн проти єврейського народу. Архієпископ Стефан Фуміо Гамао згадав гріхи християн «проти любови, миру, прав народів і пошани до культур та релігій», а кардинал Френсіс Арінзе спом'янув ті гріхи, які були скоєні проти гідності жінок і єдності людства. Архієпископ Франциск Ксаверій Нгуен Тхуан завершив визнання, просячи Божого прощення за гріхи християн проти прав людини, включно з нехтуванням гідності новонароджених. Коли вже всі сім свічок горіли, Іван Павло II повільно підійшов до розп'яття св. Марцела і, як знак каяття та прохання Божого прощення, обняв його і поклонився йому...» (З книги Джорджа Вайтеля «Папа Іван II: перемога свободи, останні роки, спадщина». 2013).

Так-то так. А на думку приходить, що настав час,

ПРИЙШЛА ПОРА ПРОСИТЬ ПРОЩЕННЯ

Дай Боже всім благословення,
Хай благодать зійде на нас,
Прийшла пора просить прощення
І для покути слухний час.
Може, і я у буднях сірих
Десть просто перся напролом,
Чи лихословив, чи не вірив,
Чи на добро віддячив злом.
А може у лихі години
Не так приймав, не тим гостив,
Пробачте всі мої провини,
Аби Господь мені простив.
У молитвах слова священні,
А кожна буква має зміст,
Я прошу вашого прощення,
Простіть мене, бо завтра піст.
Якщо в душі живе образа,

Десь притаїлась і не спить,
Давайте пробачатись разом,
Простіть мене і Бог простить.

Борис Калус

Прощення... Прощення — це надзвичайно велика с и л а духовного натхнення людини, воно (прощення) підносить до небес людину, яка простила за гріхи іншу людину. Ось чому я завжди прощав усіх, хто випадково ображав або мав намір образити мене. Повірите ви мені, читачу, чи ні, але я не мав ніколи ворога у своїй душі, а тим більше почуття помсти. Коли в мене виникали якісь непорозуміння, я завжди задавався питанням: що ж я не так казав, що я не так зробив?..

А тому мені близька думка Іоганна Гете (з «Посвящения»):

Придите же, друзья, когда дорогой
Вам станет трудно бремя дней нести
Или когда удача, как из рога,
Свои цветы рассыплет на пути.
Навстречу дням грядущим выйдем в ногу
И будем жизнь счастливую вести.
Когда же всех оплачут нас, то внуки
Любовью нашей будут жить в разлуке.

Переклад Б. Пастернака

На цій фотографії ми з Леонідом Якимовичем на урочинах, присвячених 55-й річниці нашого вузу, коли я зауважив йому, що він пошив для мене більш розкішну мантію, ніж собі. У нас із Леонідом Ковальчуком не завжди були рівними стосунки, але нас рівняє думка Тараса Шевченка:

Все іде, все минає — і краю немає.
Кудись воно ділось? відкіля взялось?
І дурень, і мудрий нічого не знає.
Живе... умирає... одно зацвіло,
А друге зав'яло, навіки зав'яло...
І листя пожовкле вітри рознесли.
А сонечко встане, як вперше вставало,
І зорі червоні, як перше пилили...

А тому всім нам слід пам'ятати, що, незважаючи на постійні чвари не лише «нагорі», а й «унизу» різного ступеня напруженості, «сонечко встане, як вперше вставало // І зорі червоні, як перше, пилили». Почуйте, читачу, у цих двох рядках неабияку заспокійливість, життєстверджуючу вічність людини, всесилля п р и р о д и та мілкоту душі «офшорівців»...
Офшорівцями я називаю не лише тих, хто використовує офшори на свою

власну користь, а й інших людей, здатних порушувати закони країни, особливо своєї країни.

Моя філософія, мої спогади — це бажання залишити «життя» і після його особистого закінчення.

Спогади необхідні ще й для того, щоб в повній мірі не справдилися думки доцента нашого вузу, Валерія Дідуха:

Людьми забуті цвинтарі —
Подій минулих свідки.
Дізнатися, хто там лежить,
Тепер немає звідки.
Сховались у віках сліди
Тут не одного роду,
Тож пожинаємо сліди
Безпам'яства народу.

Чимало людей нашого суспільства вважають, що в Україні панує рейдерство, корупція... і живуть пригніченими. Я ж керуюсь і, раджу це іншим, першим уроком Регіни Бретт (двічі фіналіст Пулітцерівської премії):

ЖИТТЯ НЕСПРАВЕДЛИВЕ, ТА ВСЕ ОДНО ПРЕКРАСНЕ

Ця кепка завжди поверталася, щоразу дедалі більше зношена і полиняла, та не переможена. Таку традицію започаткував Френк.

Я пройшла перший курс хіміотерапії і навіть не могла собі уявити, що випаде все волосся. Згодом я побачила хлопця в бейсболці з написом «Життя прекрасне». Мені життя зовсім не здавалося прекрасним, і скидалося на те, що стане ще гіршим, тому я запитала хлопця, звідки в нього ця кепка. Через два дні Френк об'їздив усе місто, приїхав до мене додому і вручив мені таку саму. Френк справді надзвичайний. Малець за фахом, він обрав своїм життєвим кредо два простих слова: «Мені треба». Ці слова нагадують йому, що слід за все бути вдячним. Замість того, щоб казати: «Я мушу йти сьогодні йти на роботу», Френк каже собі: «Мені треба йти на роботу». Він не каже: «Я мушу купити харчі» — йому це треба. Не говорить: «Я мушу відвезти дітей на бейсбольне тренування» — йому це треба. І так у будь-якій ситуації.

Саме Френк надавав цій кепці такого ефекту. Вона була темно-синього кольору, з овальною нашивкою, на якій красувався оптимістичний девіз білими літерами. І життя було прекрасним, навіть попри те, що волосся і брови повністю випали і я дуже ослабла. Не носила перуку, натомість одягала цю кепку — це був мій виклик раку, мій плакат для всього світу. Люди полюбують витріщатися на лису жінку, тож вони отримали відповідь на свої зацікавлені погляди.

Поступово мій стан покращився, волосся відросло, і я відклала кепку, доки моя подруга не захворіла на рак, і тоді вона запитала мене про неї. Вона теж хотіла мати таку. Спершу я не дуже бажала віддати їй свою, бо вона була мені як талісман, оберіг. Але я повинна була передати її далі. Якби я не віддала кепку, фортуна напевне б від мене відвернулася. Подруга пообіцяла одужати і передати її іншій жінці. Проте вона повернула кепку мені, щоб я передала її ще комусь.

Ми назвали її «Хіміокепка». Навіть не знаю, скільки жінок носили її останні одинадцять років. Багато моїх подруг мали рак грудей — Арлін, Джой, Шрил, Кая, Шейла, Джоан, Сенді. Вони передавали кепку одна одній. Щоразу, коли кепка поверталася до мене, вона виглядала все більше пошарпаною і зношеною, але в кожній жінки по-новому горіли очі. Всі, хто носив щасливу «Хіміокепку», досі живі і здорові.

Торік я дала її моєму другові і співробітнику Патріку. У тридцять сім років у нього діагностували рак товстого кишечника. Я передала йому кепку, хоч і не була впевнена, що вона допомагає від будь-якого раку. Він розповів про неї своїй мамі. Розповів про те, що тепер став ланкою в ланцюзі тих, хто одужав. Його мама знайшла компанію «Життя прекрасне», яка виготовляла кепки та інші товари з цим девізом. Вона зателефонувала до компанії, розповіла їм історію нашої щасливої кепки і замовила цілу коробку таких самих. Вона надіслала їх найближчим друзям і родичам Патрика. Усі вони сфотографувались у них, тож його холодильник прикрашають фото його друзів з коледжу, їхніх дітей, собак і навіть садових скульптур, усіх у кепках із написом «Життя прекрасне».

Працівники компанії «Життя прекрасне» були надзвичайно зворушені історією, яку їм розповіла Патрикова мама. Вони провели загальні збори й організували акцію «в дусі мандрівної щасливої «Хіміокепки», яка полягала в тому, щоб підтримати когось, передавши

кепку. Вони надіслали Патрикові фото, на якому всі сто сімдесят п'ять працівників одягли ці кепки.

Петрик пройшов хіміотерапію, і зараз з ним усе добре. Йому пощастило — у нього не випало волосся, тільки поріділо. Він ніколи не носив кепки, але вона теж йому допомогла. Вона лежала на столику біля сходів, і він щодня бачив напис «Життя прекрасне», вона допомогла йому в найважчі моменти, коли хотів припинити хіміотерапію і вже майже опустил руки. Усі хто подолав рак, пройшов через це. Навіть ті, хто ніколи не хворів на рак, переживали такі дні.

Виходить це не кепка, а напис на ній давав усім нам сили жити і підтримує нас зараз.

Життя прекрасне.

Передавайте далі (із книги «Бог ніколи не моргає». 2015).

Так, я теж стверджую, що життя прекрасне, але лише для тих, у кого є

ДУШІ

Готов я сперечатись з усіма,
що душі є, хоч мислячі істоти,
буває, носять у собі пустоти,
в яких душі шукатимеш дарма.

нікому радощів не буде від роботи,
як у майстрів натхнених душ
нема.

Чи тешемо руками обома,
чи на кону виспівуєм до ноти, —

Хоч краплю вливай — і камінь оживає,
не охолоне кований метал,
в творінні кожнім тлітиме запал,
що трепетне у серці воскрешає.
Світ у життя повірив потойбічне,
тому що в людях відчував щось вічне.

*Із подарованої мені
Петром Тимочко
збірки віршів «Рідний клин»*

І при цьому, читачу, не погано було б пам'ятати й байку Езопа

ОСЕЛ И ЦИКАДЫ

Осел услышал, как стрекочут цикады; понравилось ему их сладкое пенье, стало ему завидно, и спросил он: «Чем вы питаетесь, чтобы иметь такой голос?» — «Росою», — ответили цикады. Стал осел и сам кормиться росой, но окошел с голоду.

Так люди, добиваясь того, что противно их природе, не достигают цели, и к тому же терпят великие бедствия.

Що ще тут додати?..

Лямент і гнів, і скрипка пісні —
Усе у храмі наших душ.
Зі сходу вітер знов надув
Морозні брязкоти залізні.
Ординці гадами полізли,
Щоб вигребти останню дуж.
Лямент і гнів, і скрипка пісні —
Усе у храмі наших душ.

У ранні ранки, в ночі пізні
Боротимуся — не впаду!
А зайди кляті пропадуть.
Живуть в мені вівки прісно
Лямент і гнів, і скрипка пісні.

Микола Боровко

Безумовно «скрипка пісні» краще, аніж «лямент і гнів». Але ж одноманітне життя, яке б воно не було, не може викликати різноманіття емоційних проявів, які прикрашають наше буття. Цьому приклад мої книги роздумів, де я наводжу багато з життя різних людей, які є по-своєму особистостями, і які не повторюються.

І одночасно «...Життя завжди ставить перед нами запитання: що добре, а що погано? Як слід поводитися в цій ситуації? Куди йти далі? Яка дорога правильна? Таких дилем уникнути неможливо. Якщо нам здається, що ми опинилися в глухому куті, що нас оточує морок, то за таких обставин варто почати шукати світло. Вважаю, що ним може стати нижченаведений фрагмент Євангелія:

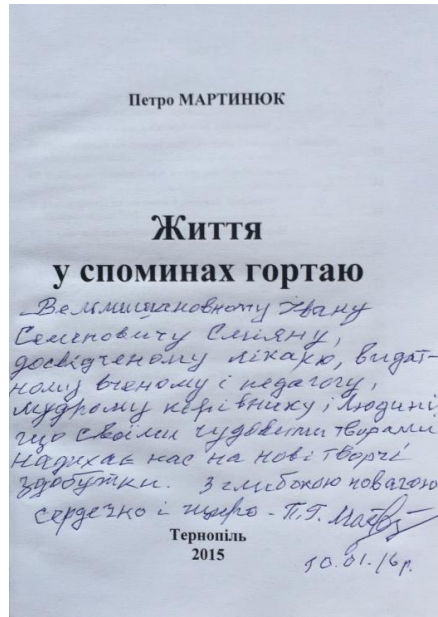
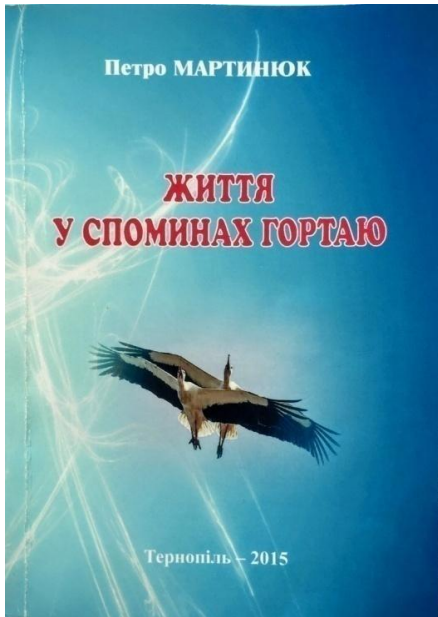
«І от один... законовчитель спитав Його (Ісуса), спокушуючи: «Учителю, котра найбільша заповідь у законі?» Він же сказав до нього: «Люби Господа, Бога твого, всім твоїм серцем, усією твоєю душею і всією думкою твоєю: це найбільша й найперша заповідь. А друга подібна до неї: Люби ближнього твого, як себе самого. На ці дві заповіді весь закон і пророки спираються» (Мт. 22. 35–40).

Заповідь любови — то лампа, якою завжди добре освітлювати собі дорогу в тих ситуаціях, коли вагаємося, у якому напрямку зробити наступний крок, не можемо знайти відповіді на це запитання.

Це Ісусова заповідь найважливіша. Вона — джерело, бо з неї випливають усі інші заповіді. А тому Декалог треба читати в її світлі.

«Люби Господа Бога твого всім серцем твоїм, всією душею твоєю, всією силою твоєю і всіма мислями твоїми. Люби ближнього твого, як самого себе». По суті, усе решта — то лиш коментар. Церква, тобто ми, писатиме його аж до кінця світу. Не бійтеся дописати до нього чогось від себе, ризикуючи допустити помилку й схибити, бо лише таким чином можна досягнути зрілої віри» (З книги Яцека Кшиштофовича «10 способів стати щасливим». Львів, 2012).

А життя триває... Один із багатодесятирічних головних лікарів Тернопільщини Мартинюк Петро Гаврилович написав чергову свою книгу «Життя у споминах гортаю» (2015), на якій є напис-посвята: «Вельмишановному Івану Семеновичу Сміяну, досвідченому лікарю, видатному вченому і педагогу, мудрому керівнику і Людині, що своїми чудовими творами надихає нас на нові творчі здобутки. З глибокою повагою. Сердечно і щиро — підпис 10.01.16 р.»

Що мені хотілося сказати про цю книжку? По-перше. Велика кількість фотографій, які прикрашають форму і зміст книги. По-друге. Я зі значним хвилюванням читав кожну сторінку цього твору та уважно роздивлявся кожну фотографію. Чому? Тому що все мені було знайоме; усіх особистостей, про яких ішлося в цьому творі, я зустрічав на своєму життєвому шляху. Я разом з Петром Матринюком відчував подих життя минулих років та днів. Я відчував, що Петро Гаврилович дотримувався у своєму житті порад Івана Франка:

Не бажай ти умом
Понад світом кружить;
А скоріш завізьмись
В світі праведно жить.

По-третє. У сьогоднішній, як не сумно, сутність значимості Вчителя значно знецінилось, а тому слова Петра Мартинюка про свого вчителя мене розчулили: «Я взагалі вважаю, що мені завжди дуже щастило з моїми вчителями-наставниками. Головним із них я вважаю професора Олександра Андріановича Яроша (у перші роки існування нашого

медичного вузу це був єдиний в ньому професор — І. С.) — людину, рівних якій я не зустрічав, яка робила добро людям і була дуже щаслива саме тим, що творить для інших це Добро.

Пишу ці рядки, коли вже немає в живих мого Вчителя — Людини, якій я вклоняюсь все своє свідоме життя, Людини, яка завжди була в моєму сприйнятті найяскравішим взірцем Учителя, Духовного Батька, Людина, покликана й натхнена творити людям тільки Добро. Творити завжди і в усьому — не заради якихось вигод для себе чи своєї сім'ї, а включно в ім'я вічної невмирущої ідеї Доброти людської Душі, заради Добра на землі...»

Подібні слова Вчителю сьогодні почуєш не часто, бо сьогодні панує

ТАНЕЦЬ ПІТЕКАНТРОПІВ

Ми не брешем, не лукавим —
Що подужаєм, берем!
Ми сьогодні світом правим,
Все жерем,
Жерем,
Жерем!

Тільки ми од страху вільні,
Ми — сини Європи!
Ми — могутні,
Ми — всесильні,
Ми — пітекантропи!

Нам живеться ласо й любо,
А на совість ми плюємо —
Що потрапило на зуби,
Те жуєм,
Жуєм
Жуєм!

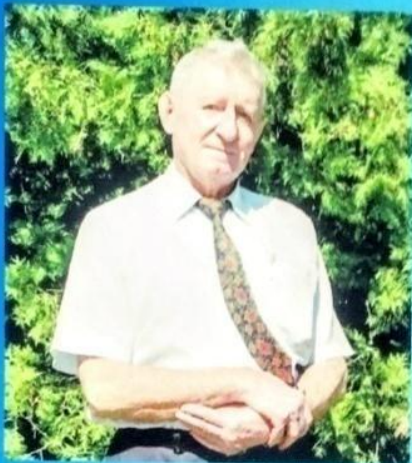
Тільки ми від глузду вільні,
Ми — сини Європи!
Ми — могутні,
Ми — всесильні,
Ми — пітекантропи!

Василь Симоненко

По-четверте. «Як тут не згадати мою рідну Видричівську землю, що на Волині, в якій зросли щедрі корені нашої великої родини, землю, що стала нашою матір'ю-годувальницею й благословила наші шляхи-дороги у великий світ. Після моєї Видричівської землі моїм другим рідним краєм стала Тернопільщина, де я закінчив медичний інститут (нині — університет імені І. Я. Горбачевського), виріс й утвердився як громадянин своєї держави Україна, як спеціаліст і фахівець в медичній галузі, як лікар вищої категорії, організатор охорони здоров'я трудящих Тернопілля, науковець, заслужений лікар України, «Відмінник охорони здоров'я», відзначений багатьма державними нагородами, удостоєний високого

почесного звання «Людина року» серед медичних працівників міста й області, удостоєний довічної державної стипендії видатним діячам охорони здоров'я (Указ Президента України № 6598/2013), володар пенсії «За особливі заслуги перед Україною»... (З книги М. П.).

По-п'яте. «Оглядаючи нині з відстані часу прожите, коли ген за сивий небокрай подаленіла неповторна молодість, а душа повеніє повноколосою зрілістю і несхибною впевненістю, що ти досяг омріяної Говерли на життєвому шляху — заради цього таки годиться взятися за перо й занотувати бодай головніші віхи на подоланих життєвих стежах, котрі ми обирали на зорі своєї юності. Можливо, це й справді буде вельми цікаво рідним, друзям і нашим потомкам. І не просто цікаво, а може й більшою мірою повчально — з відстані кимось прожитого минулого й кимось набутого певного досвіду. Особливо, якщо цим «кимось» є не якісь там далекі й нейтрально чужі особи, а найближчі в родині люди, котрі своїм життям живили невмирущі корені родинного родоводу. Принаймні, так мені бачиться мета мого нинішнього письма-оповіді про себе, про гарних вірних друзів, про неповторний бурхливий час. Про епоху, що відвирувала, відійшла в минуле». Це написано на звороті обкладинки книги:

Оглядаючи нині з відстані часу прожите, коли ген за сивий небокрай подаленіла неповторна молодість, а душа повеніє повноколосою зрілістю і несхибною впевненістю, що ти досяг омріяної Говерли на життєвому шляху – заради цього таки годиться взятися за перо й занотувати бодай головніші віхи на подоланих життєвих стежах, котрі ми обирали на зорі своєї юності. Можливо, це й справді буде вельми цікаво рідним, друзям і

нашим потомкам. І не просто цікаво, а може й більшою мірою повчально – з відстані кимось прожитого минулого й кимось набутого певного досвіду. Особливо, якщо цим "кимось" є не якісь там далекі й нейтрально чужі особи, а найближчі в родині люди, котрі життям своїм живили невмирущі корені родинного родоводу. Принаймні. так мені бачиться мета мого нинішнього письма-оповіді про себе, про гарних і вірних друзів, про неповторний бурхливий час. Про епоху, що відвирувала, відійшла в минуле.

І по-шосте. Пишіть, колеги, збагачуйте своє та своїх близьких і знайомих життя ... І дехто скаже: хтось загорівсь і вмирає...

ОСІНЬ

В вічно зелених лісах
Сталася пожежа велика,
Сосни, смереки в сльозах,
Вітер регочеться дико.

В морі зеленім — огні:
Ватри дуби розкладають;
Наче свічки жалібні,
Ясно берези палають.

Сосни, смереки в сльозах,
Вітер огонь розливає.
Вічно в зелених лісах
Хтось загорівсь і вмирає.

ВЕЛЬМИШАНОВНИЙ
Іване Семеновичу!

Від усього серця вітаю ВАС,
з Новим 2016 роком
і Різдвам Христовим!

Щиро бажаю Вам
міцного здоров'я на довгі роки,
творчих успіхів, здійснення мрій
та сподівань, реалізації життєвих і
професійних задумів!

Нехай ці веселі свята принесуть у Ваш
дім радість, щастя, затишок
та добробут, а новий 2016 рік
стане для ВАС та нашої рідної України
роком миру, злагоди та процвітання.

Щасливого Нового року
та Радісних свят!

З повагою,
Ректор Львівського національного
медичного університету
імені Данила Галицького
Б. Зіменківський

Вельмишановний Іване Семеновичу!

Від усього серця вітаю ВАС з Новим 2016 роком і Різдвам Христовим!

Щиро бажаю Вам міцного здоров'я на довгі роки, творчих успіхів, здійснення мрій та сподівань, реалізації життєвих і професійних задумів!

Нехай ці веселі свята принесуть у Ваш дім радість, щастя, затишок та добробут, а Новий 2016 рік стане для ВАС та нашої рідної України роком миру, злагоди та процвітання.

Щасливого Нового року та Радісних свят!

З повагою,

Ректор Львівського національного медичного
університету імені Данила Галицького
Б. Зіменковський

підпис

Що ж, Борисе Семеновичу, я радий та вдячний отримати від Вас ці щирі послання. Я Вас більше пам'ятаю, як проректора по навчальній роботі (у той час і я був проректором), аніж ректора. Чомусь мені запам'яталась одна непримітна деталь: під час обговорення стану педагогічного процесу в наших вузах Ви пригощали мене міцною кавою з коньяком та затято смалили сигарету... То були відносно молоді напружено-енергійні наші роки, роки надій та сподівань. На нас не впливали негативно навіть такі відверті скарги того часу:

«...Безрадісний вечір біля телеящика. Мандри каналами «від» і «до». Чужина, хохляцтво, усе той же суржик, що травмує слух і свідомість.

З найнестерпнішого — провальне роздвоєння: україномовний ведучий і російськомовна «публіка». Неприродність як підтвердження: Україна — гниле державоутворення. Тіло з хворими нутрощами. Форма з не функціональним змістом. Мертва субстанція.

Жорстокий, але впритул наблизений до правди присуд коментатора в «ЛітАкценті»: «Головна проблема української літератури полягає в тому, що це література неуспішного народу і в такій якості нікому не потрібна...» (Володимир Базилевський. «Інстинкт істини». «ЛУ» 26 листопада 2015).

У людини всілякі можуть бути перепади настрою, але над нами з Борисом Зіменковським висів

ЗАКОН ПОНОВЛЕННЯ ДОБРА

Але ж пора вернуть, пора —
Бо ж світ немарно тужить! —
Закон поновлення добра
В закам'янілі душі.

Це так, немов від згуби лік,
Від помсти лиходія, —
Ні, це не примха, цим одвік
Живе людська надія.

Микола Петренко

Добрий день, шановний, Іване Семеновичу!

Це пише зі словами подяки за надіслану мені книгу №32 „День змінюється днем ” (я її отримав) професор Харківського національного медичного університету Шелест Олексій Миколайович! Це також дуже хороший твір, за що я Вам щиро вдячний.

Ваші книжки настільки цікаві, що їх читає вся наша родина. Вони – це «золоті розсипи», що колись видавались в Радянському Союзі. Вони настільки несуть нові знання, нове бачення життя, що їх потрібно знати напам'ять. Це безцінні книжки. Я, навіть, не уявляю, як плідно Ви видаєте такі глибоко різносторонні твори. Спасибі Вам за це. Таких творчих людей як Ви - дуже мало. Я, навіть, не можу збагнути, хто із професорів-медиків України написав щось подібне?

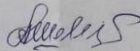
До речі, в останній місяць, я був в Сумському медичному коледжі Головою експертної акредитаційної комісії. Я знав, що Ви закінчили Сумську фельдшерсько-акушерську школу в 1948 році і були направлені працювати в Тернопільську область. Так, ми Вас згадували, як одного із видатних учнів цієї школи, а також Вашого сина Олександра Івановича, що в поточний час працює зав. кафедри педіатрії Сумського медичного інституту.

До речі, в нашій комісії була також доцент кафедри акушерства і гінекології №2 Вашого університету - Корда Інна Володимирівна – дуже приємна жіночка. Як стало відомо потім, - вона ж являється жінкою Теперішнього ректора Тернопільського державного медичного університету Корди Михайла Михайловича (був у Вас проректором по роботі з іноземними студентами), і який займає посаду, де протягом 20 років Ви були ректором. Така була в мене зустріч в Сумах.

Сподіваюсь побачити ще нові Ваші книжки.

Від себе, бажаю Вам здоров'я, щастя, натхнення і подальших успіхів.

Із щирою повагою

професор Шелест О.М.

м. Харків

07.03.2016 р.

Добрий день, шановний Іване Семеновичу!

Це пише зі словами подяки за надіслану мені книгу № 32 «День змінюється днем» (я її отримав) професор Харківського національного медичного університету Шелест Олексій Миколайович! Це також дуже хороший твір, за що я Вам щиро вдячний.

Ваші книжки настільки цікаві, що їх читає вся наша родина. Вони — це «золоті розсипи», що колись видавались в Радянському Союзі. Вони настільки несуть нові знання, нове бачення життя, що їх потрібно знати напам'ять. Це безцінні книжки. Я, навіть, не уявляю, як плідно Ви видаєте такі глибоко різносторонні твори. Спасибі Вам за це. Таких творчих людей як Ви — дуже мало. Я навіть не можу збагнути, хто ыз професорів-медиків України написав щось подібне?

До речі, в останній місяць я був в Сумському медичному коледжі Головою експертної акредитаційної комісії. Я знав, що Ви закінчили Сумську фельдшерсько-акушерську школу в 1948 році і були направлені працювати в Тернопільську область. Так, ми Вас згадували, як одного з видатних учнів цієї школи, а також Вашого сина Олександра Івановича, що в поточний час працює зав. кафедри педіатрії Сумського медичного інституту.

До речі, в нашій комісії була також доцент кафедри акушерства і гінекології № 2 Вашого університету — Корда Інна Володимирівна — дуже приємна жіночка. Як стало відомо потім, — вона ж являється жінкою Теперішнього ректора Тернопільського державного медичного університету Корди Михайла Михайловича (був у Вас проректором по роботі з іноземними студентами), і який займає посаду, де протягом 20 років Ви були ректором. Така була в мене зустріч в Сумах.

Сподіваюсь побачити ще нові Ваші книжки.

Від себе, бажаю Вам здоров'я, щастя, натхнення і подальших успіхів.

Із щирою повагою підпис професор Шелест О. М.
м. Харків 07. 03. 2016 р.

Що я Вам, Олексію Миколайовичу, людині, з якою я знайомий лише за листами і телефонною розмовою, мушу сказати: Вам притаманне добро. Людина, переповнена жовчу, не здатна (по суті) написати такого стимулюючого до творчої праці автора листа.

Воистину, «...Есть, наконец, и такие, которые некоторым образом и не отдают себе отчета в том, что они сделали; они подобны лозе, приносящей виноград и ничего не добывающейся после того, как произведет свой плод: так бегает лошадь, так выслеживает собака, так собирает мед пчела. Человек же, сделавший добро, не кричит об этом, а

переходит к другому делу, как лоза, которая в урочное время должна вновь принести винограда. — «Итак, следует быть в числе тех, которые, делая добро, некоторым образом не отдают себе отчета в том, что они делают?» — «Да». — Но добро и есть именно то, о чем необходимо отдать себе отчет; ведь человеку, преданному общему благу, свойственно знать, что его деятельность отвечает общему благу, и, ей-же-ей, желать, чтобы и другие знали об этом»... (Марк Аврелий).

Через декілька днів (сьогодні 16. 04. 2016) усі ми будемо вітати один одного: Христос Воскрес! Воістину Воскрес! Настане день

ВОСКРЕСІННЯ

Господній гріб неподалік Голготи
безцінний скарб у собі схоронив:
у нім заложили мертвого Ісуса,
що в муках на хресті життя зложив.

А недовірки — старші у народі
в Пілата військо-сторожу беруть,
печаті ставлять на дверях гробниці,
в «почесній варті» гробу стережуть.

Ужили всього: влади, війська, зброї,
щоби Христос із гробу не повстав.
Чи хто стеріг коли отак мертвого,
як ще ніхто із мертвих не вставав?

Чи ж то не доказ, що в Його могутність
в душі потайки вірили вони,
та боячись, щоби не встав із мертвих,
оружжям-військом гробу стерегли.

Але безсильна зброя проти Духа,
що мертве тіло в гробі оживив:
Христос воскрес — зламав окови смерті,
а гробний камінь Ангел відвалив.

Христос воскрес! — життя заграло в силі,
і смерть вже владу втратила над ним,

душа і серце радості сповнились
та миром-щастям вічним і святим.

А тіло в світлі-блиску заясніло,
навіки у безсмертя перейшло,
йому вже не доступні болі-смуток,
в нетлінність зодягнулося воно.

На Нього жде у Небесах прослава,
вінцем Отець Небесний украсить
і передасть Йому над світом владу,
бо переміг і подолав Він світ.

Христос воскрес! — почуйте, Божі люди,
ми всі, що віру зберегли в серцях,
що крізь життя з надією несете
свої хрести на струджених плечах.

Вас всіх чекає світле воскресіння,
що змінить біль на щастя без кінця,
ви всі, що разом із Христом страждали,
приймете радість вічного життя.

Христос воскрес! — почуйте, недовірки,
ви, що судили й розп'яли Христа,
та представляли сторожу, печаті,
щоби Христос із мертвих не повстав.

Недарма ви так старанно трудилися,
за гроші підкупляли вояків;
Христос воскрес! — і слава по всіх світах
лунати буде до кінця віків.

Христос воскрес! — радіймо, християни,
і всю надію в Ньому покладім,
бо ж після смерті кожний з нас воскресне,
щоби навіки бути разом з Ним.

*с. Серафима Сало, ЧСВВ
(«З ВІРОЮ ЧЕРЕЗ ВІКИ».
Львів. 2002)*

Шановний Іване Семеновичу!

Вітаємо Вас з новорічними святами. Бажаємо Вам натхнення і, насамперед, щастя та сили!

Ми пишаємося, що в нас є такий земляк.

Вьюга белая, седая
Всю округу замела,
А из северного края
Сказка зимняя пришла!
С Новым Годом!
Пусть прекрасным
И счастливым будет он!
Пусть он будет светом ясным
И любовью озарен!

З повагою до Вас колектив Білківської загальноосвітньої школи
I–III ступенів. 2015 рік.

3. У природі я постійно помічав щось нове, що розпалювало моє уявлення про світ, про його загадку... Ось як пише про це Олександр Довженко: «Чого тільки не бачив я на самому лише небі! Хмарний світ був переповнений велетнями і пророками. Велетні і пророки невпинно змагались у битвах, і дитяча дума моя не приймала їх, впадаючи в смуток. Неспокій, рух і боротьбу я бачив скрізь — в дубовій, вербовій корі, в старих пенях, у дуплах, в болотній воді, на поколупаних стінах. На чому б не спинилось моє око, скрізь і завжди я бачу щось подібне до людей, коней, вовків, гадюк, святих; щось схоже на війну, пожар, бійку чи потоп. Все жило в моїх очах двоїтим життям, все кликало на порівняння, все було до чогось подібне, давно десь бачене, уявлене, пережите».

4. Мрійливість не має такої всеосяжної величини в жоден інший період життя. І я вважаю, що найбільш енергійним ученим я був у дитячому віці. Невипадково Йоганн Гейзінг пише: «Деякі з найвідоміших учених — назвімо наприклад Кеплера, Ампера, Дарвіна, Гауса, Пастера, Максвелла, Планка, Паункаре, Ейнштейна — розповідали, що в мить відкриття вони відчували таке саме задоволення і збудження, як діти під час гри. Отже, якщо фундаментальні дослідження, у яких відзначились такі вчені, й справді породили сучасну технологію, то ми повинні погодитися з парадоксальною, на перший погляд, думкою про те, що поступ, як і культура, впливають з гри». Додам від себе — дитячої гри.

5. У дитинстві я й артист, я й пілот, я й вчений, я й... У мене не лише

ТРИ БАЖАННЯ

(слова і музика Наталії Іванюк)

1. Я піду до моря,
Коли підросту,
Там собі спіймаю
Рибку золоту.
2. Пробач мені, рибко,
Що я знов з проханням,
Виконай же, рибко,
Три мої бажання.

3. Перше — хай насняться
Всім щасливі сни.
Друге — хай здійсняться
Потім всі вони.

4. Ну а третє, рибко,
Я тебе благаю:
Ти скажи Надійці,
Як я її кохаю,
Ти скажи Надійці,
Що я її кохаю.

6. А яке тамуще дитинство? Про це свідчать і такі сміховинки:
а)

У ШКОЛІ

«Яка звірина прив'язується найбільше до чоловіка?» — питає учитель школярів. «Комар», — відповідає один школяр.

б)

ДОТЕПНИЙ ХЛОПЧИК

Василько дістав од тітки, що була в них у гостях, кілька солодких пиріжків. Його мама засоромилася, що він не подякував, і нагадала йому:

— Васильку, а як говориться, коли що дають?

— Дайте ще, — одповів дотепний хлопчина.

7. Уява, мрії дітей не мають обмежень. Як ось:

НАЙКРАЩІ ЗОРІ МОГО ДИТИНСТВА

Мене все життя ваблять і хвилюють зорі, їхня довершена і завжди нова краса, і таємнича мінливість, і дивовижні розповіді про них. Та й перші спогади мого дитинства починаються з зірок. І тепер, проживши піввіку, я згадую все: далеке вечірнє стависько, потемнілі в жалобі трави, що завтра стануть сіном, велетенські шоломи копиць, останній срібний дзвін коси, і перший скрип деркача, і соняшник вогника під косарським таганом, і пофоркування невидимих коней, що зайшли в туман, і тонкий посвист дрібних чирят, що струшують зі своїх крилець росу, і дитячий схлип річечки, в яку на все літо повходили м'ята, павині вічка, дики півники та й не журяться, а цвітуть собі.

А над усім цим світом, де пахощі сіна злегка притрушує туман і дух молодого, ще не затужавілого зерна, сяють найкращі зорі мого дитинства. Навіть далекий вогник на хуторі біля містка теж здається мені зорею, що стала в чиємусь вікні, щоб радісніше жилось добрим людям. От аби і нам узяти одну зірку в свою оселю... І здається мені що, минувши потемнілі вітряки, я вхожу в синє крайнебо, беру з нього свою зірку та й навпростець полями поспішаю в село. А в цей час невидимий сон, що причаївся в узголів'ї на другому покосі, торкається повік і наближає до мене зірки. Їх стає все більше та більше, ось вони закружляли наче золота метелиця, я почув їхній шелест, їхню музику і поплив, поплив на хиткому човнику по химерних ріках сну (М. Стельмах).

Зорі... Зорі! Я бачу в зорях, особливо в дитинстві бачив, далечінь без міри і часу; я завжди бажав «придбати» одну з них; зорі, зоря — що є більш загадкове, аніж зорі; я, чомусь, і в дитинстві і тепер думаю, що якраз зорі визначають думи людські... В тому числі і

ВІРУВАННЯ

Душе, ти плачеш? Що ж, поплач,
І посміхнись досвітніми очами:
Наш оптимізм — із болю і невдач,
І віри в те, що правда незгасима.

А що сльоза — так не переч сльозам,
Вони спливуть — бо радості без міру.
Бо в них живе щось більше, ніж бальзам,
Що стверджує одвічно нашу віру.

Микола Петренко

ШАНОВНИЙ ІВАНЕ СЕМЕНОВИЧУ!

Від щирого серця Вітаємо Вас і весь очолюваний Вами колектив (я давно вже нікого не очолюю — І. С.) із світлим святом Різдва Христового та наступаючим Новим Роком!

Від усієї душі бажаємо Вам міцного здоров'я, нових творчих успіхів, успішним втіленням всіх планів, добра і милосердя.

Нехай тепло та щастя оселяться у Вашому домі протягом 2016 року.

Нехай Різдво та Новий Рік принесуть Вам тільки добробут і любов, родинне тепло і злагоду, щирих друзів і вірних партнерів.

Шани та любові Вам від рідних та близьких людей, щасливих і яскравих подій та усього самого найкращого!

З повагою

Головний лікар КУТОР «ТОДКЛ»

підпис

Корицький Г. І.

Григорій Іванович упевнено очолює Тернопільську обласну дитячу клінічну лікарню протягом тривалого часу та разом з колективом, сприяє покращенню здоров'я дітей цілодобово. Це, мабуть, єдиний в області лікувальний заклад, куди приймають хворих дітей незалежно від пори доби, від наявності будь-яких паперів (направлення, обстеження, консультацій...)... В усіх інших лікувальних закладах госпіталізація хворих надзвичайно ускладнена. Для чого? Зрозумілої відповіді на це немає. Ми, нижчий прошарок керівників, постійно критикуємо верхи, а

самі — такі самі бюрократи, лише з меншими можливостями, а отже, на них буде дрібнішою

СКАРГА

Казна за що усі люди,
Де б я тільки не ступив,
Дорікають мені всюди...
Я ж нічого не робив!

Обіймав собі посаду,
Був завклубом років два,
Їздив навіть у бригаду
В тому році на жнивах.

Говорив культурні речі,
Клуб щоденно відчиняв
І терпляче кожен вечір
Наодинці там куняв.

А тепер я від скорботи
Зовсім спокій загубив...
За що вигнали з роботи?
Я ж нічого не робив!

Василь Симоненко

«Я ж нічого не зробив. Я нічого доброго для свого люду — українського — не зробив...» Так може сказати більшість чиновницького класу (...класу, а не людей)... І це стосується не лише чиновників.

У дитинстві ми часто читаємо слова не так, як вони написані, а як нам уявляється. Скажімо, я дуже довго слово «принаймні» читав «принаймі» і, щиро кажучи, досі не знаю, чому «принаймні» і що воно за слово. Прізвище письменника Петра Панча я читав як Петро Панич. Бо «панич» — це зрозуміло, а Панч хтозна й що. Відомі слова з «Букваря»: «Ми — не раби. Раби — не ми я читав так: «Ми — не раби. Раби — німі». Тобто ми не раби, бо вміємо говорити. А раби — то німі люди, які не можуть підняти голосу на свій захист.

Ну, з часом моя помилка в прочитанні фрази з букваря з'ясувалася, але проблема рабів німих, на жаль, не зникала, не вирішувалася, не...

Ось уже й Україна незалежна, і московський гніт звалено, і маємо власних, національних державних службовців, яких, здається, поділено на класи чи на ранги, як мандаринів в імператорському Китаї, і вже укладено й «Присягу державних службовців», яка звучить так:

«Повністю усвідомлюючи свою високу відповідальність, урочисто присягаю, що буду вірно служити народові України, суворо дотримуватись Конституції та законів України, сприяти втіленню їх у життя, зміцнювати їх авторитет, охороняти високе звання державного службовця, сумлінно виконувати свої обов'язки»...

Так само і в проєктованій присязі для народних депутатів — жодної згадки про честь і гідність народу, який вони представляють, а тільки якісь досить абстрактні «інтереси».

Може, це для того, щоб і далі безкарно топтати нашу людську гідність? А може в реєстрах отих писаристів, що творять казенні «присяги», взагалі бракує слів «честь» і «гідність»?

Це нагадує мені пригоду з варениками. Колись у романі «Левине серце» я незлобливо покепкував над редагованою Бажаном «Українською радянською енциклопедією» за те, що в ній немає пояснення слова «вареник». Бажан після цього популярно пояснив мені, мовляв, «вареник» термін неенциклопедичний, і його немає ні у Французькій, ні у Британській, ні у Великій радянській енциклопедіях. Я тоді сказав Миколі Платоновичу, що неенциклопедичними вареники вважаються в тих країнах, де їх не тільки не коштували, а й не чули про них.

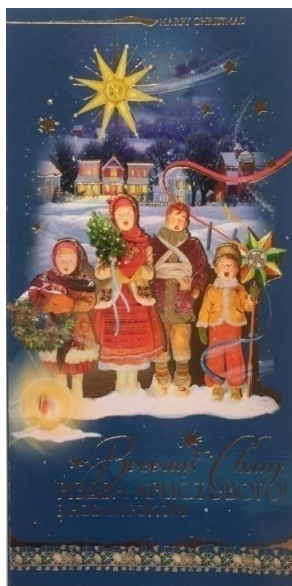
Може, й з гідністю щось схоже? Може, наші бюрократи вже викреслили це поняття з числа найвищих цнот народу українського і не хочуть їх згадувати?.. (Павло Загребельний. «Думки нарозхрист». Київ. 2008).

А гідність не вмерла, вона жива, вічна, а тому

Всім серцем любіть Україну свою, —
І вічно ми будемо з нею!

Володимир Сосюра

Срібляста паморозь на вікнах,
Казково сяє білий сніг.
І діти колядують дзвінко,
З Різдом вітаючи усіх.
Нехай чудова ця пора
Додасть натхнення вам і сили!
Любові, успіхів добра!
Веселих свят і днів щасливих!

10* Сміян І. С. Миттєвість

Шановний
Іване Семеновичу!

Щиро радіємо з при-
расної та багатой
осені Вашого життя,
якої Ви замітнули
невтомного працею,
зробивши значний висок
в науці, медицині, педаго-
гіці та в літературно-
художній діяльності.
Вітаємо Вас з Вагхем
Різдва з Новим 2016 Роком,
Різдвом Христівим!
Бажаємо доброго
здоров'я та успіхів у
виконанні великих
планів. Веселих Вам
свят та добрих
днів! Колядок!
Ваша прихильниця
з сестрою,

Срібляста паморозь на вікнах,
Казково сяє білий сніг.
І діти колядують дзвінко,
З Різдом вітаючи усіх.
Нехай чудова ця пора
Додасть натхнення вам і сили!
Любові, успіхів, добра!
Веселих Свят і днів пасливих!

Шановний Іване Семеновичу!

Вітаємо Вас і Ваших рідних з Новим 2016 Роком, Різдом Христовим; бажаємо доброго здоров'я та успіхів у виконанні величних планів.

Веселих Вам свят та дзвінких дитячих колядок!

Василь Пришляк з сім'єю.

Василь Дмитрович Пришляк, доцент, кардіолог, перший випускник нашого вузу, мій однокласник та однокласник за народженням, великий оптиміст по життю. Останнє сприяє його тривалому повноцінному життю. Як і те про що говорив Андрій Ворон у своєму 104-річчі життю:

ДУХ, РУХ І СЛУХ

Я вже казав про три камені свого життя. І ще раз кажу: **це триєдина твоя потрібність**. Потрібність для інших, потрібність для Господа і потрібність собі. Але як досягти цього? Спирайся на **Дух, Рух і Слух**.

Дух. Повсякчас очищуй і наповнюй силою покою свою душу.

Рух. Повсякчас зміцнюй тіло рухом, фізичними зусиллями.

Слух. Повсякчас вслухайся в довколишній світ і в світ внутрішній.

Все своє життя Василь Пришляк також пам'ятав, що по словам Андрія Ворона

«Є три руйнівні, згубні речі: пити хтозна що, спати аби з ким і читати абищо» (із книги Мирослава Дочинець «Многії літа. Благії літа»).

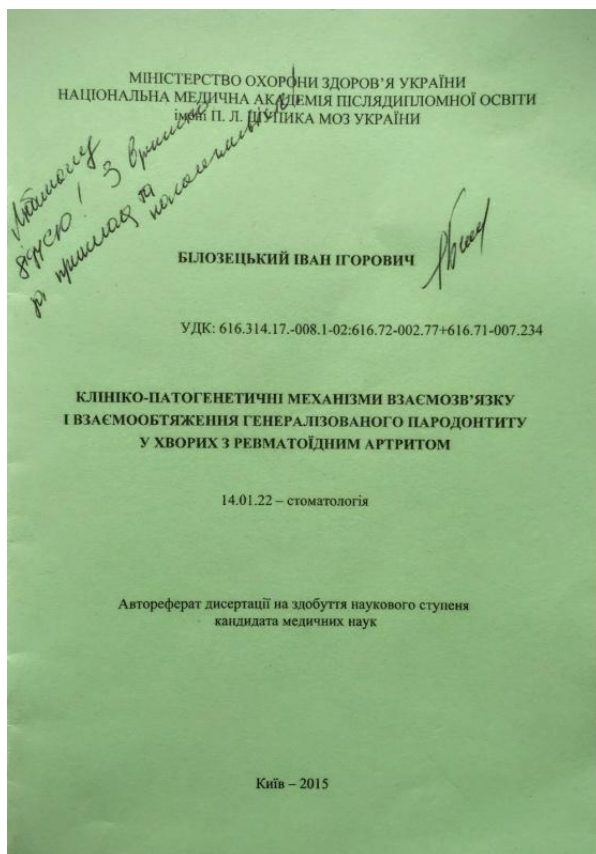
Усе це добре, усе це важливо... Але сьогодні на перше місце в нас із Василем Пришляком впливають внуки..., правнуки, продовження нашого життя...

ОЙ СПИ, ДИТЯ, КОЛИШУ ТЯ

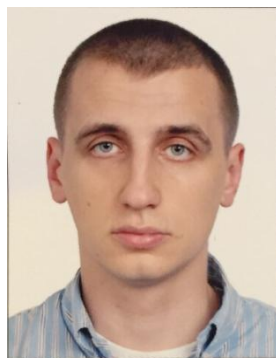
Ой спи, дитя, колишу тя,
Доки не вснеш, не лишу тя,
Прикладу тя камінцями, } Двічі
Сам піду за вівцями.

Повішу я колисочку
На зелену галузочку;
Вітрик буде повівати, } Двічі
Тебе, дитя, колахати.

Час для нас, старих, надзвичайно кудись спішить. Учора була колисочка, а сьогодні вже мій онук Іванко дарує мені автореферат кандидатської дисертації з таким написом: «Любимому дідусю! З вдячністю за приклад та наполегливість!»

Крім того, він на своїй сторінці у Фейсбучі написав:
«Дякую своєму дідусю, члену-кор. АМН України проф. Сміяну Івану Семеновичу, та мамі, проф. Сміян Світлані Іванівні, за приклад, натхнення і щоденну опору; науковому керівнику — проф. Мазур Ірині Петрівні — за присвячений мені час, корективи та настанови;

вчителю, наставнику проф. Щипському Олександровичу за свої переконливі бесіди, особистий приклад та насагу; Процю Івану Михайловичу та колективу клініки «Denta Vi» за допомогу в організації обстежень; колективу кафедри стоматології НМАПО імені П. Л. Шупика, колективу кафедри хірургічної стоматології ТДМУ імені І. Я. Горбачевського, колективам відділень хірургічної стоматології та ревматології «Тернопільської університетської лікарні» за щоденну підтримку, розуміння і сприяння, а також усім моїм друзям, які вірили, що цей день настане, і щиро вболівали за мене!

Ось у чому теперішнє моє щастя, ось у чому моє життя! Зустріч з онуками — це не лише ковток свіжого повітря, це й приємна ін'єкція, яка стимулює до подальшого ж и т т я. А сам собі скажу: О,

ДОЛЯ

Нехай дні проходять і нехай покажуть,
Яка в кожному сила,
А ти будь спокійним і тим вдоволься,
Що доля судила.

Іван Франко

Ну що ж, Івасику-телесику, «Якщо не будеш поспішати, усе буде для тебе ясно і надійно; поспішність необачна і сліпа» (Тіт Лівій — 59 до н.е. — 17 н.е.).

Як же нам та й не радіти?
Як не веселитись?
Урожай у нас хороший —
Любо подивитись!

Ой дана, дана, дана,
Любо подивитись.

*Слова Аркадія Філіпенка,
музика Надії Грановської*

Як правило, про своїх близьких я пишу наприкінці своїх книг, а тепер це правило порушив — не свідомо, просто так вийшло. А тому продовжую...

Дорогий дідуся!

Вітаю тебе з Днем народження. Бажаю тобі всього самого найкращого. Щоб здійснилися твої мрії. Здоров'я!

Твоя внучка Вікуся. 10.01.16.

Ось так яскраво та художньо оформлено послання моєї наймолодшої та всіма любимої онуки. Воно, послання, мальовничо оформлено та душевно виражено на папері.

Ось таке моє старече життя, немає часу сумувати та журитися...

Оце така тепер Вікуся. Вона завжди з добром, вона завжди сприймає життя з оптимізмом, її не засмучує

ХМАРИНКА

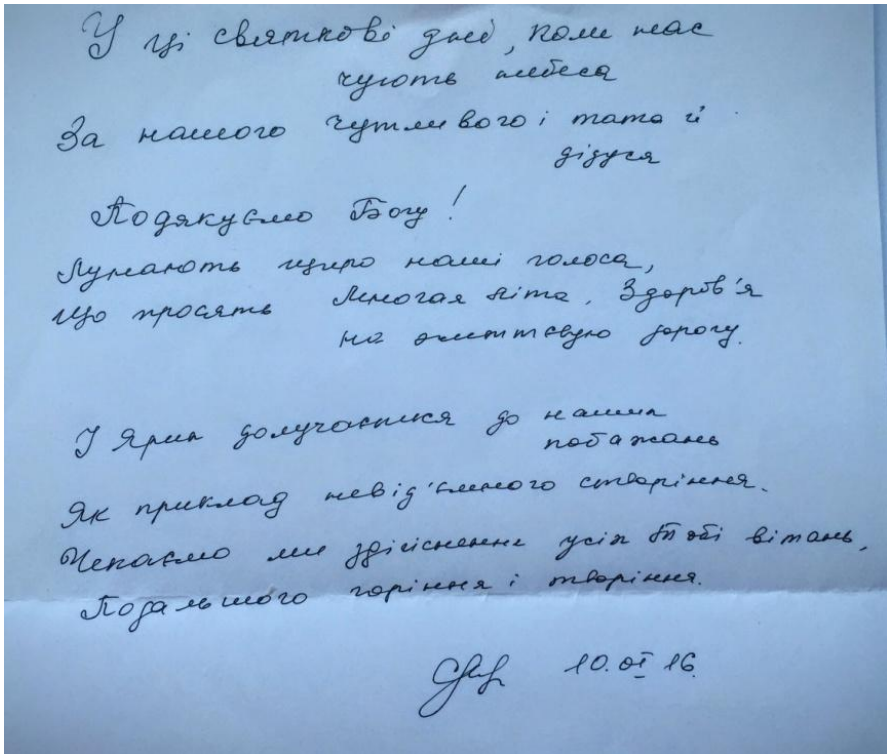
(слова і музика Наталії Іванюк)

1. Пухнаста, пухнаста хмаринка
Дивилась на нас згори,
На наші сади і будинки,
На вулиці на двори.
2. Дивилась пухнаста хмаринка,
Як грає з м'ячем Даринка,
А біле, м'яке кошенятко —
З листком, що за вітром летить.

3. І стало так сумно хмаринці
Дивитись на нас згори,
Що дощик пішов на будинки,
На вулиці і на двори.

З ялинкою та снігом білим
зимові свята наближаються.
Хай буде Новий рік щасливим!
Різдвяні мрії хай збуваються!

Не відстає від своїх діток і їхня мама, моя донька Світлана:

У ці святкові дні, коли нас чують небеса
За нашого чутливого і тата, й дідуся
Подякуємо Богу!
Лунають щиро наші голоса,

Що просять Многая літа,
Здоров'я на життєву дорогу.

І Ярик долучається до наших побажань
Як приклад невід'ємного створіння.
Чекаємо ми здійснення усіх Тобі вітань,
Подальшого горіння і творіння.

Підпис 10.01.16.

Мені приємно, коли мої діти випереджують свого тата (мене) в лікарській і науковій практиці. Вони частіше виступають із доповідями на численних наукових форумах, перед лікарями, активно пишуть монографії, посібники, статті, активно готують наукові кадри... Вони — як та, Івана Франка,

ЖНИЦЯ

Щастибі, жнице! Рано встала ти,
Роса студена ще морозить тіло,
Дрімає ліс, вкриває мла степи,
І сонечко ще схопитись не встигло.
Но з щирою охотов стала ти...

Вельмишановний Іван Семенович!

Прийміть найщиріші вітання з Новим 2016 роком та Різдвом Христовим!

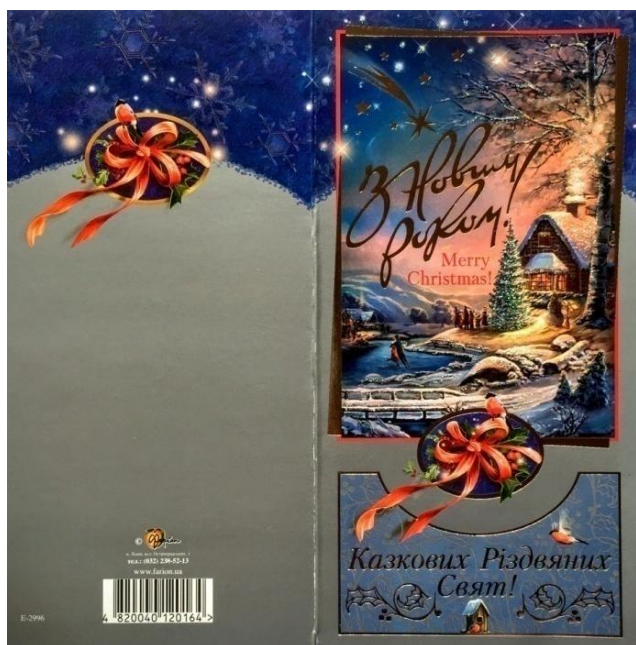
Від усього серця зичу Вам, Вашим рідним та колегам міцного здоров'я, благополуччя, щастя, творчих успіхів, бадьорості, оптимізму, віри та надії.

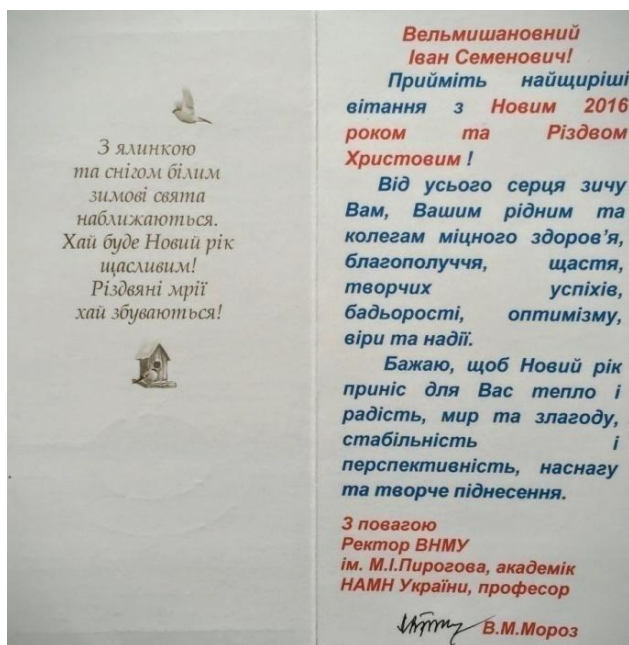
Бажаю, щоб Новий рік приніс для Вас тепло і радість, мир та злагоду, стабільність і перспективність, насагу та творче піднесення.

З повагою

Ректор ВНМУ ім. М. І. Пирогова,

академік НАМН України, професор підпис В. М. Мороз

Дуже гарні побажання мені, моїм близьким та колегам; святкові відчуття огортають того, хто читає такі теплі та натхненні слова, які надіслав мені Василь Максимович, з діда-прадіда вінничанин. А тому я всіх запрошую заспівати:

Підем пане-брате,
Від хати до хати
Чистим серцем добрим людям
Заколядувати.

Народився не в багатстві,
І не між царями,
А в бідненькій стайні, в полі
Поміж пастухами.

Тоді була темна нічка,
Ангели злетіли
І пастухів біднесеньких
Зі сну побудили.

Ой не спали пастушечки,
Скоро поспішали,
Народженому Ісусу
Свій поклін віддали.

Як би нам добре почувалося та велося, якби не «наші слуги»! Щойно (21. 04. 2016), напередодні Христового Воскресіння (1.05.2016) в інтернеті знайшов такі відомості: депутатам (слугам) збільшують заробітну плату в три рази, хоча вона була більшою в чотири рази, аніж у

лікаря та вчителя, а господарям «своїх слуг» — на 6 %... Подумай, читачу, вчитель, лікар, прибиральниця..., щодня, щогодини приносить користь своєму люду... Депутат, як правило, крім розлогих розмов про ніщо та про дещо і безустанного відпочину, — ніц. Отож, «Раніше людей так жорстоко гризла совість! І гострі були у совісті зуби! А тепер?.. Що турбує?» Ця проблема — для стоматологів» (Фрідріх Ніцше). І після цього в мене паморочилася голова:

До досвіта я встаю...
Ходжу і дихаю, й зітхаю,
Тривожно щось страшно ловлю,
А що — і сам не знаю.

Мов перед смертю, хочу я
Познатися з душею.
Неначе душенька моя
Прощається з землею.

Вночі не сплю. Думки мої
Очей не закривають,
Далеких образів рої
До мене прилітають.

Щодня до досвіта встаю,
Ходжу, дивлюсь, зітхаю,
Тривожне щось страшно ловлю.
Прощай, прости, мій краю!

Олександр Олесь

Але надія вмирає останньою. Тим більше, що

ФОРТУНА ЧАСТЕНЬКО ЧИНИТЬ РОЗУМНО

Нестала і мінлива фортуна з необхідності показує нам найрозмаїтіші лики. Чи правосуддя чинилося коли з більшою очевидністю, ніж у випадку з дуком Валентінуа? Цей останній, постановивши отруїти Андріана, кардинала Корнето, в якого папа Александер Шостий, його, Валентінуа, батько, і він сам збиралися вечеряти у Ватікані, завбачливо переслав туди пляшку отруєного вина, звелівши сомельє пильно оберігати її. Папа, прибувши туди раніше за сина, попросив пити, і сомельє, гадаючи, ніби вино доручено його особливій турботі лише через його добірність, підніс його папі. Аж ось, щойно папа сів до столу, явився і дук; певний, що його пляшки не чіпали, він випив того самого вина. Закінчилося тим, що на завтра батько сконав наглою смертю, а син, довго і тяжко недугуючи, вижив, щоб зазнати ще гіршої неволі.

Іноді здається, ніби льос із нами грається. Пан д'Естре, ще коли служив хорунжим у полку пана де Вандома і пан де Лік натоді поручник чоти дука д'Аско, смалили обидва халявки до сестри пана де Фукероля, дарма що належали до супротивних партій (як це трапляється серед

узграничників). Пан де Лік вийшов переможцем, але в день весілля, і, що ще гірше, перед облягами, обранцеві забандюрилося кресонуту шаблею на честь молодії дружини, і він засів на засідки коло Сент-Омера, де пан д'Естре, мавши більшу потугу, подолав його і полонив; і на ще більший триумф д'Естре, треба ж було, щоб молода панна,

*Змушена випустить мужа з обіймів раніше,
Ніж довгі ночі зими чи двох зим
Їх невситиму жагу могли вдовольнити.*

Катулл, LXVIII, 91

звернулася особисто до нього з проханням зробити їй ласку й відпустити бранця, що він і вчинив, бо шляхтич французький ні в чому, ніколи не відмовляє дамам.

Чи не здається часами, що доля неабияка химерниця і химородниця?

Константин, Геленин син, заклав константинопольське цезарство, а через багато сторіч Константин, Геленин син, поклав йому кінець.

Іноді вона береться немовби змагатися з дивами. Подейкують, коли Король Хлодвіг облягав Ангулем, мури завалилися перед ним самі собою, Буше вичитав ув одного автора, що король Роберт, облягаючи якесь місто, покинув свої зағони і поспішив до Орлеаа святкувати храм святого Агнана; і ось, коли він молився, муровані опасання обложеного міста впали без жодних заходів із боку обложників. Щось цілком супротивне сталося під час наших міланських воєн. Капітан Рієнці, виступаючи на нашому боці, обліг місто Ерону і підклав міну під великий ковалок, і впав у свій вілим, отож обложенці не зазнали ніякої шкоди.

А то ще льос береться курувати: Ясон Ферський мучився наживом на грудях, і лікарі вважали, що він уже не житець на світі. Воліючи за краще померти, ніж ходити з болячкою, сердека під час битви кинувся наосліп у гущу ворогів. Його поранено кулею на виліт, але так щасливо, що нажив лопнув, і він одужав.

А хіба неперевершена фортуна маляра Протогена у його мистецтві? Той, вельми вправно намалювавши зацькованого і побитого пса, був би цілком задоволений своєю картиною, якби не одна заковика: йому, хоч забий, не щастило вдати піну та слину з собачого рота. Розгніваний марністю своїх потуг, він попав губку, просякнуту різними фарбами, і швиргонув її в полотно, аби все заляпати: але льос так щасливо скерував

той удар просто в мордяку псові, що допевнився того, перед чим виявилася без сили штука.

Чи не керує іноді доля нашим замірами чи не поправляє їх? Ізабела, королева англійська, вертаючи з Зеландії до свого королівства на чолі військ, аби оборонити сина від мужа, загинула б, якби ввійшла до того порту, куди плила, бо саме там чигали на неї вороги: проте доля закинула її, всупереч її волі, деінде, і вона висіла цілком безпечно. А хіба отой чолов'яга зі стародавнього світу, який кинувши камінь у пса, влучив у мачуху і вбив її, не міг прийняти на свій карб такого вірша:

Судьба тямущіша за нас.

Анонімний грецький поет

Ікет підкупив двох вояків, аби вбити Тимоелона, що мешкав ув Адрані на Сицилії. Убійники обрали час, коли він покладатиме офіру і, зашившись в юрму, вже домовилися на мигах, що пора братися за діло. Та саме в цю мить третій вояк, ударивши мечем одного з них, кладе його трупом і зникає. Товариш, гадаючи, ніби змову викрито і йому сакса ган, кидається до вітваря і, просячи помилювання, обіцяє щиро у всьому зізнатися. Поки він кається, люд, залавши третього, веде сірому крізь тичбу, шарпаючи його і турляючи, до Тимолеона та старшини. Схоплений, благаючи про ошадок, клянеться, що він цілком законно убив душогуба, забійника свого батька, і з допомогою свідків, яких щасливо послав йому жереб, доводить, що його отець і справді загинув у городі леонтинців від руки того, кому він помстився. Йому зараз же велено виплатити десять атицьких мін, бо йому випало щастя, помщаючись за погибель батька, врятувати від погибелі спільного батька всіх сицилійців. Тут фортуна повернула все так, що своєю мудрацією напевняка перейшла людську.

І насамкінець ще одна okazія. Чи не прозирає в ній особиста ласка, доброта і зичливість льосу? Ігнації, старший і молодший, проскрибовані римськими тріумвірами, відважилися на шляхетну постанову віддати життя один одному і так уникнути жорстокості тиранів. Отож, вихопивши мечі, вони жажнули один одного. Доля скерувала вістря так, що вони завдали водночас два смертельні удари, і та сама доля дозволила їм, віддаючи належне такій дивовижній і прекрасній любові, зберегти доволі

сили, аби вирвати кривавою і озброєною рукою меч з тіла одне одного і злитися в таких міцних обіймах, що кати разом зяли їх голови, залишивши тіла в цьому шляхетному сплеті, й рани, злучені між собою, любовно всотували в себе навзаєм кров та рештки їхніх життів (із книги Мішель Монтень «Проби», кн. I. 2005).

Щиро дякуємо за Вашу творчість!

Вельмишановний Іван Семенович!

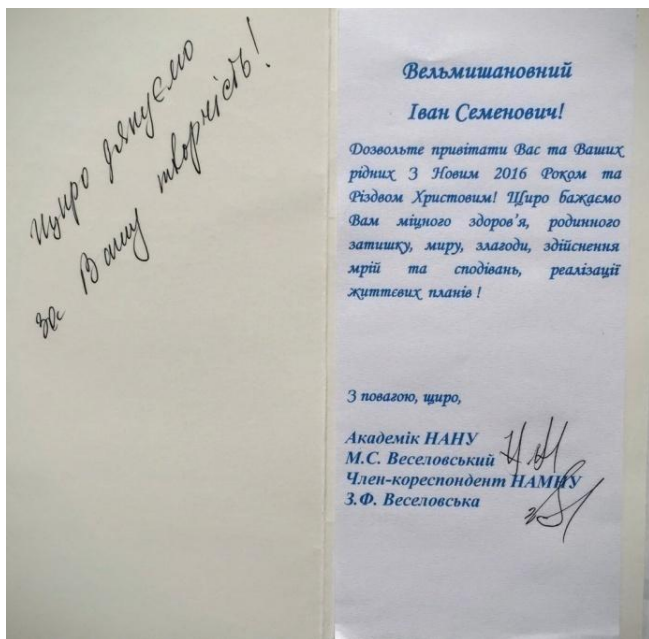
Дозвольте привітати Вас та Ваших рідних З Новим 2016 Роком та Різдвом Христовим! Щиро бажаємо Вам міцного здоров'я, родинного затишку, миру, злагоди, здійснення мрій та сподівань, реалізації життєвих планів

З повагою, щиро,

Академік НАНУ М. С. Веселовський підпис

Член-кореспондент НАМНУ З. Ф. Веселовська підпис

Зоя Федорівна, представник прикладної медичної науки, офтальмології, та її чоловік, Микола Сергійович, визначний вчений в ділянці фундаментальних досліджень, доповнюють один другого, успішно збагачують медицину, подають приклад творчого життя подружжя.

Я ж у відповідь на це послання можу сказати словами Бориса Пастернака таке

МОИМ ДРУЗЬМ

В дни молодости, вашим утром ранним,
Легко заботы сбрасывайте с плеч.
Не придавайте важности страданиям,
Слезам невольным не давайте течь

Спешите за минутами вдогонку,
От них не отставая ни на миг.
Как резонанс раннее ребенка,
Уродлив молодящийся старик.

Хвалю того, хто спостерегає час
І весь свій вік по вікомі живе.
Перегорить і він страстями всіма,
Перебереть і він весь світ турбот.

Ні в зрілості, коли ваш перший шепіт
Насильно змінить дня корисний шум,
Вот що радить мій гіркий досвід, —
Я це кажу не наобум:

Не захоплюйтесь левцею і кокеткою, —
Вона живе, красива, молода,
Завжди зайнята і розумна нерідко,
Ні кохати не може ніколи.

Вельмишановний Іване Семеновичу!

Сердечно вітаю Вас із Новим 2016 роком та Різдвом Христовим!

Щиро бажаю Вам міцного здоров'я, невичерпного життєвого оптимізму, довгих років плідної праці та здійснення найзаповітніших мрій і сподівань!

Нехай Новий рік принесе щастя, радість, тепло і затишок у Вашу домівку та нові творчі досягнення!

З повагою підпис

В. І. Цимбалюк

УКРАЇНА, м. Київ
Тел./факс: (+38 044) 448-0388
E-mail: sakvoyaj@sakvoyaj.com

м. Харків
Тел./факс: (057) 757-4759

м. Одеса
Тел./факс: (0482) 426-701

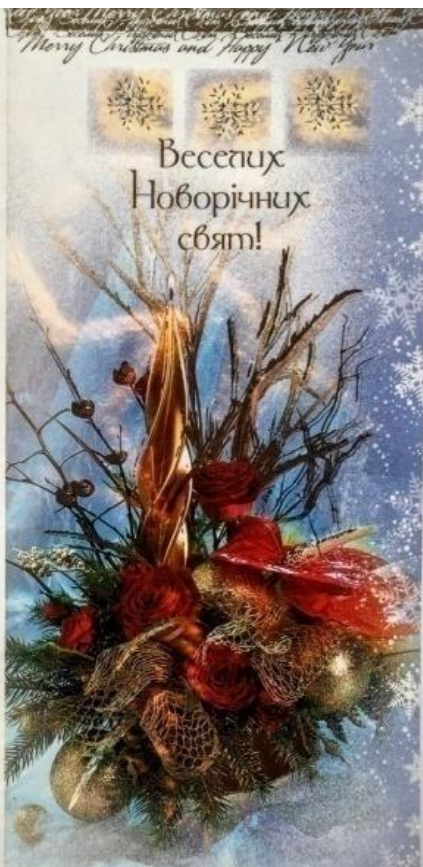
NV 6 006

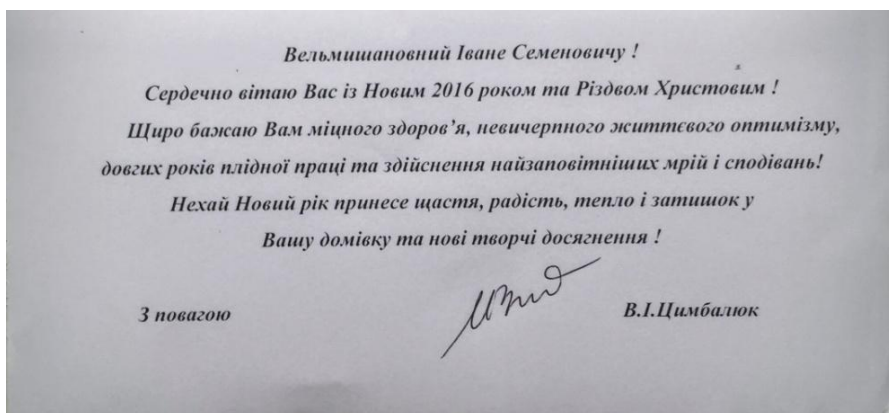
Sakvoyaj

4823048500617

www.sakvoyaj-cards.com

Віталій Іванович — випускник нашого вузу, гордість нашого вузу, видатний нейрохірург нашого часу, багаторічний заступник директора по науці інституту нейрохірургії, завідувач кафедри нейрохірургії Київського національного медичного університету, доктор медичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, академік НАМН України... А головне — Президент національної академії медичних наук України. Директор інституту нейрохірургії, учений світового рівня, академік Ромаданов, перед своїм відходом в інші світи, радив після нього призначити директором цієї поважної наукової установи, Віталія Івановича Цимбалюка. Міністерство охорони здоров'я вирішило (правильніше міністр), що вони «самі з вусами» і не виконали прохання надзвичайно поважного академіка Ромаданова. Але долю не обманиш. Тепер Віталій Іванович Президент НАМН, якій підкоряється і інститут нейрохірургії. Тиждень назад на першому засіданні Наглядової Ради нашого університету, членом якої призначили й мене, я сказав, що у нас є два випускника, які заслуговують на особливу увагу, завдяки особистим досягненням: Цимбалюк Віталій Іванович і Мальцев Володимир Іванович (багаторічний заступник міністра та міністр охорони здоров'я України, який уже залишив нас).

І з Віталієм Івановичем, і з Володимиром Івановичем ми не лише постійно спілкувалися, а й були друзями. А з Віталієм Івановичем добрі відносини залишаються й тепер. Я лише бажаю словами Івана Франка підтвердити

ЖИТТЄВІ ПРАВИЛА

Здай свій шлях життєвий
На премудрого волю,
Увільни свою душу від втіх
Світових і від туги та болю.

Бо ж усе в світі діється, знай,
Не по твою хотінню,
А по волі того, що і почин, і край
Дав усьому створінню!

«...Ось чому першим обов'язком Церкви є обов'язок віддання хвали — «вихідна точка для кожної правдивої відповіді віри на об'явлення Бога в Христі». А відання Церквою хвали виростає з постійного досвідчення нею в історії щедрости Божої любови: «Християнство — це благодать, це чудо Бога, який не задовольняється тим, що створює світ і людину, але ставить себе на той сам рівень, що й своє створіння, і після того, як промовляв з різних нагод і різними способами через своїх пророків, «за останніх же оцих днів він говорив до нас через Сина» (Єв. 1:1 -2)». Тому Великий ювілей був тривалим розміркуванням над святим обличчям Христа, який показує нам водночас обличчя Отця і правду про нашу власну людяність — що підтверджує Церква, «визначаючи, що Він є сенс історії і світло життєвої подорожі».

Саме святе обличчя Христа, продовжував Іван Павло, привабляло стількох прочан до Риму і Святих дверей, перехід через які були одним із центральних пунктів ювілею:

Я часто зупинявся, щоб подивитися на довгі черги прочан, які терпляче чекали, щоб пройти крізь Святі двері. Я намагався уявити собі історію життя кожного з них, складену з радощів, турбот і страждань; історію когось, кого зустрів Ісус і хто в діялозі з Ним знов вирушав у подорож надії.

Спостерігаючи за безперервним потоком прочан, я бачив їх як щось на кшталт конкретного образу паломницької Церкви, Церкви, яка живе, як каже св. Августин, «серед переслідувань світу і розрад Бога». [...] Хто може виміряти чудеса благодаті викарбувані в людському серці? Краще мовчати і поклонятися, смиренно покладаючись на таїнственну дію Бога і

оспівуючи Його безконечну любов: *Misericordias Domini in aeternum Cantabo* («Про милості Господа буду співати повіки»).

Проте споглядати обличчя Христа — «Христа у Його історичних рисах і у Його тайні» — це заклик до квієтизму: адже «заради Царства нема часу озиратися назад». Тому після Ювілею Церкви має поставити себе на місце тих, хто чув першу проповідь Петра і спитав: «Що нам робити?» (Ді. 2:37). Відповідь на це питання не потребує якоїсь формули (ч.2:37). Відповідь на це питання не потребує якоїсь формули чи програми, адже «ми будемо спасенні не завдяки формулі, а завдяки Особі», а «програма вже існує»: вести інших до Христа, «щоб у ньому ми могли переживати життя Тройці і з ними перетворювати історію аж до її сповнення у Небесному Єрусалимі... програма ця на всі часи є нашою програмою на третє тисячоліття». програма ця на всі часи є нашою програмою на третє тисячоліття».

Хоч «нової програми» і нема, проте існують пастирські пріоритети, які треба окреслити. Першим з них є святість:

Оскільки хрещення є правдивим вступом у святість Бога через включення Христа і замешкання його Духа, погоджуватися на життя посередности,^{11*} позначене мінімалістською етикою та поверховою релігійністю, суперечило б цьому. Питати катехуменів: «Чи хочете ви прийняти хрещення?» — означає водночас питати їх: «Чи хочете ви стати святими?» Це означає представити їм радикальну природу Нагірної проповіді: «Будьте досконалі, як Отець ваш Небесний досконалий» (Мт. 5:48).

Іншими словами, святість — це «стандарт звичайного християнського життя». До неї покликані всі; ніхто з неї не виключений; нікому не дозволено бути посередністю. Цей факт християнського життя приводить до другого пастирського пріоритету: — молитви, обопільної розмови з Христом, яка є «умовою всякого правдивого пастирського життя». Тому християнські спільноти повинні бути школами молитви, яка не «відриває нас від наших обов'язків перед історією», а радше робить Церкву «спроможною формувати історію згідно з Божим планом». У цій школі молитви християни початку третього тисячоліття мають віднайти духовні звички регулярного відвідування недільних богослужінь і частого визнання гріхів — останнє є практикою, яку пастирі повинні здійснювати

«з більшою довірою, творчістю і наполегливістю»... (із книги Джорджа Вайгеля «Кінець і початок». Львів. 2013).

І вчора, і позавчора чудова погода (травень): сонечко невпинно надсилає мені свої яскраві промінчики, черешня, яка в п'яти метрах від гойдалки на веранді, де я прилаштувався, щойно відцвіла і формує ягоду, семеренка (сорт яблуні) в трьох метрах від мене закінчує цвісти, деякі сорти тюльпанів ніяк не може покинути їх цвіт, вдалині (приблизно 10 метрів від мене) почали квітнути півонії, кругом мого подвір'я вишні, груші, абрикоса, персик (дерева), зелені кущі смородини, порічок, білий та рожевий запашний бузок у розквіті сил і красоти... І в цей час

Ковтала ніч вершкову млу туману,
І сонний місяць повз, немов
жовток,
В обіймах травня позолота п'яна
Висвітлювала клени і бузок.

Несла вода і дати, і події,
Лелека на даху плекав гніздо,
Й зірки, неначе папороть надії,
Сховали пісню травня під крило.

Надія Кошель

А повітря!? Воно зменшує мою задишку, вирівнює пульс, освіжає мої мозкові звивини, загострює зір, слух... А все разом узате покращує сприйняття не лише краси природи, а й людської суєти... Суєти з численних суєт...

І я зрозумів:

Краще
Слухати
Пісню жайворонка,
Ніж
Плітки про колег.

Богдан Мельничук

...А тим часом на Голгофу
Стали Бога вести
І звалили хрест на нього
І казали нести.
І іде Він, і несе хрест;
Силоньки не має:

Що пройде їднії гони —
Та й із ніг спадає.
За брамою звалився
І не може встати.
Аж несе їден убогий
Яйця продавати.

І кладе він їх під браму,
Бога підіймає,
Підіймає і хрест тяжкий
Нести помагає.

От і самая Голгофа...
Вбогий повернувся,
Коли гляне — його кошик
Злотом нагорнувся!

Та і яйця межи злотом
Були не пропали,
Лиш, на диво, крашанками
Й писанками стали.

І відтоді стали й люди
Писанки писати
І в Великдень всіх знайомих
Ними дарувати.

А тим часом на Голгофі
Хрест угрунтували
І на ньому Христа-Бога
Страшно розіп'яли.

Розіп'яли, руки й ноги
Цвяхами прибили
І ребро Його святес
Копієм пробили.

Степан Руданський

Що в житті найважливіше? Що завжди підбадьорює людину? Що
рано чи пізно в кожній людині з'явиться

СВІТАНОК

Наш човен все летів, як стріла, самою серединою річки по бистрині.

Ясна смуга на воді все ширшає, більшає та довшає, стає золотим плесом, сягає вповдовж Дніпра, неначе золота дорога в якийсь рай, в якесь мрійне царство. Золоті дрібні хвильки дрижать, переливаються, мов живе срібро. Човен пливе тим золотим шляхом. Позад човна темна, аж чорна безодня. Зоря покотилась в небо й осяяла круг коло себе. От-от почне вже світати. Мені вже видно, як по обидва береги ніби виникають з води лози, обнизавши плескуваті береги. Десь у лозах та в вербах защебетали пташки, спочатку тихо, ніби спросоння, а далі голосніше та гучніше. Усі верби й гаї на обох берегах ніби затріщали й защебетали. Яка силенна-сила того птаства! Здавалось, що тих пташок стільки, скільки на берегах кушів та гілок на вербах. Ними аж кишіли верби та лози. Відгуки по воді йдуть далеко, розлягаються голосніше, ніж по землі. Щебет наче сипався кругом човна по воді й тріщав та дзвенів, як струни на гусях. Скільки того співу та щебету! Таким гуком гуде все село, коли восени буває разом багато весіллів, або на Різдво, коли по всіх кутках села чути співи колядників (І. Нечуй-Левицький).

Світанок...Світанок буває у житті кожної людини, а найгостріше його сприймає старша людина, сприймає з піднесенням... Чому? Тому, що оточуючі люди з дещо, з моєї точки зору, пригноблюючою суворістю дивляться на життя старців. Ось лише три речення з книги Степана і Андрія Ярмусів «До питання старості, захворюваності і смерті»: «В цій короткій статті ми ознайомилися з чотирма проблемами, з якими зустрічаються люди старшого віку. Ними є фізіологічні й психологічні переміни, соціальні труднощі та труднощі духовного характеру. Очевидна річ, що кожна з цих перемін веде до проблем, які — у теперішньому суспільстві — перетворюють старість у час повного опорожнення й нівечення людини».

Степане й Андрію! Ви зовсім не розумієте старих людей. Людина в старості може робити те, що й у зрілому віці, але... Але з більш емоційною основою. У 77 років я написав «Лекції з педіатрії» (2006), про які мені говорили відомі педіатри як про найкращий педіатричний посібник, коли-небудь надрукований у нашій країні. Тепер мені 88-й рік (2016). Я написав та випустив у світ 32 книги (розпочавши писати з 2001 року) літературно-художніх видань. Про яке нівечення й опорожнення йдеться?

Оце правда...

...Пісня і праця — великі дві сили!
Їм я до скону бажаю служити;
Череп розбитий — як ляжу в могилі,
Ними лиш зможу й для правнуків жити.

Іван Франко

На жаль, свої уявлення людина часто, дуже часто видає за істину у всіх сферах життя. Читачу, повір мені, що старість таке ж «дійство», як юність, зрілий вік... А в таких напрямках, як сприймання природи й Бога, вона, старість, є більш емоційною та глибинною.

«Отак ми всі йдемо, в одну громаду скуті... Ми —

КАМЕНЯРІ

(цей вірш Івана Франка в школі ми вчили напам'ять)

Я бачив дивний сон. Немов передо мною
Безмірна, та пуста, і дика площа
І я, прикований ланцем залізним, стою
Під височенною гранітною скалою,
А далі тисячі таких самих, як я.

У кожного чоло життя і жаль порили,
І в очі кожного горить любові жар,
І руки в кожного ланці, мов гадь, обвили,
І плечі кожного додолу ся схилили.
Бо давить всіх один страшний якийсь тягар.

У кожного в руках тяжкий залізний молот,
І голос сильний нам з гори, як грім, гримить:
«Лупайте сю скалу! Нехай ні жар, ні холод
Не спинить вас! Зносить і труд, і спрагу, й голод,
Бо вам призначено скалу сесю розбити».

І всі ми, як один, підняли вгору руки,
І тисяч молотів о камінь загуло,
І в тисячі боки розприскалися штуки
Та відривки скали; ми з силою розпуки
Раз по раз гримали о кам'яне чоло.

Мов водопаду рев, мов битви гук кривавий,
Так наші молоти гриміли раз у раз;
І п'ядь за п'ядею ми місця здобували;
Хоч не одного там калічили ті скали,
Ми далі йшли, ніщо не спинювало нас.

І кожний з нас те знав, що слави нам не буде,
Ні пам'яті в людей за сей кривавий труд,
Що аж тоді підуть по сій дорозі люди,
Як ми проб'єм її та вирівняєм всюди,
Як наші кості тут під нею зогниють.

Та слави людської зовсім ми не бажали,
Бо не герої ми і не багатирі.

Ні, ми невільники, хоч добровільно взяли
На себе пута. Ми рабами волі стали:
На шляху поступу ми лиш каменярі.

І всі ми вірили, що своїми руками
Розіб'ємо скалу, роздробимо граніт,
Що кров'ю власною і власними кістками
Твердий змуруємо гостинець і за нами
Прийде нове життя, добро нове у світ.

І знали ми, що там далеко десь у світі,
Який ми кинули для праці, поту й пут,
За нами сльози ллють мами, жінки і діти,
Що други й недруги гнівнії та сердиті,
І нас, і намір наш, і діло те клянуть.

Ми знали се, і в нас не раз душа боліла,
І серце рвалося, і груди жаль стискав;
Та сльози, ані жаль, ні біль пекучий тіла,
Ані прокляття нас не відтягли від діла,
І молота із рук ніхто не випускав.

Отак ми всі йдемо, в одну громаду скуті
Святою думкою, а молоти в руках.
Нехай прокляті ми і світом позабуті!
Ми ломимо скалу, рівняєм правді путі,
І щастя всіх прийде по наших аж кістках.

Надія, боротьба, повага до природи, у тому числі і людини — ось
основні три критерії моєї та твоєї, читачу, життєдіяльності. Та ще і про
усмішку не забуваймо:

Слишком уж быстро
я снова смеюсь:
Врагу мало что есть
во мне к исправленью.

Фридрих Ницше

Та

ПРО ТЕ, ЩО ТІЛЕСНІ ЧЕСНОТИ Є ЗНАРЯДДАМИ ДУШЕВНИХ

Чим частіше згадувати, тим краще, тому почну говорити про те, що вже було сказано. Але це мої слова, а святих Писань, і роздуми не мої, а божественних мужів. Каже Дамаскин, що тілесні чесноти, як знаряддя душевних потрібні тоді, коли хтось проходить їх зі смиренням і духовним знанням, бо без них не буває і душевних чеснот. Якщо ж проходить їх без смирення, то не приносять вони ніякої користі, як рослини без плодів. Бо без вправ і волі ніхто не стане добрим і вправним майстром. Тому до діяння треба нам ще й знання і для всього — віддалення від усього в Бозі і навчання Божественних Писань, без чого ніхто ніколи не здобуде чесноти. І хто сподобиться досконало і повсякчас віддалятися, той прийме найвище благо. А хто не сподобиться, той принаймні не занедбає. Але блаженні ті, що досконало вправляються або в послузі якомусь діяльному і розумно безмовному, або в безмовстві й без клопітності від усього, повинуючись Божі волі, точно і з порадою досвідчених у всякому починанні щодо слів і помислів, що хочуть без труду досягнути безпристрасності і духовне знання, досконало віддаляючись від усього задля Бога, як і Він сам каже через пророка: «Заспокойтесь і пізнайте, що я — Бог (Пс. 45, 11). Житейські люди, себто ті, що у світі, а тим паче монахи, віддалімося хоча б частково, як давні праведники, щоб випробувати окаянну душу ще до смерті і знайти їй виправлення або смирення, а не остаточну погибель цілковитим незнанням і прогрішеннями, свідомими і несвідомими. Цар Давид щоночі сльозами зрошував постіль (Пс. 6, 7), відчуваючи Божественний страх, про який сказав Йов: «Волосся в мене стало дуба» (Йов, 4, 15). І ми хоча б якусь частину дня і ночі віддалімося, як житейські люди, і подивімося, що будемо відповідати праведному Судді в страшний день суду. Потурбуймося і про те, що потрібно, боячись вічної муки, аніж про те, як житимуть убогі і збагачуватимуться сріблολюбивці. «Не клопочимся, о безумні,, тільки житейськими справами», — каже божественний Златоустий. Працювати треба, але не побиватися й клопотатися про що, як говорив Господь до Марти (Лк. 10. 41). А житейський клопіт не дає потурбуватися про душу і знати її стан, як знає той, хто вправляється і пильнує за собою, як сказано в законі: «Пильнуй, щоб у твоєму серці не

зродилася ось така грішна думка (Втор. 15. 9). Про Василій Великий написав пречудове Слово, повне всякої премудрості (з книги «Добротолюбіє», т. 2).

Пишу, читаю, думаю, спілкуюсь — а отже, живу... Дихаю свіжим повітрям, люблюсь сходом і заходом сонця, насолоджуюсь надзвичайним динамізмом рослин (ще вчора я бачив на черешні бруньки, а сьогодні вже сотні соковитих ягід, правда ще зелених), маю вже чотири сорти салату; часник, цибуля, кріп, петрушка — готові до вживання; півонія — у розквіті; усе сходить, росте, пашисть, кличе до себе... Буйно квітне пахуча калина. Я двічі на добу, щонайменше, обходжу «володіння» свої, посміхаюсь; мене супроводить мій друг Ярик (вівчар), у нас з ним повне розуміння (з людьми це важче) щодо радості в спілкуванні з живим світом. Особливо велику радість проявляє Ярик, коли ми з ним кропимо водою огорода... Вирує життя. Особливо це підкреслює весна своїми щохвилинними змінами все виразніше, все чутливіше, все дошкульніше...

Цвітуть акації, залиті білим цвітом.
Хвилюється зелене море їх,
А білий цвіт, як білий шум на хвилях,
Шумить, шумує, як вино.

Подібно я до келеха припав устами
І п'ю нектар, мов усміх сонця того,
Мов голос Бога слухаю душею,
І хміль п'янить мене, і плачу в щасті я.

Олександр Олесь

А ви, читачу, кажете... Якщо природа постійно змінюється, але змінюється в очікуваному, як правило, напрямку, поступово, елегантно, зрозуміло, «по-людські»... То дієства в суспільстві неочікувані, частіше «не людські»: банди Путіна мордують Україну, «корівники» України «мордують» свій народ, багатії «лопаються» від нахапаного, бідняки отримують «задоволення» від крихт зі столу... Це проза. А це поезія:

Івана Франка —

а) Краще малес надбання
З ласкою Бога набути,

Як незліченне багатство
Серед проклять загорнути.

В уломному тілі буває душа,
Що красою світ весь і Бога втіша.

б) В здоровому тілі здорова душа,
Та часто не варта гроша.

Генріха Гейне —

Пропав дух революції!
Кричать старі незнайки:
«Не тра нам конституції,
Лии бука та нагайки!»

Олександра Олеся —

Журишся?
Не журися, сестро, що навколо зради,
Що навколо тебе душі кам'яні,
Від яких не вчуєш братньої поради,
Втіхи на сумління, на думки сумні.

Плачеш?
Плач, мій ангол чистий, чистими сльозами,
Сльози вже не зрадять в темряві життя...
Зорана думками, зрошена сльозами,
Пишні колись квіти дасть душа твоя.

Я переконаний, більш аніж переконаний, що кожній людині час від часу всміхається сонечко, загадково заглядає в очі з небес місяць, відволікають думку у вічність падаючі з неба зірочки, огортають радістю надії розквітлі черешні, вишні, яблуні, груші, червона калина..., приємні звістки від близьких, знайомих, спогади минулого, мрійливість майбуття... І це правда, я стверджую: у житті кожної людини превалює радісна посмішка, приємне відчуття від спілкування з природою, в тому числі і людиною, задоволення від особистої праці, від перетворення мрії в реальність, від всеохоплюючого відчуття: Я і ТИ, Я і ВСЕСВІТ! Подумайте! Я і НЕБО, Я і ЗЕМЛЯ, Я і РІКИ, ОЗЕРА, МОРЯ, ОКЕАНИ... Я і... — цього неможливо перелічити.

ГОСПОДИ! Яке неосяжне життя дав БОГ людині (і не лише людині). Так, неосяжне. «Людина не може пізнати справ, які відбуваються під сонцем. Як би людина не трудилася в дослідженні, вона

все-таки не оволодіє цим; і якщо який-небудь мудрець сказав, що він знає, він не може досягнути *цього* (Екклесіаст. Гл. 8, ст. 17). І пам'ятай, читачу, що «Багатство від суєтності виснажується, а накопичуючи працю, примножує його (Притчи Соломона. Гл. 14, ст. 11). Усе це так. ...І не так. Віце-прем'єр Розенко сьогодні закликає селян з метою економії газу для опалення житла рубати ліс. А

ЛІС

Вовтузяться в ґрунті гриби.
Цвітуть черемухи млосно.
Дубів золоті герби
горять під коронами сосен.

Біліють храми беріз.
То мудра і древня держава —
вкарбований профілем ліс
в черленого сонця кружала.

Тут кожен сам собі пан,
живе за власним законом.
І сонце — найвищий Коран.
І крона — найкраща корона.

Століття — лише розгін.
Звір'я — від мурашки до лева.
У сосен державний гімн:
«Ненавиджу дрова з дерев!»

І тільки при людях, мабуть,
древа тремтять від жаху,
бо кращих із них поведуть
ні за що ні про що на плаху.

Каліками — тими погребують.
Найкращих зрубають, повалять...
Задзвонять над ними погребно
білі дзвони конвалій.

І гірко в нічній тишині
запалять люльки серед моху
старі бородаті пні —
підданці царя Гороха.

Ліна Костенко

І сумне, і радісне часто поруч. І саме життя — це врівноваження позитивного і негативного, навіть ненародженого і тривалого життєвого шляху людини...

Якщо все у світі врівноважено, то філософська мудрість, яка каже, що бажано триматися золотої середини, уникаючи сильних пристрастей, є мало переконливою. У підсумку в діалектичній сумі виходить, що у всіх доля однакова: і в тих, хто уникав пристрастей, і у тих, хто за них чіплявся; тому що той, хто отримував велику насолоду, відповідно так само і страждав, а хто уникав насолод, уникав і страждань, а математичний підсумок усього один і той самий. Несправедливість незведеного земного балансу насолод і страждань, на які часто нарікають люди, чудово пояснює євангельська розповідь про багатого і Лазаря, демонструючи позаземне верховенство балансу страждань і насолод: бідний Лазар тішиться в раю, а багатий страждає у пеклі. І цю, на думку багатого, несправедливість пояснює йому Авраам: «Згадай, що ти вже прийняв за життя свого добро своє, а Лазар так само лихе; тепер він тут

тішитися, а ти мучишся». Якщо все урівноважується, то доля ненародженого і доля того, хто прожив довге життя — однакові (із книги Ілька Лемка «Афоризми про кохання». Львів. 2007).

Це все я пишу до того, що людині нічого «випендрюватися». Подивіться на травину, на тварину... — яке врівноваження! А людина?

Вы в гору идете,
правда ль, что вы идете в гору,
возвышенные люди?
А не возмут ли вас, простите,
мячу подобно,
в сияющую высоту —
тем, что в вас низменной всего?..
Не от себя ль бежите, в гору идущие?..

Фридрих Ницше

І все-таки, скільки не підраховуй протягом року сонячних днів для всього, що створив Господь Бог, частіше до нас доходять сонячні промінчики радості й тепла. Ось дивіться:

1. На конгресі педіатрів України в жовтні 2015 року на мене звертають увагу:

а)

ПОДЯКА
СМІЯНУ ІВАНУ СЕМЕНОВИЧУ

за значний внесок в педіатрію
та підготовку дитячих лікарів

Президент
Асоціації педіатрів України
академік НАМН України
м. Київ
7 жовтня 2015 року

Ю. Г. Антипкін

ПОДЯКА

Сміяну Івану Семеновичу

за значний внесок в педіатрію
та підготовку дитячих лікарів

Президент
Асоціації педіатрів України
академік НАМН України

Ю.Г.Антипкін

м. Київ
7 жовтня 2015 року

б)

НАГОРОДЖУЄТЬСЯ
член-кореспондент НАМН України
СМІЯН
ІВАН СЕМЕНОВИЧ
за вагомий внесок у розвиток
педіатрії в Україні

Президент

Асоціації педіатрії України,

Академік НАМН України,

професор

підпис

Ю. Г. Антипкін

Незважаючи на те, що мої почуття чутливості притупились віком, ці особисті послання розчулили мене, активізували мою творчість як на городі, так і за комп'ютером. І це незважаючи на те, що

Гноблять, калічать, труять рід,
Ворожать, напускають чари,
Здається, знищено вже й слід,
Лиш потурнаки й яничари.
І ось — Стефаник і Куліш,
Ось — Коцюбинський, Леся — квіти

Степів страждальної землі,
Народу самостійні діти!

Євген Маланюк

А вже на початку 2016 року в «Міжнародному журналі педіатрії, акушерства та гінекології» під рубрикою «Визначні постаті» з'являється ось яка приємна посвята мені:

Іван Семенович Сміян

член-кореспондент НАМН України, академік Академії вищої школи,
заслужений працівник вищої школи, відмінник охорони здоров'я,
доктор медичних наук, професор

У житті як на довгій ниві... ці слова
справді віддзеркалюють професійний і науковий шлях
патріарха української педіатрії
Івана Семеновича Сміяна

Іван Семенович Сміян — це постать такого масштабу, такої багатогранності, що надзвичайно важко, і водночас, почесно, виділити основні напрямки його творчої, наукової та просто людської діяльності у

досить обмеженому інформаційному об'ємі — невеликій кількості друкованих рядків.

І все таки, почнемо з того, що Іван Семенович Сміян — відомий науковець, провідний вчений, доктор медичних наук, професор, член-кореспондент НАМН України — є фундатором та очільником могутньої педіатричної наукової школи, знаної не тільки в Україні, а за її межами. Водночас, це висококваліфікований лікар-педіатр, талановитий педагог, учні, якого — 4 доктора медичних наук, 39 кандидатів медичних наук, на сьогодні з честю та шаною достойно продовжують справу свого великого Вчителя. Це ЛЮДИНА — глибока за змістом, завжди відкрита, надзвичайно щира, мудра та доброзичлива.

Життя кожної людини — індивідуальна творчість на літа, відведені Господом Богом. Червоною ниткою життя Івана Семеновича є постійне відображення свого «Я» у кожній своїй дії, у кожному своєму вчинку. Так, від молодого хлопчини, випускника медичного училища, до головного лікаря, до ректора медичного вузу, до професора та член-кореспондента НАМН України — такі ієрархічні життєві віхи Івана Семеновича. В основі такого насиченого та цікавого життя лежить праця, яка приносить задоволення та насолоду. «Праця є однією з неодмінних умов мистецтва дожити до ста років», (А. Шаврель). Іван Семенович — автор понад 600 наукових праць, у тому числі 72 монографій, підручників, навчальних посібників, брошур, лекцій. У 1997 році його ім'я занесено до книги «2000 найвидатніших людей століття» Інтернаціонального біографічного центру в Кембриджі (Велика Британія).

Сьогодні великий життєвий досвід ученого, лікаря, педагога висвітлюється у літературно-художніх творах, автобіографічному циклі книг («Від книги до книги», «Від крісла до крісла», «Думи мої, думи мої...», «Господи, помилуй і спаси», «Парад академій, університетів», «Сонце сходить і заходить», «Минають дні, минають ночі...», «Минули наші неспокійні дні», «Повітрям дихають одним...», «Щоб в усіх у нас все було гаразд», «Що це — людина?...», «Ори свій лан...», «Як важко все життя щасливим бути...», «Любов за нас пішла на Хрест...», «Кожен з нас на ниві життя — жнець...», «Один день.... Життя мого..... », «День змінюється днем...».....), яких вже є 32, де через спогади та роздуми автор дивиться на свій непростий шлях, ділиться поглядами на

професійні, етичні, моральні аспекти життя. Кожна книга — школа життєвої мудрості, як «ковток цілющої води», є прикладом любові до своєї професії, спеціальності, любові до близьких, до своїх однодумців, любові до життя; є надзвичайно цінним джерелом виховання в людей, а тим більше у молоді, найблагородніших людських якостей, які повинні бути притаманними українському лікарю, інтелігентній людині.

Поетичні слова Валерія Дмитровича Дідуха, влучно характеризують життєве кредо Івана Семеновича Сміяна.

«Життя — це явище космічне
І зміст його у тому є,
Щоб засівати добре й вічне,
Допоки кров у венах б'є»

Дорогий і любий Іване Семеновичу! Нехай Ваш могутній душевний, інтелектуальний потенціал ще довгі роки приносить людям радість і щастя самим фактом спілкування з Вами. Нехай і далі сонце буття залишається прихильним до Вас — легенди й взірця української медицини, національної педіатрії! Щастя Вам, сучасний корифею — лікарю світлої мудрості!

Низько вклоняємось Вам, наш дорогий Вчителю!

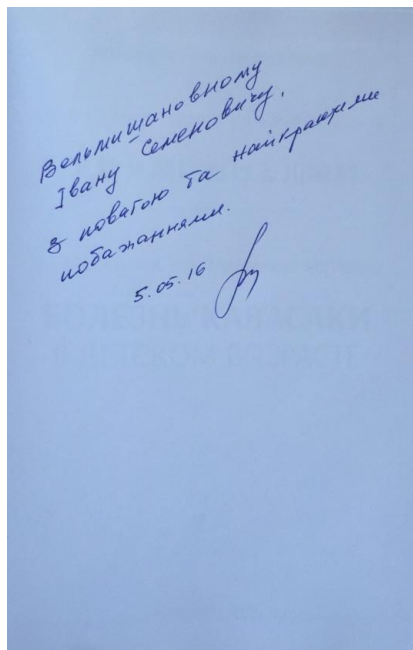
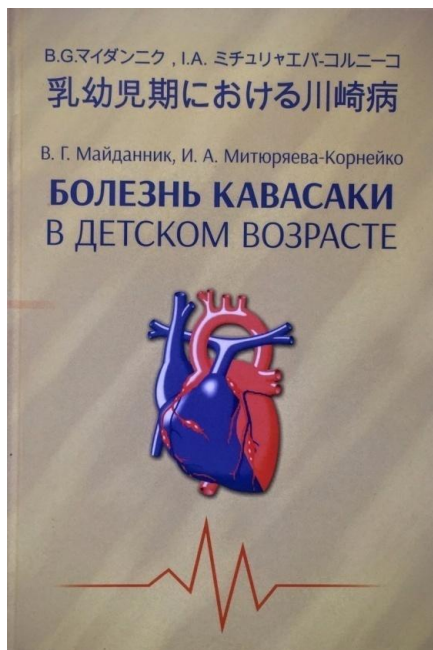
З щирим серцем, глибокою вдячністю, низьким поклоном, Ваші учні

І як тут, пенсіонеру, мені, не розбурхатись, не схвилюватись, не наповнитись додатковими калоріями енергійності, працелюбства та любові до оточуючого світу. І тут же:

Моя любо зоря ронить в серці мені,
Наче сльози, проміння тремтче,
Рвуть серденько моє ті проміння страшні...
Ох, чого моя зіронька плаче!

Леся Українка

А дещо пізніше отримую чудову 375-сторінкову монографію «БОЛЕЗНЬ КАВАСАКИ В ДЕТСКОМ ВОЗРАСТЕ» від академіка НАМН України, мого молодшого друга Майданника Віталія Григоровича з таким написом: «Вельмишановному Івану Семеновичу, з повагою та найкращими побажаннями. 15.05.16 підпис».

Віталій Майданник, незважаючи на державні негаразди, невтихаючий шум та гам в університеті, де він працює (Київський медичний), системно, постійно та настирливо працює над удосконаленням нашої з ним професійної галузі — п е д і а т р і ї. Сфери людяності, радості, вічності... і мудрості. Отож, людино, навчайсь, як

МУДРА ПАЛЯНИЦЯ

Пухка, рум'яна Паляниця
Колись у кошику на ферму забрела
(Ясніш сказать — Петрова молодиця
Її поснідати взяла).
От поки поралися люди,
Хлібина, щоб розширить кругозір,
Грайливо випнула пшеничні груди
Та й стала оглядати двір.
І раптом — жах який!
Якраз перед собою

Побачила велику купу... гною.
«Тьху! — скрикнула, —
А що це за проява?
Чому отут розлігся у дворі?!
Либонь, тебе не для забави
Вивозять від зорі і до зорі.
Обридло всім тебе тут обминати,
Морочиться з тобою день при дні...
Ох, як ще гною в нас багато —
Аж соромно мені!..»
Тут кошик обіззавсь:
— Чого ти усіх ганиш?
Від того розумнішою не станеш!
Забудь свої чванливі болі,
Вгамуй свої дурні жалі —
Бо як гнойку не буде в полі,
То й паляниць не буде на столі.

Не паляниця в байці хай шукає зміст,
А ті, хто паляниці їсть.

Василь Симоненко

Та й дома, у себе, у своєму університеті про мене не забувають. Обрали мене членом Наглядової Ради університету (засідання один раз на рік), яке щойно відбулося.

Засідання **Наглядової ради Тернопільського державного медичного університету імені І. Горбачевського** відбулося 16 квітня цього року. Цей орган громадського контролю створено згідно зі ст. № 37 Закону України «Про вищу освіту». Наглядова рада у своїй діяльності керується Конституцією України, законами України «Про вищу освіту», «Про освіту», нормативними актами Президента України, Кабінету Міністрів України, а також Міністерства освіти і науки України та Положенням про Наглядову раду.

Свою роботу Наглядова рада здійснює через спрямування зусиль її членів на фінансових ресурсів для забезпечення його діяльності з основних напрямків розвитку і здійснення контролю за їх використанням, ефективну взаємодію Університету з державними органами та органами

місцевого самоврядування, науковою громадськістю, суспільно-політичними організаціями та суб'єктами господарської діяльності, налагодження співробітництва з іншими вищими навчальними закладами України та інших держав в інтересах розвитку та підвищення якості освітньої діяльності і конкурентоспроможності ТДМУ.

*На передньому плані ми з академіком П. Фоміним. Під руку. Попереду.
З нами — і ректор, і мер, і голова обласної ради, і...*

«Зміни — це завжди страшно. Але ніхто не змінить за вас ваше життя. Ви розумієте, який мусити зробити вибір, але, незважаючи на страх, рухаєтесь уперед. Це головне правило успіху» (Форестер Амалія).

До складу Наглядової ради Тернопільського державного медичного університету імені І. Горбачевського увійшли:

— **Петро Гадз** — заслужений працівник сільського господарства України, голова наглядової ради ТзОВ «Бучачагрохлібпром», голова Ради обласного об'єднання «Тернопільська обласна рада сільськогосподарських підприємств», заступник голови Аграрного союзу України, депутат Тернопільської обласної ради, Герой України;

– **Володимир Іванишин** — заслужений працівник сільського господарства України, професор, ректор Подільського державного аграрного університету, депутат Тернопільської обласної ради;

– **Григорій Костюк** — організатор фармацевтичних виробництв, технічний директор підприємства «Фармак»;

– **Сергій Надал** — міський голова Тернополя, керівник громадської організації «Українці допомагають українцям»;

– **Віктор Овчарук** — голова Тернопільської обласної ради;

– **Іван Сміян** — академік Академії вищої школи України, відмінник охорони здоров'я України, заслужений працівник вищої школи України, член-кореспондент Національної академії медичних наук України, член правління Асоціації педіатрів України, голова обласної організації Асоціації педіатрів України, професор, ректор ТДМУ у 1981–1997 рр.;

– **Петро Фомін** — академік Національної академії наук України, академік Національної академії медичних наук України, заслужений дія науки і техніки України, завідувач кафедри хірургії Національного медичного університету імені О. Богомольця, професор;

– **Віталій Цимбалюк** — академік Національної академії медичних наук України, заслужений діяч науки і техніки України, завідувач кафедри нейрохірургії Національного медичного університету імені О. Богомольця, керівник відділу відновної та функціональної нейрохірургії, президент Національної академії медичних наук України, професор;

– **Тарас Юрик** — народний депутат Верховної Ради України восьмого скликання, член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики.

Ректор Тернопільського державного медичного університету імені І. Горбачевського, професор **Михайло Корда** привітав членів Наглядової ради і висловив сподівання щодо подальшої тісної співпраці на благо університету.

«У науково-педагогічній, освітній та партнерській діяльності університету з закордонними навчальними закладами чимала роль належить Наглядовій раді. Наша спільна робота, сподіваюся, буде корисною для розвитку університету, а ваша функціональна діяльність допоможе йому досягти нових висот», — зазначив Михайло Михайлович.

Михайло Корда детально ознайомив членів Наглядової ради з досягненнями університету і окреслив перспективи розвитку вищого навчального закладу у найближчі роки.

Ректор і проректори **ТДМУ** відповіли на низку запитань членів Наглядової ради.

Петро Гадз відзначив, що керівництво **ТДМУ** обрало правильний напрям щодо впровадження ІТ-технологій в освітній галузі. Він наголосив на тому, що навчання чималої кількості студентів з інших країн в Тернопільському медуніверситеті сприяє водночас зміцненню міжнародного іміджу України, адже ці молоді люди є своєрідними послами доброї волі у своїх державах.

«Упродовж 20 років мене вражає послідовність дій усіх попередніх ректорів і Вас особисто. Ви постійно розвиваєтеся і вдосконалюєтеся. Ще мене радує те, що у вашому університеті наголос робиться на здобуття студентами практичних навичок. Досвід впровадження матрикулів практичних навичок та іспиту ОСКІ вартий наслідування в інших вишах», — додав **Петро Фомін**.

Сергій Надал озвучив низку практичних пропозицій, зокрема запросив ректора **ТДМУ** відвідати В'єтнам з метою налагодження співпраці, адже їхній уряд зацікавлений у навчанні в'єтнамської молоді в Тернополі. Також для міста є цікавою співпраця в напрямку проведення науково-дослідних робіт в галузі охорони здоров'я.

Після обговорення презентації діяльності **ТДМУ** і висловлення пропозицій члени Наглядової ради обрали головою **Петра Гадза** і секретарем **Сергія Надала**.

Нагадаємо, що строк повноважень затвердженого складу Наглядової ради становить п'ять років. Члени Наглядової ради виконують свої обов'язки на громадських засадах. Організаційною формою роботи Наглядової ради є засідання, які проводяться в міру потреби, але не рідше одного разу на рік. У засіданнях Наглядової ради з правом дорадчого голосу бере участь ректор Університету або особа, яка виконує його обов'язки (повідомлення в інтернеті)..

Рада, як видно з наведених прізвищ, авторитетна, поважна. Я з великим задоволенням зустрівся зі своїми знайомими, які увійшло в Раду, навіть домовились про зустрічі «на свіжому повітрі». Як мій тато казали:

Живий про живе думає. А Маркіян Шашкевич і про інші світи не забував, як і я тепер:

В гробі сумно, в гробі тихо, сумрак студенький,
Ой як ляжу серед него, тога я щасенький.

(Із «Місяченько круглоколий...»)

Події — одна за одною. У Тернополі відбулося засідання колегії МОЗ України на базі «Червоної калини» нашого вузу під головуванням випускника Тернопільського медичного, в. о. міністра МОЗ Віктора Шафранського. Потім була зустріч з вченою радою вузу... А для мене визначним було те, що Віктор Вікторович побажав зустрітись зі мною та відзначив, що він навчався за мого ректорства, а отже, я вручав йому диплом лікаря... Зустріч була теплою, радісною, приємною. Я вручив йому свої три книги: медичну, літературно-художню та автобіографічну (про професора Юрія Коморовського). У кабінеті ректора нашого вузу, професора Корди Михайла Михайловича. Незважаючи на обмаль часу через офіційну програму міністра, ми змогли згадати успішні часи щодо підготовки якісних медичних кадрів у Тернопільському медичному. Адже наші випускники — і міністри, і президенти національної академії медичних наук, і голова обласної ради, і...

*Я, старий говорун, з міністром... «Се, отже, дні ті, що їх Боги людям на
щастя дарують» (Іван Франко).*

А взагалі-то Богдан Мельничук сказав:

Найтяжча розмова —
Зі своєю совістю.
...Тепер я розумію
Чому ти кричиш вночі.

*Час нас підганяє, вчена рада чекає, але я намагаюсь хоч кілька слів сказати
міністру про свої книги... Та показати словами Маркіяна Шушкевича, що*

*В світі скільки сил могутніх!
Та сильнішої людини
У природі не знайти.
Мчить вона непереможна...*

*І майбутнє ясно бачить
Мудра розумом людина.*

*А це вже біля перинатального центру в Тернополі,
на побудову якого багато зусиль і грошей витратила обласна адміністрація.*

Я лише тепер помітив, як справно діє закон акселерації: я найменший між міністром і губернатором Степаном Барною. Степану Барні я зауважив: «У нас ще не було губернатора з такою спортивною зовнішністю. Творіть і, насамперед в медицині, яка в Тернополі потребує допомоги».

Творіть, щоб ніщо гарне не зів'яло, як

КОНВАЛІЯ

Росла в гаю конвалія
Під дубом високим,
Захищалась від негоди
Під віттям широким.

Та недовго навтішалась
Конвалія біла, —
І їй рука чоловіча
Віку вкоротила.

Ой понесли конвалію
У високу залу,
Понесла її з собою
Панночка до балу.

Ой на балі веселя
Музиченька грає,
Конвалія та музика
Бідне серце крає.

То ж панночка в веселому
Вальсі закутилась,
А конвалії головка
Пов'яла, схилилась.

Промовила конвалія:
«Прощай гаю, милий!
І ти, дубе високий,
Друже мій єдиний!»

Та й замовкла. Байдужою
Панночка рукою
Тую квіточку зів'ялу
Кинула додолу.

Може, й тобі, моя панно,
Колись доведеться
Згадать тую конвалію,
Як щастя минеться.

Недовго й ти, моя панно,
Будеш утішатись
Та по балах у веселих
Тапочках звиватись.

Може, колись оцей милий,
Що так любить дуже,
Тебе, квіточку зів'ялу,
Залишить байдуже!..

Леся Українка

Минуло чимало часу відтоді, як я зустрічався з в. о. міністра МОЗ, нашим випускником... А сьогодні (з 1.08.2016) кабінет Міністрів (Гройсман) призначив в. о. міністра МОЗ жінку, американку українського

походження, яка має неабиякі переваги перед попереднім міністром МОЗ, грузином — філологом: вона три роки прожила на Україні, а філолог бачив Україну переважно по телебаченню. Більш того, ЗМІ стверджують, що вона лікар-радіолог (юристу Зваричу це потрібно перевірити). Оце так світоч реформ медицини моєї України! Оце приклад піклування про здоров'я українського люду, який упевнено зникає з мапи планета Земля!..

І ви, читачу, переконаєтеся в словах англійця Олександра Попа (1668–1744): «Найкращий уряд той, який керує менше за все». А може таке бути, що я, наближаючись до 90-ліття, багато чого не розумію. Для цього підставою є вікові анатомо-фізіологічні особливості мого організму, насамперед головного мозку. Тим більше, що «Всі люди тварини, а правителі — тварини, яких не тримають на прив'язі» (Шарль Монтеск'є). Я, виправдовуючись, можу лише проголосити слова пісні:

ДАЙ НАМ, БОЖЕ

У безодні на краю,	<i>Ти являєш людям, Боже, (3)</i>
Під прицілом дул ворожих,	<i>Дивні речі,</i>
<i>Віру втратити свою (3)</i>	<i>Дивні речі,</i>
<i>Не дай Боже! (3)</i>	<i>Дивні речі!</i>

Кров не схожа на вино,	Є на все свій день і час,
А любов на лютю не схожа.	Правда кривду переможе,
<i>Не кажи, що все одно! (3)</i>	<i>Лиш добро врятує нас (3)</i>
<i>Не дай Боже! (3)</i>	<i>Дай нам, Боже. (3)</i>

Хто пройшов вогонь і дим,	<i>Лиш добро врятує нас (3)</i>
Тим боятися негоже,	<i>Дай нам, Боже. (3)</i>
<i>Та вмирати молодим (3)</i>	<i>Дай нам, Боже,</i>
<i>Не дай Боже! (3)</i>	<i>Дай нам, Боже,</i>
	<i>Дай нам, Боже!</i>

І коли душа не може
Подолати ворожнечі,

*Слова Анатолія Матвійчука,
музика — Ашика Вейсела*

А 14 червня цього року (2016) відбулася історична подія для нашого вузу, для медицини нашого краю, і не лише.

**У Тернопільській університетській лікарні
вшановували пам'ять
відомого хірурга, вченого і професора ТДМУ
Юрія Коморовського**

У Тернопільській університетській лікарні 14 червня з нагоди відкриття меморіальної дошки видатному вченому та хірургу Юрію Коморовському зібралася медична громадськість нашого краю, науковці, представники влади та вдячні пацієнти. Пам'ятний знак встановили на фасаді терапевтичного корпусу, в якому працював Юрій Теофілович. Віддати шану відомому науковцю прибули і голови регіональних асоціацій хірургів Івано-Франківщини, Рівненщини, Львівщини, Чернівців, Житомирщини, Волині.

Урочистості, присвячені цій знаменній події, відкрив голова Асоціації хірургів Тернопілля, завідувач кафедри хірургії навчально-наукового інституту післядипломної освіти Тернопільського державного медичного університету імені І. Горбачевського, професор Ігор Дзюбановський. У своїй промові він наголосив на неоціненній ролі Юрія Коморовського у становленні національної хірургії та тернопільської хірургічної школи.

«Його й справді можна вважати генієм української хірургії, бо ті віртуозні оперативні втручання, які проводив Юрій Теофілович, насправді були поза межею реального часу. Це людина, яка створила себе сама, ставши ще за життя видатним та незрівняним майстром, піднісши хірургічну справу до світових вершин. Тому ми доземно вклоняємося сьогодні пам'яті Юрія Теофіловича, який передав нам у спадок жертвне служіння науці та став яскравим прикладом фанатичної любові до хірургії. Як учень видатного вчителя, я вважаю своїм обов'язком виконувати його настанови та продовжувати велику справу свого наставника», — зазначив Ігор Дзюбановський.

Ректор ТДМУ, професор Михайло Корда звернув увагу на те, що Юрій Теофілович був з тієї когорти вчених, фундаторів-ентузіастів, які творили, розвивали та примножували славу медичного університету з часу його заснування. За його словами, професор Коморовський був багатогранною та непересічною особистістю, талановитим хірургом, педагогом, відомою постаттю на теренах нашого краю.

«Незважаючи на блискучий таланти хірурга та висоту наукового злету, він був дуже близьким до простих людей. Пацієнти називали його народним лікарем. Мабуть, в жодному медичному закладі краю не було такої операційної зали, в якій він би не оперував. На його вправні руки чекали у найтяжчих, здавалося, безнадійних випадках. Він завжди приходив на допомогу. Незліченна кількість врятованих життів, десятки тисяч найскладніших операцій. Коли я був студентом п'ятого курсу, то намагався частіше потрапити в операційну, аби поспостерігати, як

віртуозно Юрій Теофілович оперує. У моїй пам'яті він залишився блискучим хірургом і водночас добропорядною людиною, мудрим наставником, уважним вчителем.

Одна з граней його таланту — педагогічна. Впродовж сорока років він очолював в нашому університеті методичну комісію з хірургії і за цей час зробив навчальний процес на кафедрах хірургічного профілю зразковим. Значну увагу приділяв вихованню молодого покоління хірургів, зокрема під його керівництвом була запроваджена комплексна програма підготовки лікарів-субординаторів.

Понад півстоліття віддавав Юрій Теофілович душу, натхнення, недоспані ночі пацієнтам та одній з найважчих галузей медицини — хірургії. Його досягнення як практичного хірурга та вченого вилилися у потужний науковий доробок — він автор сотні статей, монографій, наукових праць, під його керівництвом здобули вчені ступені 9 докторів наук та 29 кандидатів наук, він очолював редакційну колегію усіх хірургічних журналів, які були в Україні в ті часи, та незмінним членом комісії Міністерства охорони здоров'я з хірургії та геронтології. Особливу увагу приділяв вчений питанням геріатрії та геронтології, саме з його ініціативи був запроваджений у нашому навчальному закладі комплексний курс лекцій з цього напрямку медицини. Але понад усі ці наукові досягнення і здобутки він залишився у моїй пам'яті надзвичайно шляхетною людиною. Пригадую, з якою любов'ю та теплом він ставився до студентів, молодих лікарів, пацієнтів. Він — гордість нашого Тернопілля. Пам'ять про цю світлу людину житиме вічно в онуках та учнях, послідовниках, які примножуватимуть досягнення свого відданого науці вчителя!», — зазначив Михайло Корда.

Теплими та зворушливими були спогади про свого відомого супутника у житті вдови Юрія Коморовського Ярослави Михайлівни, яка висловила щиру подяку ініціаторам вшанування пам'яті.

Головний лікар Тернопільської університетської лікарні Василь Бліхар також свої перші хірургічні університети розпочинав під наставництвом Юрія Коморовського. Під час урочистого відкриття пам'ятного знаку сказав, що для багатьох Юрій Теофілович є прикладом служіння пацієнтам.

Своїми спогадами про великого хірурга, вченого поділилися цього дня начальник управління охорони здоров'я Володимир Богайчук, професор, академік Іван Сміян, з яким Юрія Теофіловича пов'язують багато років спільної праці у ТДМУ. Представники Асоціації хірургів Тернопілля після урочистостей продовжили спілкування в актовій залі університетської лікарні, але уже в науковому вимірі». (Лариса Лукашук, «Університетська лікарня»)

Час роздумів, як і життя, не має меж... І кінця їм визначити неможливо. А тому закінчую цю книгу невеликим за розміром, але великим за суттю віршем Олександра Олеся:

Чом «Мерсельеза» в краї не лунає,

—

Воля — на рідній землі.

Серце, як арфа, до вас простягає

Сонячні струни свої.

З грому і вітру, з квіток і проміння

Сплів «Мерсельезу» Роже.

Хай же заглушить вона голосіння:

Час і для пісні уже!

Громом, вітрами, квітками, промінням
Вкрийте, залийте весь край.
Луно! Далеким світам і створінням
Свято землі передай!

P. S. Non convenit nobis animus submittere (Нам не пристало
занепадати духом. Цицерон).

Літературно-художнє видання

СМІЯН Іван Семенович

МИТТЄВІСТЬ

Книга 33

В авторській редакції

Дизайн обкладинки Світлани Бедної

Відповідальна за випуск Маргарита Більчук

Формат 60х84/16. 11,2 ум. др. арк., 8,5 обл.-вид. арк. Тираж 250. Замовлення № 17-1027.

Видавець і виготовлювач Редакція газети «Підручники і посібники».

46000, м. Тернопіль, вул. Поліська, 6а. Тел.: (0352) 43-15-15; 43-10-21.

Збут: zbut@pp-books.com.ua

Редакція: red@pp-books.com.ua

Виробництво: print@pp-books.com.ua

www.pp-books.com.ua

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
серія ДК № 4678 від 21.01.2014 р.
Книга-поштою: а/с 376, Тернопіль, 46011.
Тел.: (0352) 42-43-76; 097-50-35-376
post@pp-books.com.ua